

**STUDIJU KURSU APRAKSTI PILNA LAIKA STUDIJĀM AKADEMISKĀ MAĢISTRA STUDIJU
PROGRAMMĀ “IZGLĪTĪBAS ZINĀTNES” (50 KP / 75 ECTS)**

SATURA RĀDĪTĀJS		
A DAĻA. OBLIGĀTIE KURSI		
TEOIZP-Zinātņu nozares teorētisko atziņu izpēte		Lpp.
Izgl5002	Izglītības vēsture un filozofija 21. gadsimta perspektīvā	2
Izgl5003	Pētniecība I	6
Izgl5004	Izglītības kvalitāte	10
Izgl5005	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs I	16
Izgl5006	Maģistra darba izstrāde I	19
Izgl5007	Maģistra darba izstrāde II	22
B DAĻA. IEROBEŽOTĀS IZVĒLES KURSI		
TEOAPR-Teorētisko atziņu aprobācija		
Specializācijas virziens: IZGVAD – Izglītības vadība		
Izgl5008	Vadība un līderība izglītībā	25
Izgl5009	Izglītības darba organizēšana un cilvēkresursi izglītībā	29
Izgl5010	Sporta politika un sociālā integrācija	33
Specializācijas virziens: CILUZV – Cilvēka uzvedība un izglītība		
Psih5027	Cilvēka uzvedības psiholoģiskie aspekti	41
Izgl5011	Cilvēka uzvedība izglītībā – izvērtēšana un pedagoģiskie risinājumi	44
Izgl5012	Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija	48
Specializācijas virziens: MACLPR – Mācīšanās un mācīšana lietpratībai		
Izgl5013	Mācīšana un mācīšanās digitālajā laikmetā	52
Izgl5014	Skolotāja profesionālā identitāte un pedagoģiskā meistarība	58
Izgl5015	Izglītība ilgtspējīgai attīstībai	63
Specializācijas virziens: IEKIZGL – Dažādība un iekļaušanās izglītībā		
Izgl5016	Iekļaujošās un speciālās pedagoģijas risinājumi dažādībai	71
Izgl5017	Inovatīvā pedagoģija dažādībā un digitālā iekļaušanās	76
VadZ5047	Dažādības līderība	81
C DAĻA. BRĪVĀS IZVĒLES KURSI		
Izgl5018	Mācību materiālu izstrāde	88
Izgl5019	Mentordarbība izglītībā	92
Izgl5020	Tehnoloģiju bagātināta mācību procesa organizēšana	96
VadZ5048	Vadības psiholoģija	99
Izgl5021	Kritiskās domāšanas pieeja mācību procesā	102
Psih5028	Sociāli emocionālā mācīšanās	107
VadZ5049	Sistēmpieeja izglītības vadībā	111
Ekon5045	Izglītības socioloģija	115
VadZ5050	Vērtības un cilvēka paštēls kultūras kontekstā	120
Izgl5028	Starpkultūru dialogs izglītībā	124
Izgl5022	Vardarbība skolā	128
Izgl5023	Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagoģijā	133
Izgl5029	Komunikācija un pedagoģiskā sadarbība	137
Izgl5033	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs II	141
VidZP021	Valsts, civilā un vides aizsardzība	145

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības vēsture un filozofija 21. gadsimta perspektīvā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5002
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Zanda Rubene Iveta Kestere Baiba Kalķe	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Anita Pipere Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir pilnveidot maģistrantu kompetenci izglītības zinātņu pētniecībā, izmantojot vēsturisko pieredzi un izglītības filozofiju. Studiju kursā maģistranti apgūst izglītības zinātņu vēsturisko attīstību, iemācās analizēt aktuālas izglītības problēmas to vēsturiskajā perspektīvā, kā arī apgūst pētījuma metodoloģijas īpatnības izglītības vēsturē un filozofijā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot spēju sociālekonomiskās un kultūras vēstures kontekstā analizēt pedagoģijas problēmas to vēsturiskajā attīstībā, kā arī pagātnes domātāju (teologu, filozofu, pedagogu) paustās pedagoģiskās vērtības; 2. Veidot pētnieciskās prasmes aktuālu mūsdienu izglītības problēmu priekšvēstures analizē; 3. Uz vēsturisko piemēru bāzes, veidot prasmi analizēt izglītības inovācijas un pamatot savu viedokli diskusijā par tām. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pētniecība izglītības un filozofijas vēsturē. (L12, S10, Pd30) 2. Paradigmu maiņas izglītībā. (L6, S8, Pd22) 3. Bērības sociālās koncepcijas attīstība. (L4, S8, Pd16) 4. Skolas kultūras veidošanās un tās pētniecība. (L6, S2, Pd14) 5. Pedagoga profesionalizēšanās. (L4, S4, Pd14) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina izglītības fenomenu attīstību Eiropas kultūras vēstures kontekstā. 	

2. Zina un orientējas svarīgākajās izglītības reformās un inovācijās Eiropā.
3. Pārzina izglītības vēstures avotu bāzi. Zina dažādas vēstures avotu krātuves.

Prasmes

4. Prot mutiski un rakstiski akadēmiskā latviešu valodā formulēt un aizstāvēt savu viedokli par pretrunīgi vērtētiem izglītības fenomeniem (piem., izglītības reformām). Prot atpazīt un formulēt mūsdienu pedagoģijas problēmu vēsturisko izcelsmi.
5. Prot izvērtēt un salīdzināt dažādus (arī pretrunīgus) vēstures avotus un interpretēt to saturu.
6. Prot patstāvīgi organizēt savu pētniecisko darbību izglītības vēsturē. Prot vadīt (plānot) aprakstošu pētījumu izglītības vēsturē, izmantojot integrētas zināšanas un izpratni par dažādām pedagoģiskajām norisēm.

Kompetence

7. Studiju pašvadība. Sadarbība un līdzdalība. Radošums. Kritiskā domāšana, iniciatīva un līderība;
8. Pašrefleksija par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros apkopo un analizē dažādus vēstures avotus, mērķtiecīgi lasa teorētisko literatūru, veic patstāvīgus pētījumus ar dažādām vēstures pētniecības metodēm. Konkrēti patstāvīgā darba uzdevumi atrodami pie studiju kursa tēmām Kursa satura sadaļā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

Starppārbaudījuma veids – darbs semināros – 25% (vēsture+filozofija)

Vērtēts tiek darbs semināros. Paredzēti 12 semināri. Katrā seminārā par semināra tēmas apguvi un praktiskā uzdevuma veikšanu tiek iegūts vērtējums no 0 līdz 2 punktiem.

Starppārbaudījuma veids – Aktuālas izglītības problēmas priekšvēstures pētījuma plāns – 25% (filozofija)

Izveidot sarakstu ar 3–5 teorētisko pētījumu nosaukumiem, kas tiks izmantoti maģistra darba teorētiskās daļas izstrādē. Par 3 pētījumiem uzrakstīt 100 līdz 300 vārdu garu anotāciju, paskaidrojot, kāpēc šī teorija ir piemērota maģistra darbā izvirzītās problēmas risināšanā.

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – Eseja par aktuālas izglītības problēmas priekšvēsturi – 50% (vēsture)

Uzdevums noslēguma pārbaudījumam:

Izvēlēties aktuālu izglītības problēmu (iespējams – maģistra darba tēmai) un izsekot tās priekšvēsturei.

Uzrakstīt eseju.

Vērtēšanas kritēriji:

Problēmas formulējums – 1 punkts

Problēmas rašanās izskaidrojumus – 2 punkti

Problēmas risinājuma vēsture – 2 punkti

Izvēlētie avoti un literatūra – 2 punkti

Secinājumi – 2 punkti

Esejas noformējums – 1 punkts (īpaša uzmanība tiks pievērsta precīzam atsauču noformējumam, pareizrakstībai).

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums			+				+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Pētniecība izglītības un filozofijas vēsturē (L12, S10, Pd30)**

Dažādu filozofijas virzienu nozīme izglītībā: pragmatisms, eksistenciālisms, konstruktīvisms, kritiskā teorija, hermeneitika, postmodernisms. Aktuālā pētījumu tematika. Pētniecības pamatprincipi. Pētniecības avoti un literatūra. Avotu kritika.

Hermeneitika kā tekstu pētniecības metode.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Sadalīties grupās, lai apgūtu docētāju sagatavotos materiālus par izglītības reformētājiem (Džūijs, Montesori, Šteiners u.c.);
- 2) Izmantojot portālu 'Periodika.lv', sagatavot mutisku pārskatu par trīs publikācijām, kas attiecas uz pētījuma problēmu (izmantot periodiku līdz 21.gs.).

2. Paradigmu maiņas izglītībā (L6, S8, Pd22)

Izglītības vēstures periodizācija. Krīzes un reformas izglītībā. Inovāciju izvērtējums. Izglītības demokratizācija. Izglītība un politiskā vara. Izglītības fenomena izpratne humanitārajās un sociālajās zinātnēs. Teorētiskās pieejas izglītības mērķu formulēšanā: izglītība kā kultūras transmisija; izglītība kā sociālā transformācija; izglītība kā individuālā pilnveide; diskriminācijas novēršana izglītībā. Izglītība kā sociālā transformācija.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Dž. Djūija raksta „Mans pedagoģiskais kredo” analīze.

Diskriminācijas novēršana izglītībā.

Reformpedagoģijas galvenās idejas.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Vienas tematam atbilstošas izglītības problēmas apzināšana, prezentācijas sagatavošana un analīze.
- 2) Reformpedagoģijas tekstu analīze ar hermeneitikas metodi.
- 3) Pārskats par studentam aktuālās pētījuma problēmas atspoguļojumu presē (līdz 21.gs.).
- 4) 2 intervijas par bērnības koncepciju ar respondentu, kas dzimis līdz 1945. gadam, un respondentu, kas dzimis pēc 1985. gada.

3. Bērnības sociālās koncepcijas attīstība (L4,S8, Pd16)

Bērnības institucionalizācija (izglītības iestāžu veidošanās). Iekļaujošās izglītības problēmas vēsturiskā skatījumā. Bērnības sociālo tēlu analīze. Bērnības koncepcija dažādos vēstures periodos.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Interviju veikšana un to analīze.
- 2) Vizuālo avotu (fotogrāfijas) atlase un to analīze (piemēram, sagatavot 3 klases fotogrāfijas no dažādiem laika periodiem).

4. Skolas kultūras veidošanās un tās pētniecība (L6,S2, Pd14)

Skolas kultūras etnogrāfiskā, socioloģiskā un pedagoģiskā izpratne. Mācību grāmatas.

Vizuālo avotu pētniecība: darbs ar fotogrāfijām. Etnogrāfiskais/antropoloģiskais pētījums.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Skolotāja tēla pētniecība dažādos avotos.

5. Pedagoģa profesionalizēšanās (L4,S4, Pd14)

Pedagoģa profesionālās kompetences rādītāji dažādos kontekstos.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Skolotāja tēls dažādos avotos

Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Beļickis, I. (2001). <i>Izglītības alternatīvās teorijas</i>. Rīga: RaKa. 2. Kopeloviča, A., & Žukovs, L. (sast.). (2000). <i>Didaktika. Ievērojamākie pedagogi par mācību teoriju</i>. Rīga: RaKa. 3. Krūze, A. (red.). (2015). <i>Laikmets un personība</i>. 15. sējums. RaKa. 4. <i>Pedagoģiskā doma Latvijā līdz 1890. gadam</i>. (1991). Rīga: Zvaigzne. 5. Staris, A., & Ūsiņš, V. (2000). <i>Izglītības un pedagoģijas zinātnes attīstība Latvijā pirmās brīvvalsts laikā</i>. Rīga: Zinātne. 6. Students, J. (1998). <i>Vispārīgā paidagoģija</i>. Rīga: RaKa. 7. Žukovs, L., & Kopeloviča, A. (1997). <i>Pedagoģiskā doma Latvijā</i>. Rīga: RaKa.
Papildus informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Koķe, T. (sast.). (1999). <i>Pedagoģiskā doma ASV un Lielbritānijā</i>. Rīga: Zvaigzne. 2. Ozola, I. (2014). <i>Pedagoģijas zinātnes ģenēze Latvijā no 20.gadsimta 20.gadiem līdz 60.gadu sākumam</i>: Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte. 3. Siegel, H. (2009). <i>The Oxford Handbook of Philosophy of Education</i>. Oxford: Oxford University Press. 4. Staris, A. (red.). (1987). <i>Tautas izglītība un pedagoģiskā doma Latvijā līdz 1900. gadam</i>. Rīga: Zinātne. 5. Tomašūns, A. (2013). <i>Personības un sabiedrības attīstības sakarību izziņāšana Latvijas vēstures problēmmācībās skolā</i>: Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte.
Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. Taylor & Francis Online. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. Taylor & Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 4. International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS). IGI Global. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 5. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> https://sciendo.com/journal/JTES 6. <i>LU zinātniskie raksti. Pedagoģija un skolotāju izglītība</i>. LU Akadēmiskais apgāds. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/ 7. <i>Padagogische Rundschau</i>. Peter Lang. https://www.peterlang.com/view/journals/pr/pr-over-view.xml 8. <i>Paedagogica Historica</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cpdh20
Piezīmes
Studiju kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Pētniecība I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15003
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais auditoriju stundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	0
Praktisko darbu stundu skaits	32
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Dr.oec., profesors A. Geske Dr.phys., profesors A. Grīnfelds	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Anita Pipere Asoc. prof. Aleksejs Ruža Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursam priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ļauj iegūt pārskatu par izglītības pētniecības kvantitatīvo metodoloģiju un metodēm, kas nepieciešamas maģistra darba izstrādei. Tajā tiek īpaši akcentēta uzmanība uz kvantitatīvo datu ieguvu un apstrādi. Kursa ietvaros studenti tiek dota iespēja apgūt datu statistiskās analīzes datorprogrammas SPSS pamatus, kā arī iepazīties ar biežāk lietotajām kvantitatīvo datu analīzes metodēm.</p> <p>Kursa mērķis – sniegt iespēju studentiem sasniegt zināšanu, prasmes un kompetences līmeni, kas nepieciešams patstāvīgai kvantitatīva izglītības pētījuma sagatavošanai un īstenošanai atbilstoši maģistra darba satura un noformējuma prasībām Daugavpils Universitātē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt izglītības pētījumu teorētiskos un metodoloģiskos principus; 2. Iepazīties ar kvantitatīvā pētījumu sagatavošanas un īstenošanas principiem; 	

3. Apgūt pētījumu kvantitatīvo datu statistiskās apstrādes pamatmetodes.
<i>Studiju rezultāti</i>
Zināšanas 1. Zināšanas un izpratne par zinātniskajiem pētījumiem izglītībā. 2. Zināšanas un izpratne par izglītības pētniecības kvantitatīvo metodoloģiju un metodēm. Prasmes 3. Prasme izvirzīt pētījuma problēmu un mērķi un izvēlēties atbilstošas kvantitatīvā pētījuma metodes. 4. Prasme kritiski analizēt zinātniskās publikācijas un pētnieciskos pārskatus. 5. Prasme izvēlēties pētījuma problemātikai atbilstošus kvantitatīvo datu vākšanas instrumentus. 6. Prasme veikt datu statistisko apstrādi un novērtēt iegūtos rezultātus. Kompetence 7. Patstāvīga kvantitatīvo pētījumu īstenošana un kritiski analītiska teorētisko atziņu lietošana. 8. Praktiskas pētnieciskās darbības īstenošana, atbilstoši ētikas un atbildīgas pētniecības principiem.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
1. Zinātne un zinātniskā pētniecība. Izglītības pētījumu veidi. (L8, Pd10) 2. Pētījuma tēma un problēma. (L6, Pd12) 3. Datu ieguves kvantitatīvās metodes izglītības pētniecībā. (L6, Pd20) 4. Kvantitatīvie dati izglītības pētījumos. Pētījumu datu analīzes datorprogramma SPSS. (L, Pr8, Pd20) 5. Hipotēžu statistiskā pārbaude. (L4, Pr8, Pd6) 6. Lineārā regresija. (L2, Pr8, Pd12) 7. Datu reducēšana izglītības pētījumos. (L2, Pr8, Pd18) <i>L – lekcijas, Pr - praktiskie darbi, Pd – studējošā patstāvīgais darbs</i>
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Studenti patstāvīgā darba ietvaros izpilda praktisko darbu uzdevumus, lasa un kritiski izvērtē teorētisko literatūru, analizē izglītības pētījumu dizainus un rezultātus. Studentu patstāvīgā darba uzdevumi: 1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; kritiski to izvērtēt; 2. Teorētiski gatavoties laboratorijas darbu nodarbībām; 3. Sagatavot laboratorijas darbu atskaites; 4. Gatavoties starpeksāmenam (kontroldarbam) un noslēguma eksāmenam.
<i>Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji</i>

Kursa kredītpunkti tiek ieskaitīti un students saņem vērtējumu 10 ballu sistēmā, ja izpildīti starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma nosacījumi.

Starppārbaudījumi:

1. Izpildīti praktisko darbu uzdevumi (rakstveidā e-studiju vidē) – 50%
2. Rakstisks kontroldarbs par studiju kursa tēmām – 25%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks eksāmens – 25%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums		+			+	+	+	
2. Starppārbaudījums	+		+	+				+
3. Eksāmens	+	+	+	+			+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
2. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. Thousand Oaks, CA: Sage.
3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
4. Mārtinsons, K., & Pipere, A. (Zin.red.). (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
5. Mārtinsons, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (Red.). (2016). *Pētniecība. Teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in Education*. Boston: Pearson/Allyn and Bacon.
2. Burke, J., & Christensen, L. (2012). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches*. Thousand Oaks, Calif.
3. Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2005). *Research Methods in Education*. London, New York: Routledge Falmer.
4. Yin, R. K. (2009). *Case Study Research*. California: Sage Publications.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Free Resources for Program Evaluation and Social Research Methods. <http://gsociology.icaap.org/methods/>
2. IBM SPSS Statistics. www.spss.com
3. EBSCO u.c. datu bāzes.
4. *Journal of Teacher Education for Sustainability*. <https://sciendo.com/journal/JTES>

Kursa saturs

1. temats. Zinātne un zinātniskā pētniecība.

Zinātniskā pētījuma būtība. Zinātniskā pētījuma galvenie posmi. Izglītības pētījumu veidi. Izglītības pētniecības principi. Izglītības pētījumu klasifikācija. Pārskata pētījums. Eksperimentālais pētījums. Korelāciju pētījums. Novērtējuma pētījums. Darbības pētījums. Gadījuma pētījums. Longitudinālie pētījumi. Zinātniskā pētījuma pārskats. Maģistra darbs kā zinātniskā pētījuma pārskats.

2. temats. Pētījuma tēma un problēma.

Pētījuma mērķa noteikšana, pētījuma jautājuma un hipotēzes izvirzīšana. Literatūras pārskats maģistra darbā.

3. temats. Datu iegūšanas kvantitatīvās metodes izglītības pētniecībā.

Aptauju veidošanas vispārējie principi, rekomendācijas aptauju veidošanai. Rangu vērtējums, novērošana un kontrolsaraksti testēšanā. Testa uzdevumu rakstīšanas vispārējie principi. Testa uzdevumi ar brīvām atbildēm. Testu uzdevumu piemērotības novērtēšana. Testu validitāte. Testu drošums. Testa uzdevumu piemēri.

4. temats. Kvantitatīvie dati izglītības pētījumos. Pētījumu datu apstrādes datorprogramma SPSS.

Izglītības pētījumu datu statistiskās apstrādes metodes. Datu veidi. Datu organizēšana tabulās, frekvenču sadalījums. Izklīdes rādītāji. Dispersija. Standartnovirze. Normālsadalījums. Standartklūda.

1. laboratorijas darbs – SPSS lietošana, galvenie darba režīmi un iespējas – datu failu struktūru veidošana, frekvenču tabulas, pārkodēšana, datu atlase, datu apvienošana un agregatēšana, aprēķini, rezultātu grafiskā prezentācija, priekšstats par SPSS valodas sintaksi.

2. laboratorijas darbs – aprakstošā statistika, standartnovirze, procentiles.

5. temats. Hipotēžu statistiskā pārbaude. Statistiskās hipotēzes.

Nozīmīguma līmenis, statistiskā ticamība. Parametriskie un neparametriskie testi. T-kritērijs, Hī kvadrāta kritērijs un citi neparametriskie kritēriji, to pielietošanas robežas.

3. laboratorijas darbs - hipotēžu statistiskās pārbaude ar SPSS e-studiju vidē, lietojot Hī kvadrāta kritēriju. 4. laboratorijas darbs – hipotēžu statistiskā pārbaude, lietojot t-kritēriju.

6. temats. Lineārā regresija.

Problēmas, kuru risināšanā lieto lineāro regresiju. Lineārās regresijas pamatprincipi. Vairāklīmeņu un paneļu datu lineārā regresija. Korelācijas. 5. laboratorijas darbs – lineārā regresijas ar SPSS e-studiju vidē.

7. temats. Datu reducēšana izglītības pētījumos.

Atvasinātie mainīgie – latentie mainīgie, skalas, indeksi, to iegūšana. Faktoru analīze. Problēmas, kuru risināšanā var izmantot faktoru analīzi. Faktoru analīzes pamatprincipi. Indeksu metode datu reducēšanā. Jautājuma atbildes teorija (Item Response Theory), tās lietošana testu un aptauju skalu veidošanā. Atvasināto mainīgo validitāte un drošums. 6. laboratorijas darbs – atvasināto mainīgo veidošana, lietojot pētniecisko faktoru analīzi; to validitātes un drošības novērtēšana; to pielietošana.

Piezīmes:

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Izglītības kvalitāte
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Zinātnes apakšnozare	Izgl5004
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Dr.sc.administr., asoc. prof. Antra Ozola Dr.paed., doc. Sanita Baranova	
Kursa docētāji	
Prof. Jeļena Davidova Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir nodrošināt iespējas maģistrantiem attīstīt kompetenci izglītības kvalitātes nodrošināšanas jomā starpvalstu, valstu (izglītības sistēmu), izglītības iestāžu, programmu un individuālu personu (izglītojamo, pedagogu, absolventu) līmenī. Kursa saturā ietvertas gan teorētiskās nostādnes par izglītības kvalitāti, gan izglītības politikas, gan salīdzinošās izglītības pētniecības jautājumi.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt studējošo izpratnes veidošanos par izglītības kvalitātes jēdziena dinamiku starpdisciplinārā skatījumā; 2. Iepazīstināt ar kvalitātes nodrošināšanas būtību izglītības sistēmās un iestādēs organizācijas kultūras kontekstā; 3. Iepazīstināt ar starptautisko organizāciju (Eiropas Komisijas, UNESCO, OECD, Pasaules Bankas u.tml.) izglītības politikas dokumentiem, tajos izvirzītajiem izglītības kvalitātes indikatoriem, starptautiski salīdzinošajiem pētījumu rezultātiem, analizēt to ietekmi uz nacionālo izglītības politiku pamatnostādnēm un reformām izglītības sistēmās dažādās izglītības pakāpēs; 4. Analizēt kvalitātes nodrošināšanas pieejas un metodes praksē dažādās izglītības iestādēs; 5. Sekmēt studentu līdzdalību izglītības kvalitātes nodrošināšanā nepieciešamajos procesos. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot izglītības kvalitātes būtību un daudzveidīgās pieejas tās nodrošināšanā. 2. Raksturo izglītības kvalitātes daudzdimensionalitāti. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izskaidro uz pierādījumiem balstītās politikas nepieciešamību. 4. Novērtē izglītības kvalitātes problēmas izglītības iestādes, nacionālā un starptautiskā mērogā, 5. Raksturo izglītības kvalitātes novērtēšanas jomas. 6. Nosaka kvalitātes novērtēšanas kritērijus atbilstīgi izvirzītajam mērķim. 	

<p>7. Izvērtē izglītības iestādes, izglītība programmas, pedagoga un izglītības iestādes vadītāja darbības kvalitāti atbilstīgi noteiktiem kritērijiem.</p> <p>8. Orientējas starptautiski salīdzinošo izglītības pētījumu klāstā, ietvarstruktūrās un instrumentu specifikā.</p> <p>Kompetence</p> <p>9. Analizē un izmanto savā darbā starptautisku informāciju par izglītības kvalitāti sistēmas līmenī, sekmīgi darboties, izmantojot iegūtās zināšanas un prasmes, kvalitātes novērtēšanā izglītības iestādes un klases līmenī.</p> <p>10. Pamato nepieciešamu izglītības pētījumu aktualitāti izglītības kvalitātes nodrošināšanas kontekstā.</p> <p>11. Komunicē par izglītības kvalitātes vērtēšanu, pamatojot savu viedokli pētījumu rezultātos.</p>
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p> <p>1. Izglītība un izglītības kvalitāte. (L4, S2, Pd8)</p> <p>2. Izglītības kvalitātes nodrošināšana. (L4, S4, Pd8)</p> <p>3. Uz pierādījumiem balstīta izglītības politika. (L2, S2, Pd8)</p> <p>4. Starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi un Latvijas rezultāti pasaules kontekstā. (L2, S2, Pd8)</p> <p>5. Starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas un izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas. (L2, S2, Pd6)</p> <p>6. Sasniegumu mērījumi izglītībā – instrumentu specifika. (L4, S2, Pd8)</p> <p>7. Attieksmes mērījumi izglītības pētījumos. (L2, S2, Pd8)</p> <p>8. Izglītības iestādes, izglītības programmas, pedagogu un izglītības iestāžu vadītāju darbības kvalitātes novērtēšana. (L2, S4, Pd10)</p> <p>9. Izglītojamā sasniegumu vērtēšana. (L2, S4, Pd8)</p> <p>10. Izglītības kvalitātes nodrošināšana augstākās izglītības pakāpē. (L2, S2, Pd6)</p> <p>11. Izglītības iestāžu reitingi. (L2, S2, Pd8)</p> <p>12. Aktualitātes un tendences izglītības kvalitātes nodrošināšanā. (L4, S4, Pd10)</p> <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Studentu patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.</p> <p>Patstāvīgā darba laikā studenti veic informācijas atlasīšanu, apkopošanu, literatūras patstāvīgu lasīšanu, patstāvīgajiem darbiem nepieciešamās informācijas un materiālu sagatavošanu, gatavojas semināra vadīšanai, izstrādā referātu un tā prezentāciju.</p>
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p> <p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 6 patstāvīgie darbi nodarbībās un e-studijās – 30% 2. Semināra sagatavošana un tā vadīšana par vienu no piedāvātajām kursa tēmām, rakstiskā referāta un tā prezentācijas iesniegšana e-studijās – 30 % <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rakstisks un mutisks eksāmens (pētījuma par izglītības kvalitātes vienu jomu vai aspektu rakstiska izpilde un tā mutiska prezentācija) – 40%
<p><i>Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji</i></p>

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	11
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+				
2. Starppārbaudījums		+		+	+		+	+	+	+	
3. Starppārbaudījums			+	+		+		+			
4. Starppārbaudījums	+	+			+		+		+		
5. Starppārbaudījums			+			+		+		+	
6. Starppārbaudījums	+	+		+	+				+		
7. Starppārbaudījums											
8. Eksāmens	+	+	+	+		+		+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. European Commission. (2017). *Quality Assurance for School Development*. Brussels. https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Governance/2018-wgs2-quality-assurance-school_en.pdf
2. Geske, A., Grīnfelds, A., Kangro, A., Kiseļova, R., & Mihno, L. (2015). Izglītības kvalitāte starptautiskā salīdzinājumā. Latvija OECD valstu Starptautiskajā skolēnu novērtēšanas programmā. Rīga: Latvijas Universitāte. <http://www.ipi.lu.lv/publikacija>
3. Gover, A., & Loukkola, T. *Kvalitātes uzlabošana no politikas līdz praksei*. AIC. http://www.aic.lv/portal/content/files/EQUIP-publikacija_LV_final.pdf
4. Sallis, E. (2002). *Total Quality Management in Education*. London: Taylor & Francis. https://herearmenia.files.wordpress.com/2011/09/ebooksclub-org_total_quality_management_in_education.pdf
5. Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9-34.
6. UNESCO. (2018). *Global Education Digest 2015–2017*. London: UNESCO Development Education Research Centre. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10044872/1/Digest%202015%20-%202017.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Aguilera-Barchet, B. (2012). *A Higher Education for the Twenty-first Century. European and US Approaches*. Brussels: Centre for European Studies. http://www.martenscentre.eu/sites/default/files/publication-files/a_higher_education.pdf
2. Brennan, J., Frederiks, M., & Shah, T. (1997). *Improving the Quality of Education: The impact of quality assessment on institutions*, Milton Keynes: The Open University.
3. Eglītis, J. (2003). *Izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģionālie un ekonomiskie aspekti*. Promocijas darba kopsavilkums. Jelgava: LLU.
4. Eiropas Augstākās izglītības telpas (Boloņas procesa) bibliotēka. <http://www.aic.lv/bolona/>
5. European Commission (2016). *PISA 2015: EU performance and initial conclusions regarding education policies in Europe*.
6. Hallinger, P. (2003). Leading education change: Reflections on the practice of instructional and transformational leadership. *Cambridge Journal of Education*, 33, 329–351.
7. Hallinger, P., & Heck, R.H. (1998). Exploring the principal's contribution to school effectiveness: 1980 – 1995. *School Effectiveness and School Improvement*, 157–191.
8. *Improving the Quality of Teaching and Learning in Europe's Higher Education Institutions* (2013).

https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf

9. Juran, J., & Blanton, G.A. (Eds.). (1998). *Juran's Quality Handbook*. McGraw Hill. <https://gmpua.com/QM/Book/quality%20handbook.pdf>
10. OECD. (2009). *Creating Effective Teaching and Learning Environments: First results from TALIS*. Paris: OECD Publishing. <http://www.oecd.org/education/school/43023606.pdf>
11. OECD. (2015). *Education at a Glance: Indicators*. <http://www.oecd-ilibrary.org>
12. OECD. (2016). *Education in Latvia, Reviews of National Policies for Education*. Paris: OECD Publishing.
13. OECD. (2017). *Education Policy Outlook: Latvia*. <http://www.oecd.org/education/policyoutlook.htm>
14. OECD. Education. <http://www.oecd.org/education/>
15. OECD. (2013). *Synergies for Better Learning: An international perspective on evaluation and assessment*. <http://www.oecd-ilibrary.org>
16. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*. (2015). https://www.eqar.eu/fileadmin/documents/bologna/ESG_2015.pdf

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Comparative Education*. <https://www.tandfonline.com/toc/cced20/current>
2. *Education and Training Monitor*. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en
3. Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD). <https://ikvd.gov.lv/>
4. *Journal of Higher Education Policy and Management*. <http://www.tandfonline.com/toc/cjhe20/current>
5. Key data on Education in Europe. http://eacea.ec.europa.eu/education/Eurydice/key_data_en.php
6. *The European Higher Education Area* (EHEA). <http://www.ehea.info/>
7. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija. Izglītība. <http://www.unesco.lv/lv/izglitiba/>
8. UNESCO. Education. <https://en.unesco.org/themes/education>

Kursa saturs

1. temats. Izglītība un izglītības kvalitāte (L4, S2, Pd8)

Informācija par studiju kursu. Izglītības un izglītības kvalitātes jēdzieni. Kvalitātes jēdziena izpratnes attīstības dinamika. Izglītības kvalitāte kā dzīves kvalitātes nosacījums. Izglītības mērķis, efektivitāte, rezultativitāte un kvalitāte. Izglītības kvalitāte Latvijas, ES, ANO un OECD izglītības attīstības stratēģiskajos dokumentos.

Starppārbaudījums: dažādu izglītības un izglītības kvalitātes definīciju analīze (5% no kopvērtējuma).

2. temats. Izglītības kvalitātes nodrošināšana (L4, S4, Pd8)

Izglītības kvalitātes nodrošināšana kā sistēma (vairāku līmeņu darbība, nepārtrauktas pilnveides cikls). Izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ieviešanas mērķis. Kvalitātes nodrošināšanas terminoloģija (plānošana, menedžments, novērtēšana, audits, kontrole, uzraudzība/ monitorings). Izglītības sistēmas kvalitātes novērtēšana atbilstoši modelim: ieguldījums – process – rezultāts. Izglītības kvalitāte kā process un rezultāts. Kvalitāte kā nepārtraukta pilnveide. Kvalitātes nodrošināšanā ieinteresētās puses (*Stakeholders*) un to iesaiste kvalitātes novērtēšanā un pilnveidē. EFQM izcilības modelis. Kvalitātes kultūra organizācijā.

Starppārbaudījums: izglītības kvalitātes nodrošināšanas modeļu izvērtējums (5% no kopvērtējuma).

3. temats. Uz pierādījumiem balstīta izglītības politika (L2, S2, Pd8)

Pētījumu nozīme, specifika, ierobežojumi un izmantošana uz pierādījumiem balstītas izglītības politikas veidošanā. Izglītības statistikas dati un izrietošie secinājumi. Aktuālās izglītības reformas.

Starppārbaudījums: uz pierādījumiem balstītu izglītības problēmu identifikācija un risinājumu piedāvājumu sagatavošana (5% no kopvērtējuma).

4. temats. Starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi un Latvijas rezultāti pasaules kontekstā (L2, S2, Pd8)

Starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu klāsts, daudzveidība, atšķirības, ietvarstruktūras, specifika un Latvijas līdzdalība tajos. Starptautiskās izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas Latvijā – attīstība, rezultāti, perspektīvas. Nozīmīgākās liela mēroga starptautiskās izglītības novērtēšanas programmas OECD valstu organizācijas un Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas (IEA) ietvaros, Latvijas un citu valstu rezultātu salīdzinājums. OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma (OECD PISA2000, 2003, 2006, 2009, 2012, 2015, 2018, 2021), IEA pētījumi matemātikas, dabaszinātņu, informātikas, pilsoniskās izglītības un lasītprasmes jomās (TIMSS1995, 1999, 2003, 2007; CIVIC, ICCS2009, PIRLS2001, 2006, 2016, COMPED, SITES). Starptautisko izglītības kvalitātes novērtēšanas programmu datu starptautiskā un nacionālā analīze. Sasniegumu atšķirības starp dažādām iedzīvotāju grupām, sasniegumu progress/regress/stagnācija dažādās izglītības jomās.

Starppārbaudījums: Latvijas rezultātu salīdzinošā analīze izvēlētajā starptautiskajā izglītības novērtēšanas pētījumā (5% no kopvērtējuma).

5. temats. Starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas un izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas (L2, S2, Pd6)

Izglītības indikatoru un to sistēmu jēdziens un izmantošana izglītības kvalitātes novērtēšanā. ES stratēģijas izglītības kvalitātes indikatori un to atskaites rādītāji. OECD (*Education at a Glance. OECD Indicators*), Eiropas Savienības (*Education and Training Monitor, Key Data on Education in Europe*), ANO un UNESCO (*World Education Indicators, Sustainable Development Goals*) izglītības indikatoru sistēmas.

Starppārbaudījums: LR Nacionālās un starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas. Izglītības indikatoru sistēmu izmantošana Latvijā.

6. temats. Sasniegumu mērījumi izglītībā – instrumentu specifika (L4, S2, Pd8)

Sasniegumu mērījumu specifika izglītībā, vērtējumu veidi, kritēriji, uzdevumu izstrādes pamatprincipi, izmērāmie parametri.

7. temats. Attieksmes mērījumi izglītības pētījumos (L2, S2, Pd8)

Attieksmes mērījumu pamatprincipi, latentās un manifestējošās dimensijas, skalas, mērķi un izmantošanas iespējas izglītības kvalitātes analīzē.

8. temats. Izglītības iestādes, izglītības programmas, pedagogu un izglītības iestāžu vadītāju darbības kvalitātes novērtēšana (L2, S4, Pd10)

Izglītības iestādes kvalitātes novērtēšanas normatīvā bāze, mērķis, metodika. Kvalitātes novērtēšanas principi. Iekšējā (pašnovērtējums) un ārējā (licencēšana, akreditācija) kvalitātes novērtēšana kvalitātes nodrošināšanas sistēmā dažādās izglītības pakāpēs. Izglītības iestāžu (pirmsskolas izglītības, vispārizglītojošo izglītības, profesionālās izglītības, interešu izglītības, pieaugušo izglītības iestāžu) un to īstenoto izglītības programmu novērtēšana un attīstības plānošana. Izglītības kvalitātes vērtēšanas jomas (mācību saturs; mācīšana un mācīšanās; izglītojamo sasniegumi; atbalsts izglītojamiem; izglītības iestādes vide; izglītības iestādes resursi; izglītības iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana) un kritēriji. Paņēmieni un rīki (piem., EDURIO) izglītības iestāžu kvalitātes novērtēšanā. Izglītības iestāžu vērtēšanas politika u metodes Eiropā. Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (**EQAVET**). Pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšana. Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības kvalitātes novērtēšana.

Starppārbaudījums: izglītības iestāžu pašnovērtējumu ziņojumu analīze un attīstības plānošana (5% no kopvērtējuma).

9. temats. Izglītojamā sasniegumu vērtēšana (L2, S4, Pd8)

Izglītojamo sasniegumu vērtēšana dažādās izglītības pakāpēs. Summatīvā un formatīvā novērtēšana, to mērķi, īstenošanas veidi mācību procesā. Vērtēšanas kritēriji. Formatīvās novērtēšanas elementi, to īstenošanas iespējas, priekšrocības un trūkumi. Izglītības iestādes iekšējā politika izglītojamo sasniegumu novērtēšanā. Pašnovērtēšanas un savstarpējās vērtēšanas būtība mācību procesā.

10. temats. Izglītības kvalitātes nodrošināšana augstākās izglītības pakāpē (L2, S2, Pd6)

Starptautiskā izglītības kvalitātes novērtēšana augstākajā izglītībā – OECD AHELO, Eiropas vienotas augstākās izglītības telpas veidošanās (Boloņas process). Eiropas Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas tīkla (ENQA) “Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā” un to implikācijas valstu augstākās izglītības sistēmās. Studiju virzienu kvalitātes ārējā novērtēšana (licencēšana un akreditācija) augstākās izglītības internacionalizācijas kontekstā. Augstāko izglītības iestāžu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.

Starppārbaudījums: risinājuma izstrāde kvalitātes pilnveidei kādā no augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas jomām (5% no kopvērtējuma).

11. temats. Izglītības iestāžu reitingi (L2, S2, Pd8)

Reitingu izglītībā veidi. Globālie augstskolu reitingi un to ietekme uz valstu izglītības politikām un augstākās izglītības iestāžu pārvaldē. Indikatori, kritēriji un dati reitingu veidošanā. Reitingu saistība ar izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

12. temats. Aktualitātes un tendences izglītības kvalitāte nodrošināšanā (L4, S4, Pd10)

Dažādu valstu autoru koncepciju par izglītības kvalitātes nodrošināšanu salīdzinošs apskats.

Starppārbaudījums: Semināri, kuros maģistranti uzstājas ar saviem referātiem par viņu izvēlētajām tēmām atbilstoši studiju kursa saturam – referāts un prezentācija par kādu tēmu atbilstoši kursa saturam (30% no kopvērtējuma).

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5005
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais auditoriju stundu skaits	8
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Doc., Dr.admin. Rita Kiseļova	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa PhD., vad. pētn. Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Kursam priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
Akadēmiskās prakses izglītības zinātnēs mērķis ir nostiprināt studentu pētnieciskā darba iemaņas, veicināt zinātnisko aktualitāšu izpratni izglītībā.	
Uzdevumi:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Iesaistīt studējošos pētniecības datu vākšanā un apstrādē, zinātnisko konferenču organizēšanā, pievēršot uzmanību zinātniskā darba organizācijas formām un topošo jauno zinātnieku socializācijai, pildot kopējus uzdevumus pieredzējušu docētāju un pētnieku vadībā; 2. Prakses noslēgumā studenti iesniedz prakses pārskatu un apliecinājumus par prakses laikā veiktajiem darbiem. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ievadseminārs, prakses darba uzdevumi un prakses organizācija. (S2, Pd8) 2. Prakses uzdevumu semināri. (S4, Pd30) 3. Noslēguma seminārs, prakses izvērtēšana. (S2, Pd10) <p><i>S – Seminārs, Pd – studējošā patstāvīgs darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo zinātniskās aktualitātes izglītībā. 2. Izskaidro pētnieciskā procesa organizēšanas posmus. 3. Raksturo prasības zinātnisko darbu izstrādei un noformēšanai. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 4. Analizē dažādu izglītības pētījumu rezultātus Latvijas izglītības sistēmas un savu prakses uzdevumu kontekstā. 5. Kritiski izvērtē savu pētniecisko kompetenci un izaugsmi. 	

6. Plāno pētījuma gaitu atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem. 7. Prezentē prakses laikā iegūtos rezultātus un secinājumus. Kompetence 8. Argumentēti diskutē par izglītības pētījumu rezultātiem un izvērtē to ietekmi uz lēmumu pieņemšanu izglītības politikā un praktisko darbību izglītības jomā. 9. Novērtē studentu noslēguma darbu kvalitāti.									
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums									
Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās. Patstāvīgie uzdevumi: <ol style="list-style-type: none"> 1) studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; 2) iepazīties ar aktuālajiem pētniecības virzieniem izglītības jomā (valstī, DU, HSZF, HSZI) un izstrādāt individuālos prakses uzdevumus (konference, pētījums, recenzijas); 3) piedalīties DU Starptautiskās zinātniskās vai kādas citas starptautiskas konferences organizēšanā; 4) piedalīties izglītības pētījumu datu vākšanā un apstrādē; 5) iepazīties ar prasībām zinātnisko darbu izstrādei un noformēšanai; 6) recenzēt divus kvalifikācijas vai bakalaura darbus atbilstoši izvēlētajai apakšprogrammai; 7) sagatavot un prezentēt atskaiti par prakses laikā veiktajiem darbiem. 									
Prasības kredītpunktu iegūšanai									
Starppārbaudījumi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dalība starptautiskas konferences vai lokālā pasākuma (seminārs) organizēšanā – 20 % 2. Dalība izglītības pētījumu datu vākšanā un apstrādē – 20 % 3. Divu kvalifikācijas vai bakalaura darbu recenzēšana – 30 % Noslēguma pārbaudījums: <ol style="list-style-type: none"> 4. Eksāmens (prakses pārskats un apliecinājumi par prakses laikā veiktajiem darbiem un to mutiska prezentācija un diskusija) – 30 % Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja kārtoti visi starppārbaudījumi. Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem. Vērtējums 10 ballu sistēmā.									
Studiju rezultātu vērtēšana									
Pārbaudījumu veidi		Studiju rezultāti							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums		+	+	+	+	+			+
2. Starppārbaudījums			+		+	+	+		+
3. Starppārbaudījums		+	+	+	+	+			+
4. Eksāmens		+	+	+		+		+	+
Obligāti izmantojamie informācijas avoti									
<ol style="list-style-type: none"> 1. Albrehta, Dz. (1998). <i>Pētīšanas metodes pedagogijā</i>. Rīga: Mācību grāmata. 2. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). <i>Izglītības pētniecība</i>. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 3. Lasmanis, A. (1999). <i>Pedagoģijas un psiholoģijas pētījumu plānošana un norise</i>. Rīga: Mācību apgāds NT. 									

<ol style="list-style-type: none"> 4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2011). <i>Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes</i>. Rīga: RaKa. 5. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2018). <i>Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana</i>. Rīga: RSU. 6. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). <i>Pētniecība: Teorija un prakse</i>. Rīga: RaKa. 7. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2021). <i>Zinātniskās darbības metodoloģija: starpdisciplināra perspektīva</i> (kolektīvā monogrāfija). Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.
<p>Papildus informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Becker, E. (2002). <i>Problem Transformations in Transdisciplinary Research</i>. Retrieved 02.08.2019 from https://www.researchgate.net/publication/242556557_Transformations_of_Social_and_Ecological_Issues_into_Transdisciplinary_Research 2. Creswell, J. W. (2007). <i>Qualitative Inquiry & Research Design</i>. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications. 3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). <i>Collecting and Interpreting Qualitative Materials</i>. Thousand Oaks, CA: Sage. 4. Devlin, A.S. (2018). <i>The Research Experience: Planning, Conducting and Reporting Research</i>. Thousand Oaks: Sage. 5. Dey, I. (1993). <i>Qualitative Data Analysis</i>. London & New York: Routledge. 6. Malhotra, Y. (1996). <i>Organizational Learning and Learning Organizations: An overview</i>. https://www.brint.com/papers/orglrng.htm 7. Maslo, I. (red.). (2006). <i>No zināšanām uz kompetentu darbību: Zinātnisko rakstu krājums</i>. Rīga: LU. 8. Nucho, A., & Vidnere, M. (2003). <i>Intervēšanas prasme</i>. Rīga: RaKa. 9. Penuel, W. R., & Gallagher, D. J. (2017). <i>Creating Research-Practice Partnerships in Education</i>. Cambridge: Harvard Education Press. 10. Yin, R. K. (2009). <i>Case Study Research</i> (4th ed.). California: Sage Publications.
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izglītības un zinātnes ministrija: https://izm.gov.lv/lv/ 2. Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA): http://viaa.gov.lv/lat/ 3. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>: https://content.sciendo.com/view/journals/jtes/jtes-overview.xml 4. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>: https://content.sciendo.com/view/journals/dcse/dcse-overview.xml
<p>Piezīmes</p> <p>Kursa valoda – latviešu un angļu.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Maģistra darba izstrāde I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5006
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	10
ECTS kredītpunkti	15
Kopējais kontaktstundu skaits	10
<i>Lekciju stundu skaits</i>	0
<i>Semināru stundu skaits</i>	0
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Stundu skaits maģistra darba vadīšanai</i>	10
<i>Studenta patstāvīgā darba stundu skaits</i>	240
Kursa autors (-i)	
Dr.paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Dzintra Iliško Prof. Anita Pipere Asoc. prof. Sergejs Čapulis Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa Vad. pētn. Ilona Fjodorova Vieslekt. Jekaterīna Jankovska Doc. Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – attīstīt studentu pētniecisko kompetenci; izstrādājot maģistra darbu, studenti analizēs teorētiskos avotus un praksi, sintezēs un integrēs studiju kursus apgūtās zināšanas, veidojot kompetenci izvirzīt aktuālu problēmu un piedāvāt tās teorētiski pamatotu analīzi teorētiski pamatotu risinājumu izglītības procesu pilnveidošanai.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt maģistra darba ievadu un teorētisko daļu; 2. Veicināt studentu ētisku rīcību pētnieciskajā procesā un zinātniskajā komunikācijā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas par zinātniskā pētījuma būtību, zinātnisko metodi un tās loģiku pētījumos izglītībā. 2. Zināšanas par pētnieciskajām pamatkategorijām. 3. Zināšanas par aktuālām problēmām izglītībā, to lokālo un starptautisko kontekstu. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Formulē izpētes problēmu, pamatojot to, definē maģistra darba tematu. 5. Definē izvēlēta pētījuma pētnieciskās kategorijas, izvirza izpētes mērķus, formulē uzdevumus, izraugās valīdas pētīšanas metodes, izvēlas korektu teorētisko bāzi; plāno pētījumu, mērķtiecīgi īstenot to un koriģēt pēc nepieciešamības. 6. Atlasa nepieciešamo zinātnisko literatūru, to analizē. 	

Kompetence

7. Teorētiski pamato pētījumu, izdara secinājumus.
8. Izstrādājot maģistra darbu, vienmērīgi, atbilstoši izraudzītā pētījuma loģikai plāno un īsteno visus pētījuma posmus.
9. Spēj uzturēt kompetentu komunikāciju par pētījuma rezultātiem ar pētīšanā iesaistītajiem partneriem, citiem studentiem, pasniedzējiem.
10. Kompetenti un mērķtiecīgi sadarbojas koleģiāla pētījuma veikšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir patstāvīgi izzinot pētījuma aktualitāti, apkopojot informāciju par pētījuma tematiku, apzinot zinātnisko literatūru, analizējot to atbilstoši pētījuma izvirzītajam mērķim un uzdevumiem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Izstrādāts patstāvīgs, atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem pabeigts, aizstāvēts maģistra darbs, demonstrējot šai programmai atbilstošu pētnieciskā darba kompetenci un prasmi loģiski un uztverami prezentēt pētījumu, izmantojot demonstrēšanas tehniskos līdzekļus – 100%

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums, “Izstrādāts maģistra darba *Ievads*”, vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 10%
2. starppārbaudījums, iesniegta “Izstrādāta maģistra darba *Teorētiskā daļa*”, vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 50%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens: priekšizstāvēšana. Vērtējums ieskaitīts/neieskaitīts – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Starppārbaudījums	+	+	+						+	
2. Starppārbaudījums				+	+	+	+	+	+	
3. Eksāmens									+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Kropļijs A., & Raščevska M. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajā zinātnēs* (2. izdevums). Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (red.). (2011). *Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
4. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
5. Mārtinsone, K., Pipere, A. (zin.red.). (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU.

Papildus informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cohen L., Manion L., & Morrison K. (2007). <i>Research Methods in Education</i>. London, New York. https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf1 2. Creswell, J. W. (2007). <i>Qualitative Inquiry & Research Design</i>. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications. 3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). <i>Collecting and Interpreting Qualitative Materials</i>. Thousand Oaks, CA: Sage. 4. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde D. u.c. (2011). <i>Pētniecības terminu skaidrojošā vārdnīca</i>. Sast. I. Eņģele. Rīga: RaKa. 5. Subhani, M. I., Hasan, S. A., & Osman, A. (2011). Research methodologies for management sciences & interdisciplinary research in contemporary world. <i>European Journal of Scientific Research</i>. 6. Yin, R. K. (2009). <i>Case Study Research</i> (4th ed.). California: Sage Publications.
Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 4. <i>International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS)</i>. IGI Gobal. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 5. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>. https://sciendo.com/journal/JTES1 6. <i>LU zinātniskie raksti. Pedagoģija un skolotāju izglītība. LU Akadēmiskais apgāds</i>. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/ 7. <i>Padagogische Rundschau</i>. Peter Lang. https://www.peterlang.com/view/journals/pr/pr-overview.xml
Piezīme
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTA FORMA**

Kursa nosaukums	Maģistra darba izstrāde II
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5007
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Zinātnes apakšnozare	
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	10
ECTS kredītpunkti	15
Kopējais kontaktstundu skaits	12
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	0
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Stundu skaits maģistra darba vadīšanai	12
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	240
Kursa autors (-i)	
Dr. paed. Dita Nīmanīte	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Dzintra Iliško Prof. Anita Pipere Asoc. prof. Sergejs Čapulis Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa Vad. pētn. Ilona Fjodorova Vieslekt. Jekaterīna Jankovska Doc. Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – pilnveidot studentu pētniecisko kompetenci, izstrādājot maģistra darba empīrisko daļu, pabeidzot pētījumu, studenti analizēs praksi, sintezēs un integrēs studijuursos apgūtās zināšanas, pilnveidojot kompetenci piedāvāt teorētiski pamatotu un praktiski nozīmīgus, empīriski pārbaudītus risinājumus izglītības procesu pilnveidošanai.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt pētījuma empīrisko daļu, formulēt secinājumus un ieteikumus, noformēt darbu atbilstoši LU prasībām, pabeidzot darbu pie vienota pētījuma izstrādes; 2. Veicināt studentu ētisku rīcību pētnieciskajā procesā un zinātniskajā komunikācijā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas par datu vākšanu, datu analīzi izglītības pētījumos. 2. Zināšanas par secinājumu un ieteikumu noformēšanu. 3. Zināšanas par darba noformēšanu atbilstoši LU maģistra darba prasībām. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Izvēlēta pētījuma kontekstā vāc un analizē datus. 5. Izvēlēta pētījuma kontekstā izdara secinājumus un ieteikumus atbilstoši izvirzītajiem pētījuma jautājumiem. 6. Noformē darbu atbilstoši maģistra darba prasībām. 	

Kompetence

7. Izstrādājot maģistra darbu, vienmērīgi, atbilstoši izraudzītā pētījuma loģikai plāno un īsteno visus pētījuma posmus.
8. Spēj uzturēt kompetentu komunikāciju par pētījuma rezultātiem ar pētīšanā iesaistītajiem partneriem, citiem studentiem, pasniedzējiem.
9. Kompetenti un mērķtiecīgi sadarbojas koleģiāla pētījuma veikšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir izstrādāt maģistra darba pētījuma empīrisko daļu, izdarīt secinājumus, pēc nepieciešamības - ieteikumus, noformēt darbu, lai tas būtu pabeigts pētījums.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums, "Izstrādāta maģistra darba *Empīriskā daļa*", vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts - 40%
2. starppārbaudījums, "Izstrādāti maģistra darba *Nobeigums/Secinājumi*", vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 10%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens: Maģistra darba aizstāvēšana. Vērtējums 10 ballu skalā – 50%

Izstrādāts patstāvīgs, atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem pabeigts, aizstāvēts maģistra darbs, demonstrējot šai programmai atbilstošu pētnieciskā darba kompetenci un prasmi loģiski un uztverami prezentēt pētījumu, izmantojot demonstrēšanas tehniskos līdzekļus.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5) vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+					
2. Starppārbaudījums					+	+	+	+	+
3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cohen L., Manion L., & Morrison K. (2007). *Research methods in Education*. London, New York. <https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf>
2. Creswell, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. Thousand Oaks, CA: Sage.
4. Dey, I. (1993). *Qualitative Data Analysis*. London & New York: Routledge.
5. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
6. Yin, R. K. (2009). *Case Study Research* (4th ed.). California: Sage Publications.

<p>Papildus informācijas avotis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Becker, E. (2002). <i>Problem Transformations in Transdisciplinary Research</i>. https://www.researchgate.net/publication/242556557_Transformations_of_Social_and_Ecological_Issues_into_Transdisciplinary_Research 2. Ķestere, I. (2015). Pedagoģijas vēstures pētniecība Latvijā: laikmeti, izaicinājumi un iespējas. <i>Laikmets un personība</i> (15.sēj., 196.-243.lpp.). Rīga: RaKa. 3. Mārtinsons, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. u.c. (2011). <i>Pētniecības terminu skaidrojošā vārdnīca</i>. Sast. I. Eņģele. Rīga: RaKa.
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 2. <i>International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS)</i>. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 3. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> https://www.degruyter.com/dg/viewjournalissue/j\$002fjtes.2017.19.issue-1\$002fissue-files\$002fjtes.2017.19.issue-1.xml 4. <i>Pedagoģija un skolotāju izglītība: LU zinātniskie raksti</i>. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/
<p>Piezīme</p> <p>Kursa valoda – latviešu, angļu.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Vadība un līderība izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15008
Zinātnes nozare	Ekonomika un uzņēmējdarbība
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	96
Lekciju stundu skaits	48
Semināru stundu skaits	48
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors (-i)	
Prof. Andrejs Geske Lekt. Linda Mihno Prof. Andris Kangro	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Dzintra Iliško Prof. Irēna Kokina Prof. Jeļena Davidova	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursā maģistranti apgūs dažādus vadības aspektus, tai skaitā vadības uzdevumus un lēmumu pieņemšanas veidus izglītības iestādēs, stratēģisko vadību, projektu vadību. Liela uzmanība kursā tiks veltīta līdervadībai – skolas vadītāja un skolotāju līderība mācīšanās kopienās, līdervadības veidi un stili.</p> <p>Kursa mērķis – nodrošināt iespējas maģistrantiem veidot zināšanas un kompetences izglītības vadības un līderības jomās.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt studējošo izpratnes veidošanos par mūsdienu izglītības vadības teorijām un stratēģisko vadību; 2. Iepazīstināt ar uzņēmējdarbības iespējām izglītības jomā; 3. Sekmēt studentu pieredzes bagātināšanu projekta izstrādē un vadīšanā. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par vadības teorijām un stratēģisko vadību, uz pierādījumiem balstītu izglītības politikas veidošanu. 2. Izpratni par līderību un profesionālām mācīšanās kopienām. 3. Izpratni par projektu vadību. 4. Izpratni par uzņēmējdarbības iespējām izglītības jomā. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 5. Analizēt un izvērtēt dažādas izglītības vadības teorijas, analizēt un modelēt izglītības iestādes stratēģijas, balstoties uz statistikas datiem un pētījumu rezultātiem. 6. Analizēt un izvērtēt dažādu līderības stilu nepieciešamību konkrētās situācijās izglītības iestādēs kopumā un atsevišķās komandās. 	

7. Spēt izveidot un pamatot izglītības projektu pieteikumus.																																												
Kompetence																																												
8. Spēt pieņemt konkrētai situācijai atbilstošus lēmumus izglītības vadības jomā, tai skaitā par mācību procesa nodrošināšanu un mācīšanās vidi.																																												
Studiju kursa kalendārais plāns																																												
1. Vadības teorijas un to analīze. (L8, S8)																																												
2. Stratēģiskā vadība. (L4, S6)																																												
3. Organizācijas kultūra. (L6, S4)																																												
4. Izglītības vadības teorijas. (L6, S6)																																												
5. Izglītības politika valstī un pašvaldībā. (L4, S6)																																												
6. Līderība. Profesionālās mācīšanās kopiena. (L6, S4)																																												
7. Projektu vadība. (L8, S6)																																												
8. Uzņēmējdarbība izglītībā. (L6, S6)																																												
<i>L – lekcijas, S – semināri</i>																																												
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums																																												
Patstāvīgās darba stundās studenti gatavojas semināriem, lasa teorētisko literatūru, iepazīstas ar norādītajiem normatīviem aktiem, veic teorētiska rakstura pētījumu, gatavo tā rakstisku un mutisku atskaiti, gatavojas kursa noslēguma pārbaudījumam.																																												
Patstāvīgā darba uzdevumi:																																												
1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; kritiski to izvērtēt.																																												
2. Iepazīties ar kursā norādītajiem normatīvajiem aktiem.																																												
3. Veikt teorētisku pētījumu par kādu ar docētājiem saskaņotu izglītības vadības vai līderības tēmu.																																												
4. Sagatavot teorētiskā pētījuma rakstisko atskaiti un mutisko prezentāciju.																																												
Prasības kredītpunktu iegūšanai																																												
Starppārbaudījumi:																																												
1. Starppārbaudījuma veids – teorētisks pētījums par kādu ar docētājiem saskaņotu izglītības vadības vai līderības tēmu (rakstiska atskaite un mutisks ziņojums) – 40%																																												
2. Starppārbaudījuma veids – dalība un uzstāšanās semināros – 20%																																												
Noslēguma pārbaudījums:																																												
3. Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens – 40%																																												
Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.																																												
Vērtējums 10 ballu sistēmā.																																												
Studiju rezultātu vērtēšana																																												
<table><tr><th rowspan="2">Pārbaudījumu veidi</th><th colspan="8">Studiju rezultāti</th></tr><tr><th>1.</th><th>2.</th><th>3.</th><th>4.</th><th>5.</th><th>6.</th><th>7.</th><th>8.</th></tr><tr><td>1. Starppārbaudījums</td><td>+</td><td>+</td><td></td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td></td><td>+</td></tr><tr><td>2. Starppārbaudījums</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td></tr><tr><td>3. Eksāmens</td><td></td><td></td><td>+</td><td>+</td><td></td><td>+</td><td>+</td><td>+</td></tr></table>	Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1. Starppārbaudījums	+	+		+	+	+		+	2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	3. Eksāmens			+	+		+	+	+
Pārbaudījumu veidi		Studiju rezultāti																																										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.																																				
1. Starppārbaudījums	+	+		+	+	+		+																																				
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+																																				
3. Eksāmens			+	+		+	+	+																																				
Obligāti izmantojamie informācijas avoti																																												

<ol style="list-style-type: none"> 1. Bush, T. (2011). <i>Theories of Educational Leadership and Management</i>. London: Sage. 2. <i>Preparing your project and formalising your application to obtain European funds</i>. (2016). https://www.welcomeurope.com/eurofunding/little-guidelines-European-project.html 3. <i>10 Keys to Fully Understand European Subsidies</i>. (2017). https://www.welcomeurope.com/eurofunding/10-Keys-Fully-Understand-European-Subsidies.html
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Buck, A. (2017). <i>Leadership Matters: How leaders at all levels can create great schools</i>. John Catt Educational Ltd. 2. Bush, T. (2011). <i>Theories of Educational Leadership and Management</i>. London: Sage. 3. Dubkēvičs, L. (2009). <i>Organizāciju kultūra</i>. Rīga: Jumava. 4. Forands, I. (2009). <i>Biznesa vadības tehnoloģijas</i>. Rīga.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Educational Management Administration & Leadership</i> (EMAL). 2. <i>International Journal of Management in Education</i>.
<i>Kursa saturs</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vadības teorijas un to analīze. Organizācijas un vadītājs, vadības uzdevumi, lēmumu pieņemšana, komunikācija organizācijās. Publiskā sektora vadība – teorijas, paradigmas un pārmaiņas. Pārmaiņu ilgtspējīga vadība. Vadītāja kompetences ilgtspējības attīstības kontekstā. 2. Stratēģiskā vadība. Stratēģija, misija, vīzija, mērķi. Stratēģiskā analīze. Iekšējās un ārējās vides analīze. SVID un PEST analīze. Stratēģiju izvērtēšana. Stratēģija izglītības iestādē. Izglītības iestādes vadītāja kompetences un pētnieciskais potenciāls. Atbalsts izglītības iestādes personālam ilgtspējības kompetenču attīstībā. 3. Organizācijas kultūra. Līmeņi, veidi, rādītāji, nesēji utt. Organizāciju kultūras – stiprā un vājā, funkcionālā un disfunkcionālā, viendabīgā un subkultūru. Izglītības iestāžu organizācijas kultūra. 4. Izglītības vadības teorijas. Vadības modeļi – birokrātiskais, koleģiālais, uz detaļām orientētais, subjektīvās un nenoteiktības teorijas. Ilgtspējīgas vadības pieejas un principi izglītībā. Esošās situācijas izpratne kā izejas punkts sekmīgu intervencu īstenošanai ilgtspējīgas izglītības iestādes vadībā 5. Izglītības politika valstī un pašvaldībā – plānošana un īstenošana. Uz pierādījumiem balstīta izglītības politika. Politikas īstenošanas instrumenti. Politikas stratēģiskās plānošanas dokumenti (Eiropa, reģions). Izglītības politikas realizācija ar reformām Latvijas izglītības sistēmas attīstībā, reformu vadīšana. Nevalstiskās organizācijas izglītībā, sociālie partneri. Sociālo partneru līdzdalības aktivizēšanas mehānismi ilgtspējīgas stratēģijas īstenošanā izglītībā. Ilgtspējīgas izglītības stratēģijā nosprausto prioritāšu līdz 2030.gadam īstenošanas izglītības iestādē stratēģiskā vadība. 6. Līderība. Profesionālās mācīšanās kopiena. Skolas vadītāja līderība – pārveidojošā, mācību, pedagoģiskā. Līdervadības stili. Skolotājs kā līderis – klasē, skolā un ārpus skolas. Līderis versus vadītājs. 7. Projektu vadība.

Projekts kā unikāls pasākums. Projektu iedalījumi. Ieinteresētās personas. Pieteikums. Mērogi un ierobežojumi. Etapi. Segmentācija un robežstabi. Organizācija. Riski un to vadīšana. Izvērtēšana. ES finansētie projekti izglītībā (ERAF, ESF, ERASMUS+), valsts un pašvaldību finansētie projekti

8. Uzņēmējdarbība izglītībā.

Vadītāja uzņēmējspēja. Uzņēmējdarbībā ieinteresētās puses. Sociālie uzņēmumi. Uzņēmējdarbības galvenie priekšnosacījumi. Līdzekļi, to struktūra un avoti. Kreditēšana, finansiālā atbalsta fondi. Mārketingš un tirgus izpēte. Piemēri izglītības jomā – privātās organizācijas izglītībā.

Piezīme

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Izglītības darba organizēšana un cilvēkresursi izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15009
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	96
Lekciju stundu skaits	48
Semināru stundu skaits	48
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors (-i)	
Dr. sc. administr., doc. Rita Kiseļova Dr.phys., prof. Andris Grīnfelds	
Kursa docētājs (-i)	
Vieslekt. Andrejs Zagorskis Prof. Dzintra Iliško Doc. Sandra Zariņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir veidot studentiem izpratni par izglītības vadības un ekonomikas mijiedarbību, par cilvēkkapitāla vērtību un izglītību, cilvēkresursu plānošanas, attīstības un vadīšanas aspektiem, par Latvijas kopbudžeta, pašvaldību budžeta un izglītības iestādes budžeta veidošanas nosacījumiem, izglītības iestādes darbības ekonomiskajiem aspektiem.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Papildināt zināšanas ekonomikā un izglītības vadībā; 2. Attīstīt izglītības sistēmas un tajā notiekošo procesu analizēšanas, vērtēšanas un salīdzināšanas prasmes ekonomiskajā aspektā; 3. Palielināt studentu kompetenci izglītības vadības jautājumos, kas saistīti ar organizācijas darba plānošanu, cilvēkresursu pārvaldību, kā arī salīdzinošo izglītības pētījumu rezultātu lietošanu. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas un izpratni par izglītības vadības un ekonomikas mijiedarbību. 2. Zināšanas un izpratni par cilvēkresursu pārvaldīšanas un plānošanas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem. 3. Zināšanas un izpratni par izglītības iestādes normatīvo dokumentu sistēmu un to veidošanas pamatprincipiem. 4. Izglītības pētījumu un statistikas datu interpretāciju saistībā ar izglītības zinātņu apakšnozarēm. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Prasmes analizēt, sintezēt un izvērtēt izglītības sistēmas ekonomiskos un finanšu aspektus sistēmas un organizācijas līmenī. 6. Prasmes analizēt, sintezēt un izvērtēt cilvēkresursu situāciju, attīstību un pilnveidošanu izglītības organizācijās. 7. Prasme izvēlēties atbilstošu pārvaldīšanas un cilvēkresursu plānošanas taktiku un stratēģiju. 	

<p>Kompetence</p> <p>8. Patstāvīgu lēmumu un darbības plānu pieņemšana izglītības iestādes darba plānošanā, vadīšanā un pārraudzībā.</p>
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Publiskā pārvalde Latvijā. (L2, S4, Pd12) 2. Izglītības iestādes darbu reglamentējošie dokumenti. (L4, S4, Pd12) 3. Izglītības tiesiskie pamati Latvijā. (L4, S4, Pd12) 4. Valsts un pašvaldību budžetu veidošana. (L2, S4, Pd12) 5. Izglītības vadības un ekonomikas savstarpējā mijiedarbība. (L2, S2, Pd6) 6. Darba tirgus, ekonomika un izglītība Latvijā. (L4, S2, Pd8) 7. Izglītības sistēmas finanšu un materiālie līdzekļi. Valstu izglītības sistēmas raksturojošie finanšu indikatori. (L4, S4, Pd8) 8. Pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības finansēšanas modeļi Latvijā. (L4, S4, Pd10) 9. Finanšu resursu pārvaldība izglītības iestādē. (L4, S4, Pd14) 10. Cilvēkkapitāls, tā raksturojums un vērtība. (L4, S2, Pd10) 11. Cilvēkresursu nozīme izglītības sistēmā. (L2, S2, Pd8) 12. Organizāciju kultūras nozīme cilvēku resursu pārvaldībā. (L4, S2, Pd8) 13. Personālvadība izglītības iestādēs. (L4, S4, Pd10) 14. Pedagoģiskā un palīgpersonāla pienākumi un amata aprakstu izstrāde. (L2, S4, Pd14) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošo patstāvīgs darbs</i></p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Patstāvīgā darba stundas studenti izmanto, lai patstāvīgi strādātu ar studiju kursa metodisko un zinātnisko literatūru, sagatavotu starppārbaudījumiem nepieciešamos materiālus un prezentācijas, sagatavotu semināru nodarbībās diskutējamus jautājumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lasa un kritiski izvērtē teorētisko literatūru, analizē starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu rezultātus un secinājumus par studiju kursa tēmām; - izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes uz IZM statistikas datus, analizē un diskutē par izglītības piedāvājuma un darba tirgus pieprasījuma atbilstību; - novērtē Latvijas AI finansēšanas modeli; - strādājot grupās, studenti sagatavo IZM pasūtītā “Skolu tīkla pētījuma” rezultātu un ieteikumu ekonomisko ieguvumu novērtējumu konkrētā novadā.
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p> <p>Kursa kredītpunkti tiek ieskaitīti un students saņem vērtējumu 10 ballu sistēmā, ja izpildīti starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma nosacījumi</p> <p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Semināru uzdevumu sagatavošana un aizstāvēšana (analītiski un kritiski pārskati par semināru tēmām), kuros tiek vērtēta gan satura kvalitāte, gan rakstīšanas kvalitāte – 40% 2. Rakstisks tests par studiju kursa teorētiskajām un praktiskajām tēmām – 30% <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kursa pārbaudījums (eksāmens-analītiska darba izstrāde un prezentēšana) – 30% <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p>Vērtējums 10 ballu sistēmā.</p>

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+				
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+				
3. Kursa pārbaudījums (eksāmens)		+		+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Inne, R., u.c. (1996). *Skolvadība – idejas, versijas, pieredze*. Rīga: RaKa.
2. Forands, I. (b.g.). *Personāla vadība*. Rīga: Latvijas Izglītības fonds.
3. Merse, J., Barker, B., & Bird, R. (2010). *Human Resource Management in Education*. London & New York: Routledge (e-grāmata).
4. OECD. (2017). *The Funding of School Education: Connecting Resources and Learning*. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264276147-7-en>
5. Pikerina, P. (2002). *Personāla vadība*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.

Papildus informācijas avoti

1. Bush, T., & Middlewood, D. (1997). *Managing People in Education*. USA, Paul Chapman Educational Publishing.
2. Pease, P., Beresford, B., & Walke, L. (2014). *Developing Human Capital: Using analytics to plan and optimize your learning and development investments*. Hoboken, New Jersey: Wiley. (e-grāmata).
3. Smylie, M., & Wenzel, S. (2006). *Promoting Instructional Improvement: A strategic human resource management perspectives*. Chicago: Consortium of Chicago School Research (e-book).

Periodika un citi avoti

1. Centrālā statistikas pārvalde. *Izglītība un zinātne. Ikgadējie dati*. www.csb.gov.lv
2. *Education at a glance series*. www.oecd.org
3. *Key Data on Education in Europe*. www.eurydice.org
4. *Global Education Digest*. www.uis.unesco.org
5. *Statistics. Education and Training*. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
6. www.likumi.lv
7. *Webster's Online Dictionary*. *Webster's Online Dictionary*. <http://www.websters-online-dictionary.org/definition/quality>

Kursa saturs

1. **Publiskā pārvalde Latvijā.** (L2, S4, Pd12)
Valsts pārvalde. Pašvaldību pamatprincipi. Pašvaldību kompetence, attiecības ar valsti. Valsts institūciju un pašvaldību izdotie likumi, noteikumi, rīkojumi, lēmumi, ieteikumi, protokoli, saistošie noteikumi.
2. **Izglītības iestādes darbu reglamentējošie dokumenti.** (L4, S4, Pd12)
Izglītības likums, Vispārējās izglītības likums, Profesionālās izglītības likums, Augstskolu likums, MK noteikumi. Normatīvo aktu juridiskais spēks, iekšējie un ārējie juridiskie akti, tiesiskās palāvēības princips. Izglītības iestādes iekšējie normatīvie dokumenti, to izstrāde. Pašvaldību saistošie noteikumi. Iestādes nolikums. Iekšējās kārtības un noteikumi. Instrukcijas, reglamenti, vadītāja rīkojumi, kārtība.
3. **Izglītības tiesiskie pamati Latvijā.** (L4, S4, Pd12)
Personālvadības juridiskie aspekti. Darba tiesiskās attiecības izglītības iestādē. Pedagoģiskā personāla pienākumi, atbildība un tiesības. Darba samaksa. ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, Latvijas Republikas Satversme.
4. **Valsts un pašvaldību budžetu veidošana.** (L4, S4, Pd12)

Budžeta mērķis. Valsts un pašvaldību budžeta struktūra. Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām.

5. Izglītības vadības un ekonomikas savstarpējā mijiedarbība. (L2, S2, Pd6)

Izglītības ekonomikas definīcijas. Izglītības ekonomika kā izglītības politikas sastāvdaļa.

6. Darba tirgus, ekonomika un izglītība Latvijā. (L4, S2, Pd8)

Darba tirgus pētījumi Latvijā. Darba tirgu ietekmējošie faktori. Augstskolu un koledžu absolventu nodarbinātība. Profesionālās un augstākās izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām.

7. Izglītības sistēmas finanšu un materiālie līdzekļi. Valstu izglītības sistēmas raksturojošie finanšu indikatori. (L4, S4, Pd8)

Izglītības sistēmas finansēšanas avoti. Izglītības iestāžu finansēšanas kārtība. Galvenie kritēriji izglītības iestādes budžeta apjoma noteikšanai. OECD un EK izglītības indikatori. Izglītības izmaksu attiecība pret iekšzemes kopproduktu. Izdevumi izglītībai uz bērnu, skolēnu, studentu. Valsts izdevumi izglītībai.

8. Pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības finansēšanas modeļi Latvijā. (L4, S4, Pd10)

Skolotāju darba samaksas principi. Nepieciešamie izglītības iestādes budžeta līdzekļi. Finansējuma sadale pašvaldībām līdz 2009/2010 māc. g. Latvijas skolu tīkla raksturojums 2008. g. Finansēšanas modeļa “Nauda seko skolēnam” ieviešanas pamatojums, gaita, rezultāti. Augstākās izglītības finansēšanas vēsturisks apskats. Eiropas valstu augstākās izglītības finansēšanas modeļi. Laba finansēšanas modeļa kritēriji (Pasaules Banka). Latvijas augstākās izglītības finansēšanas modelis, tā ieviešana.

9. Finanšu resursu pārvaldība izglītības iestādē. (L4, S4, Pd14)

Izglītības iestādes budžeta veidošana, izdevumu veidi, papildus finansējuma ieguves iespējas.

10. Cilvēkkapitāls, tā raksturojums un vērtība. (L4, S2, Pd10)

Cilvēkkapitāla definīcijas. Cilvēkkapitāla apjoma novērtēšana. Pārejas ekonomikas apstākļi un cilvēkkapitāla vērtību maiņa. Cilvēkkapitāls un izglītība (“Atpēriens. Latvija 2030”). Cilvēkkapitāla indekss – struktūra, vērtības.

11. Cilvēkresursu nozīme izglītības sistēmā. (L2, S2, Pd8)

Cilvēka resursu pārvaldības vieta un loma izglītības iestādēs un izglītības sistēmā. Cilvēkresursu vadības politika un stratēģija.

12. Organizāciju kultūras nozīme cilvēku resursu pārvaldībā. (L4, S2, Pd8)

Izglītības iestādes kā organizācijas kultūra. Organizācijas iekšējā un ārējā vide, mikroklimata veidošana. Organizācijas kultūras būtība. Izglītības iestādes fiziskā un psiholoģiskā vide. Mūsdienu skolotāja personība kā organizācijas kultūras veidotāja. Darba kolektīvs kā sociāla grupa.

13. Personālvadība izglītības iestādēs. (L4, S4, Pd10)

Personāla atlase, atlases specifiski kritēriji Latvijā, Izglītības iestāžu personāla atlases problēmas, ieteikumi personāla atlasē, darbaspēka piedāvājums, izglītības darba tirgus Latvijā un Eiropas Savienībā.

14. Pedagoģiskā un palīgpersonāla pienākumi un amata aprakstu izstrāde. (L2,S4, Pd14)

Amatu apraksta struktūra. Pakļautība. Darba līgums, iekšējās kārtības noteikumi.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Sporta politika un sociālā integrācija
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5010
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais auditoriju stundu skaits	96
Lekciju stundu skaits	48
Semināru stundu skaits	48
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa izstrādātājs (-i)	
Dr.Sc.admin., Ilvis Ābelkalns	
Kursa docētājs (-i)	
Asoc. prof. Sergejs Čapulis Asoc. prof. Valērijs Dombrovskis Prof. Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir iepazīstināt studentus ar sporta politikas būtību, izskaidrot sporta politikas virzienus. Iepazīstināt studentus ar sporta pārvaldību un veidot kompetenci sporta organizācijas jomā. Studiju kursa apakšmērķis ir izkopt prasmi identificēt sporta filozofijas problēmas, kā arī sniegt izpratni par sporta vēsturisko attīstību.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt ar Latvijas ministriju, vadības struktūru kompetencēm sporta jomā; 2. Sniegt informāciju par dopinga kontroles noteikumiem, kā arī par sporta speciālistu tiesībām un sertifikāciju; 3. Prast analizēt sporta politikas sfēru Latvijā un Eiropā; 4. Iepazīstināt studentus ar republikas sporta struktūru, sniegt zināšanas par sporta organizāciju darbību, mērķiem un uzdevumiem; 5. Mācīt izprast valstisko, sabiedrisko un privāto sporta organizāciju būtību un darbību; 6. Sniegt prasmes un zināšanas Nacionālās sporta attīstības programmas īstenošanai, bērnu un jauniešu sporta attīstībai, augstu sasniegumu sporta nodrošināšanai; 7. Analizēt olimpiskās kustības rašanās priekšnoteikumus; 8. Izpētīt olimpisko spēļu attīstības gaitu 20. gs. pasaulē un Latvijā; 9. Izpētīt mūsdienu sporta attīstības problēmas. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot teorētiskās zināšanas par sporta politikas mērķiem un uzdevumiem. 2. Izprot zināšanas par ministriju kompetenci sporta jomā. 3. Iegūst zināšanas par vadības un sporta vadības funkcijām. 4. Izprot zināšanas par atļauto un aizliegto sportā. 5. Izprot zināšanas par mūsdienu sporta attīstības problēmām. 	

Prasmes

6. Studenti prot patstāvīgi analizēt un vērtēt sporta vadības prioritātes.
7. Prot veidot sporta bāzu pārvaldību.
8. Prot saskatīt attīstības virzošos spēkus; attīstības tendenču plusus un mīnus konkrētajā sporta iestādē.
9. Prot analizēt un izstrādāt sporta stratēģiju.

Kompetence

10. Studenti spēs patstāvīgi analizēt ar sportu saistošus likumus, normatīvus, veidot sabiedriskās sporta organizācijas un piedalīties to darbībā.
11. Studenti spēs analizēt un izstrādāt sporta attīstības programmu.
12. Studenti apgūst kritiskās domāšanas prasmes salīdzinot un vispārinot, vēsturiski izvērtējot sporta lomu, funkcijas un nozīmi cilvēku dzīvē un sabiedrībā.
13. Studenti spēs demonstrēt komunikācijas iemaņas prezentējot seminārā izstrādātās esejas.
14. Studenti iepazīst, izvērtē un prot pielietot olimpiskās izglītības iespējas skolā.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Sporta politikas raksturojums Latvijā. (L2, S2)
2. Sporta politikas mērķi un apakšmērķi. (L2, S2)
3. Ministriju kompetence sporta jomā. (L2, S2)
4. Latvijas sporta finansēšanas sistēma. (L2, S2)
5. Sporta bāzu darbības nodrošināšana. (S2)
6. Dopings un kontroles noteikumi. (L2)
7. Sporta zinātnes attīstība. (S2)
8. Sporta integrācija sabiedrībā. (L2)
9. Sporta attīstības stratēģija. (L2, S4)

Starppārbaudījums

10. Sporta darba organizācijas pamatprincipi, formas. (L2)
11. Valstiskās un nevalstiskās sporta organizācijas. (L2, S2)
12. Nacionālā Olimpiskā komiteja, galvenie uzdevumi. (L2)
13. Sporta darba organizācija augstskolu sporta klubos, sporta biedrībās. (L2, S2)
14. Sporta darba organizācija sporta federācijās, sporta savienībās, apvienībās. (L2)
15. Latvijas Nacionālās sporta padomes nolikums, mērķis un uzdevumi. (S2)
16. Starptautiskās sporta organizācijas, to darbība. (L2, S2)
17. Sporta sacensību veidi, nolikumi, izcīņas kārtība. (S4)
18. Sporta organizāciju kvalitātes novērtēšana. (L2)

Starppārbaudījums

19. Plānošana sporta organizācijās. (L2, S2)
20. Tīkla grafikas sistēmas. (L2, S2)
21. Sporta vadītāji un vadības stili. (L2)
22. Komunikācija sporta organizācijās. (L2, S2)
23. Sporta tirgvedība. (L2, S2)
24. Motivēšanas teorijas sportā. (L2, S2)
25. Sporta pasākuma sponsorēšana. (L2, S2)

Starppārbaudījums

26. Fizisko nodarbību un audzināšanas rašanās vēsturiskā un filozofiskā analīze. Fiziskā kultūras un audzināšanas pirmsākumi. (L2, S2)

27. Organizētu fizisko nodarbību izveides nepieciešamības pamatojums jaunatnes audzināšanā. (L2, S2)

28. Olimpiskā izglītība. (S2)

29. Fiziskās audzināšanas un sporta attīstība Latvijā. (L2, S2)

Starppārbaudījums

L – lekcijas, S – semināri

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studiju laikā studējošie, izmantojot lekciju materiālu un dažādus citus informācijas avotus, veic patstāvīgus darbus praktiskajās nodarbībās pārbauda jaunās prasmes un uzstājas semināros par sporta politikas veidošanas, sporta pārvaldes procesu mūsdienu un vēsturiskajiem aspektiem, komunikāciju sporta organizācijās, kur pielieto prasmes un zināšanas.

Studējošie izmanto mācību metožu izvēli un atlasi kritiskās domāšanas un lēmumu pieņemšanas prasmju attīstīšanai sporta jomā, izstrādā sporta stratēģijas plānu un vērtēšanas kritērijus. Noslēguma pārbaudījums ir mutisks eksāmens: Sporta pārvaldības metodika un praktiskā izmantošana.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

1. Analizēt sporta politikas raksturojumu Latvijā, 8
2. Analizēt Ministriju kompetenci sporta jomā, 6
3. Analizēt sporta bāžu racionālu izmantošanu un nodrošināšanu, gatavoties semināram, 12
4. Gatavošanās semināram par sporta zinātnes attīstību 8
5. Analizēt, izstrādāt un prezentēt sporta attīstības stratēģiju, 14
6. Gatavoties pirmajam starppārbaudījumam par sporta politikas būtību, 4
7. Pētīt un analizēt valstisko un nevalstisko sporta organizāciju darbību, 4
8. Pētīt un analizēt sporta darba organizāciju sporta federācijās, sporta savienībās, apvienībās, 6
9. Izstrādāt sporta sacensību nolikumu, izveidot izcīņas kārtību, 10
10. Pētīt un analizēt sporta organizāciju kvalitātes novērtēšanas procesus, 8
11. Gatavošanās otrajam starppārbaudījumam par sporta 4
12. Gatavošanās semināra nodarbībām par plānošanu sporta organizācijās, 14
13. Veidot sacensību mārketingu, 8
14. Gatavošanās trešajam starppārbaudījumam par sporta pārvaldības procesiem, 4
15. Pētīt un analizēt Latvijas sporta vēstures faktus dažādos sporta veidos, 8
16. Gatavošanās ceturtajam starppārbaudījumam par Olimpiskās izglītības un sporta vēstures jautājumiem, 8
17. Gatavošanās eksāmenam, 16

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Kontroldarbs – 20%
2. Kontroldarbs – 20%
3. Patstāvīgā darba prezentācija seminārā – 20%
4. Patstāvīgā darba prezentācija seminārā – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

5. Noslēguma pārbaudījums-mutvārdu eksāmens – 20%

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja kārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti													
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1. Kontroldarbs	+	+		+			+			+			+	
2. Kontroldarbs			+	+				+	+		+			
3. Patstāvīgā darba prezentācija seminārā			+		+	+			+		+			
4. Patstāvīgā darba prezentācija seminārā					+	+						+		+
5. Eksāmens	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Apine, A., Caune, D., Erta, A., Grundmane, Dz., & Keisels, G. (2003). *Latvijas Olimpiskā vēsture. No Stokholmas līdz Soltleiksitijai*. Rīga: Latvijas Olimpiskā komiteja.
2. Eiropas Kopienas. (2007). *Baltā grāmata par sportu*. <https://www.izm.gov.lv/images/sports/Balta-gr%C4%81mata-par-sportu.pdf>
3. Grasis, N. (red.). (2004). *Trenera rokasgrāmata*. Rīga: Jumava.
4. Jansone, R., Fernāte A., & Bula-Biteniece I. (2016). *Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt*. Rīga: RaKa.
5. Krauksts, V. (2003). *Atļautais un aizliegtais sportā*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Armstrong, A., & Stephan, T. (2005). *A Handbook of Management and Leadership: a guide to managing for results*. London and Sterling: Kogan Page.
2. Broks, A. (2000). *Izglītības sistemoloģija*. Rīga: Raka.
3. European Commission/EACEA/Eurydice (2017). *Support Mechanisms for Evidence-based Policy Making in Education. Eurydice Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
4. Lāms, O., Rūmniece, I., & Tumans, H. (2005). *Olimpiskās tradīcijas: Kultūrvēsturiskā dimensija*. Rīga: LU, Klasiskās filoloģijas katedra, Helēnistikas centrs.
5. Parkhouse, B. L. (2001). *The Management of Sport: Its foundation and application*. Boston: McGraw-Hill.
6. Terzens, A. (2007). *Latvijas sporta lēģendas*. Rīga: ARTE.
7. Tiesību dokumenti sporta jomā. (2000). Rīga: Sporta pārvalde, a/s Poligrāfists.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Idrottsforum – Nordic Sport Studies Forum <https://idrottsforum.org/>
2. Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa: <https://www.izm.gov.lv>
3. Ministru kabineta mājas lapa: <http://www.mk.gov.lv>
4. Latvijas sporta federāciju padomes mājas lapa: <http://www.lsfp.lv>
5. *Philosophy of Sport Blog* <http://philosophyandsports.blogspot.com/>
6. *Resource Guide to the Philosophy of Sport and Ethics of Sport* https://www.heacademy.ac.uk/system/files/philosophy_ethics_sport.pdf
7. *The International Association for the Philosophy of Sport* <http://www.iaps.net>

Kursa saturs

1. Sporta politikas raksturojums Latvijā. (L2, S2)

Situācijas raksturojums Latvijas sporta dzīvē.

Patstāvīgais darbs: Analizēt sporta politikas raksturojumu Latvijā, 4

2. Sporta politikas mērķi un apakšmērķi. (L2, S2)

Sporta politikas mērķi un uzdevumi.

Sporta politikas rīcības virzieni: sports visiem; bērnu un jauniešu sports; augstu sasniegumu sports; sports cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Patstāvīgais darbs: Analizēt sporta politikas raksturojumu Latvijā, 4

3. Ministriju kompetence sporta jomā. (L2, S2)

Izglītības un Zinātnes ministrijas kompetence sporta jomā.

Citu nozaru ministriju kompetences sporta jomā

Patstāvīgais darbs: Analizēt Ministriju kompetenci sporta jomā, 3

4. Latvijas sporta finansēšanas sistēma. (L2, S2)

Finanšu līdzekļi sportā un to darbība. Sporta finanšu līdzekļi pašvaldību budžetā, sabiedrisko organizāciju un privāto uzņēmumu budžetos.

Patstāvīgais darbs: Analizēt Ministriju kompetenci sporta jomā, 3

5. Sporta bāzu darbības nodrošināšana. (S2)

Sporta bāzu nodrošinājums. Valsts, pašvaldību, mācību iestāžu un privātās sporta bāzes. Sporta bāzu celtniecības normatīvi. Veikt X sporta bāzes nodrošinājuma izvērtējumu.

Patstāvīgais darbs: Analizēt sporta bāzu racionālu izmantošanu un nodrošināšanu, gatavoties semināram, 12

6. Dopings un kontroles noteikumi. (L2)

Dopinga kontroles noteikumi. Atļautais un aizliegtais sportā.

7. Sporta zinātnes attīstība. (S2)

Sporta zinātne. Zinātnisko pētījumu izmantošana sporta stratēģijas veidošanā. Sporta izglītība, tālākizglītība un sertificēšanas sistēmas veidošana.

8. Sporta integrācija sabiedrībā. (L2)

Iedzīvotāju iesaistīšana sporta politikā. Informācijas veidi sportā un analīze. Sports visiem aktualitātes Latvijā un Eiropā.

9. Sporta attīstības stratēģija. (L2, S4)

Nacionālās sporta attīstības programmas (2016.-2020.) principi un īstenošana. Sporta darba analīze un atskaite.

Patstāvīgais darbs: Analizēt, izstrādāt un prezentēt sporta attīstības stratēģiju, 14

Gatavoties pirmajam starppārbaudījumam par sporta politikas būtību, 4

Starppārbaudījums: Sporta politikas būtība

10. Sporta darba organizācijas pamatprincipi, formas. (L2)

Likumdošana sportā. Sporta darba organizācija, tās mērķis un uzdevumi. Darba organizācijas principi, formas, to pielietojums.

11. Valstiskās un nevalstiskās sporta organizācijas. (L2, S2)

Valstisko un nevalstisko sporta organizāciju būtība, mērķis un uzdevumi. Sporta skolu un sporta internātskolu darbs. Sabiedrisko sporta organizāciju dibināšanas kārtība (statūti, nolikums, struktūras izveide, pienākumu sadale). Sabiedrisko organizāciju ienākumi un izdevumi, kontrole un atskaites.

Patstāvīgais darbs: Pētīt un analizēt valstisko un nevalstisko sporta organizāciju darbību, 4

12. Nacionālā Olimpiskā komiteja, galvenie uzdevumi. (L2)

Latvijas Olimpiskās komitejas un Latvijas Olimpiskās akadēmijas darbība, mērķis un uzdevumi, darba virzieni. Mūsdienu olimpiskā kustība, tās būtība. Olimpiskā harta.

13. Sporta darba organizācija augstskolu sporta klubos, sporta biedrībās. (L2, S2)

Sporta darba organizācijas formas augstskolā, mērķi un uzdevumi, sadarbība, sporta katedru un sporta klubu nozīme, Latvijas Augstskolu sporta savienības loma un darbība.

Patstāvīgais darbs: Pētīt un analizēt sporta darba organizāciju sporta federācijās, sporta savienībās, apvienībās, 6

14. Sporta darba organizācija sporta federācijās, sporta savienībās, apvienībās. (L2)

Sporta federāciju būtība, mērķis un uzdevumi, darbības veidi, struktūra, statūti, starptautiskā sadarbība. Sporta federāciju darbības prioritātes.

15. Latvijas Nacionālās sporta padomes nolikums, mērķis un uzdevumi. (S2)

Latvijas Nacionālās padomes darbības funkcijas, protokolu analīze.

16. Starptautiskās sporta organizācijas, to darbība. (L2, S2)

Sporta federāciju būtība, mērķis un uzdevumi, darbības veidi, struktūra, statūti, starptautiskā sadarbība.

17. Sporta sacensību veidi, nolikumi, izcīņas kārtība. (S4)

Sporta veidi, sacensību mērķis, sacensību nolikums, pasākumu organizācijai saistošā likumdošana. pasākumu finanšu sistēma. Sacensību organizācija (pasākuma plāns, organizatori, atskaites). Sacensību izcīņas kārtība sporta spēlēs – sistēmas (apļa, vienmīnus, divmīnus, sadalījums grupās), rezultāts, atskaites formas.

Patstāvīgais darbs: Izstrādāt sporta sacensību nolikumu, izveidot izcīņas kārtību, 10

18. Sporta organizāciju kvalitātes novērtēšana. (L2)

Kvalitātes nozīme sportā. Organizācijas kvalitātes uzlabošanas metodes. SWOT analīze; „Lessons learned” analīze.

Patstāvīgais darbs: Pētīt un analizēt sporta organizāciju kvalitātes novērtēšanas procesu, 10

Gatavošanās otrajam starppārbaudījumam par sporta organizāciju darbību

Starppārbaudījums par sporta organizāciju darbību

19. Plānošana sporta organizācijās. (L2, S2)

Stratēģiskā, taktiskā un operatīvā plānošana, organizācijas mērķu noteikšana, mērķu izvirzīšanas process, plānu tipi pēc lietojuma, SWOT analīze.

Patstāvīgais darbs: Gatavošanās semināra nodarbībām par plānošanu sporta organizācijās, 14

20. Tīkla grafikas sistēmas. (L2, S2)

Ganta plāns, PERT (tīkla grafika) sistēmas izmantošana sporta pasākuma koordinēšanā, personāla izvēle. Brīvprātīgo iesaistīšana sporta pasākumu organizēšanā.

21. Sporta vadītāji un vadības stili. (L2)

Vadītāja prasmes. Vadītāja personības īpašības. Vadītājs kā līderis. Vadītājs un līderis.

22. Komunikācija sporta organizācijās. (L2, S2)

Multimediju izmantošanu sporta komunikācijā, komunikācijas formas, veidi, komunikācijas pastāvēšanas nosacījumi, komunikācijas procesa elementi. Verbālā un neverbālā komunikācija.

23. Sporta tirgvedība. (L2, S2)

Tirgvedības plāna izstrāde, tirgus analīze. Moderno tehnoloģiju izmantošana tirgvedībā.

Patstāvīgais darbs: Veidot sacensību mārketingu, 4

24. Motivēšanas teorijas sportā. (L2, S2)

Motivatori sportā. Komandas personāls un pienākumi, komandas noteikumi, kapteiņa izvēle un pienākumi, riska menedžments.

Patstāvīgais darbs: Veidot sacensību mārketingu, 4

25. Sporta pasākuma sponsorēšana. (L2, S2)

Sporta sponsorēšanas teorija, pasākuma tāmes sastādīšana. Sponsorēšanas piedāvājuma izstrāde.

Patstāvīgais darbs: Gatavošanās trešajam starppārbaudījumam par sporta pārvaldības procesiem, 4

Starppārbaudījums par sporta pārvaldības procesiem

26. Fizisko nodarbību un audzināšanas rašanās vēsturiskā un filozofiskā analīze. Fiziskā kultūras un audzināšanas pirmsākumi. (L2, S2)

Sporta attīstības priekšnoteikumi Anglijā. Sporta, reliģiju un militārisma savstarpējā saistība. Strādnieku vingrošanas un sporta kustības rašanās un attīstība. Senās Grieķijas attīstības periodi un fiziskās audzināšanas īpatnības. Antīkās Olimpiskās spēles, to vēsturiskā nozīme. Ģimnastikas veidi, to raksturojums. Visgrieķijas sporta spēles

Patstāvīgais darbs: Pētīt un analizēt Latvijas sporta vēstures faktus dažādos sporta veidos, 8

27. Organizētu fizisko nodarbību izveides nepieciešamības pamatojums jaunatnes Audzināšanā. (L2, S2)

Johans Henrihs Pestaloci. Filantropīnas. Johana Bernharda Bazedova skola Desavā. Gerhards Ulrihs Antons Fits un viņa sistēma. Johans Kristofors Guts-Muts un viņa skola.

28. Olimpiskā izglītība. (S2)

Olimpiskās izglītības iespējas skolās, Olimpisms:, kas pievērš pastiprinātu uzmanību sporta ētikai, paplašina cilvēka vērtību skalu. Olimpiskās izglītības aktualitātes dažādās pasaules valstīs un noteikt attīstības tendences, kā arī raksturīgākās iezīmes

29. Fiziskās audzināšanas un sporta attīstība Latvijā. (L2, S2)

Fiziskās audzināšanas zinātniskie un teorētiskie pamati Krievijā. Latvijas teritorijas politiskais un ekonomiskais raksturojums (XIX gs. - XX gs. sāk.) Fiziskās audzināšanas un sporta attīstība Latvijā. Latvijas sportistu līdzdalība Viskrievijas olimpiādēs un Olimpiskajās spēlēs 1912.g. Stokholmā. Futbola ienākšana Latvijā.

Patstāvīgais darbs: Gatavošanās ceturtajam starppārbaudījumam par Olimpiskās izglītības un sporta vēstures jautājumiem, 8

Starppārbaudījums par Olimpisko izglītību un sporta vēsturi

Patstāvīgais darbs: Gatavošanās eksāmenam 20

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Cilvēka uzvedības psiholoģiskie aspekti
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5027
Zinātnes nozare	Psiholoģija
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Docente, Dr.psych. Ieva Stokenberga	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Irēna Kokina Asoc. prof. Valērijs Dombrovskis Doc. Svetlana Guseva	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
Kursa mērķis – apgūt psiholoģijas nozarē uzkrātās atziņas par cilvēka uzvedību ietekmējošiem faktoriem un uzvedības maiņas iespējām izglītības procesā.	
Uzdevumi:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt zināšanas par uzvedību ietekmējošiem individuāliem un vides faktoriem, uzvedības stabilitāti, mainību un ietekmēšanas iespējām izglītības procesā; 2. Pilnveidot prasmi izvērtēt individuālo un vides faktoru lomu izglītības vidē un veidot rekomendācijas uzvedības pārmaiņu aktivitātēm. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par mūsdienu vadošajām cilvēka uzvedību skaidrojošajām personības, attīstības un sociālās psiholoģijas teorijām un empīriskajām atziņām. 2. Kritiska izpratne par cilvēka uzvedību ietekmējošiem faktoriem, uzvedības modeļu veidošanos un attīstību, un to izmaiņu iespējām. 3. Izpratne par attieksmju izpētes pamatprincipiem un to izmantošanu izglītības kontekstā. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 4. Kritiski analizē uzvedību ietekmējošos faktorus dažādās situācijās. 5. Formulē un analītiski apraksta aktuālās ar uzvedību saistītās problēmas. 6. Patstāvīgi izmanto teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu izpēti izglītības vidē un sagatavotu rekomendācijas. 	
Kompetence	
<ol style="list-style-type: none"> 7. Patstāvīgi formulē un kritiski analizē sarežģītas ar uzvedību saistītas problēmas. 8. Integrē dažādu jomu (psiholoģijas, pedagoģijas un citu) zināšanas un prasmes situāciju izvērtēšanā, lēmumu pieņemšanā un uzvedības ietekmēšanas aktivitāšu plānošanā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	

1. Uzvedību prognozējošie faktori: individuālā perspektīva. (L10, S10, Pd30)
2. Uzvedību prognozējošie faktori: situatīvā jeb vides perspektīva. (L10, S10, Pd30)
3. Uzvedības modificēšanas iespējas un metodes. (L12, S12, Pd36)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgās darba stundās studenti: pilda kursa uzdevumus un aktivitātes, lasa teorētisko literatūru, apkopo nepieciešamos materiālus, veic izpētes darbus, gatavojas prezentācijai un eksāmenam.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – kombinēts pārbaudes darbs par uzvedību ietekmējošiem individuāliem faktoriem – 20%
2. Starppārbaudījuma veids – kombinēts pārbaudes darbs par uzvedību ietekmējošiem vides faktoriem – 20%
3. Starppārbaudījuma veids – mutiska prezentācija par izpētes projektu izglītības vidē – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

4. Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+				
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+				
3. Starppārbaudījums			+	+	+	+		
4. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Balsons, M. (1996). *Kā izprast klases uzvedību*. Lielvārds.
2. Behtere, D., Līdaka, A., Plostniece, A., Ponomarjova, J., & Striguna, S. (2013). *Informatīvs materiāls vecākiem, kas audzina bērnus ar uzvedības traucējumiem*. <https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/esfpr/VISC%202.5%20-%20informativs%20materials%20vecakiem%20-%20uzvedibas%20trauce.pdf>
3. Daniela, L. (2009). *Skolēni un mācību disciplīna*. Rīga: RaKa.
4. Jegorovs, A. (2009). *Uzvedības atkarības*. Rīga: RaKa.

Papildu informācijas avoti

1. Castle, P., & Buckler, S. (2018). *Psychology for Teachers* (2nd ed.), SAGE Publications.

<p>2. Nīmante, D. (2007). <i>Klasvadība</i>. Rīga: Zvaigzne ABC.</p> <p>3. Gott, S. (2012). <i>Behaviour Diaries: An Assessment Tool for Supporting Children with Behavioural Difficulties</i>. London: Routledge.</p> <p>4. Martin, G., & Pear, J. (2011). <i>Behavior Modification: What it is and how to do it</i> (1th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <p>1. https://www.sciencedirect.com/journal/evolution-and-human-behavior</p> <p>2. https://www.tandfonline.com/loi/whum20</p> <p>3. https://www.tandfonline.com/toc/whum20/current</p>
<p>Kursa saturs</p> <p>1. Uzvedību prognozējošie faktori: individuālā perspektīva. (L10, S10, Pd30)</p> <p>Indivīda līmeņa uzvedību determinējošie faktori, to izpēte un izmantošana izglītības kontekstā: bioloģiskie aspekti (fizioloģiskie, ģenētiskie, evolucionārie), personības dimensijas un iezīmes (Personības Piecu faktoru modelis un tā papildinājumi), individuālajā pieredzē balstītas individuālās atšķirības (piesaiste, es-shēmas, pārliecības un iekšējā motivācija), personības kognitīvie aspekti (informācijas apstrādes veids, pašregulācija, afektīvie procesi un to vadība), sociālā un kultūras ietekme.</p> <p>Semināra uzdevums: veikt situāciju analīzi atbilstoši dažādām individuālo atšķirību skaidrojošām pieejām.</p> <p>2. Uzvedību prognozējošie faktori: situatīvā jeb vides perspektīva. (L10, S10, Pd30)</p> <p>Situatīvie uzvedību determinējošie faktori, to izpēte un izmantošana izglītības kontekstā: sociālā uztvere, atribūcija un tās kļūdas; sociālā izziņa un lēmumu pieņemšana sociālā kontekstā; sociālā identitāte; sociālās ietekmes mehānismi; pieviltība, sociālās saites un attiecības; grupas ietekme un procesi; attieksmes, pārliecināšana un attieksmju maiņa; sociālā kategorizācija (stereotipi, aizspriedumi, diskriminācija); antisociālas un prosociālās uzvedības situatīvais konteksts.</p> <p>Semināra uzdevums: veikt situatīvo faktoru izvērtējumu izglītības vidē.</p> <p>3. Uzvedības modificēšanas iespējas un metodes. (L12, S12, Pd36)</p> <p>Uzvedības saskaņotība, stabilitāte un mainīgums laikā. Uzvedības modificēšanas iespējas, to plānošanas un īstenošanas ētiskie aspekti. Pieejas un modeļi uzvedības maiņas īstenošanai izglītības vidē. Intervenču kartēšanas pieeja teorijā un pierādījumos balstītu veselības uzvedības programmu plānošanā un īstenošanā.</p> <p>Semināra uzdevums: sagatavot aktuālajām izglītības vides vajadzībām atbilstošu pierādījumos balstītu uzvedības modificēšanas plānu un prezentēt to.</p> <p>Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Cilvēka uzvedība izglītībā – izvērtēšana un pedagoģiskie risinājumi
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5011
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	96
Lekciju stundu skaits	48
Semināru stundu skaits	48
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors (-i)	
Dr.paed. Dita Nīmante Dr.psych. Ieva Bite	
Kursa docētājs (-i)	
Doc. Sandra Zariņa Prof. Dzintars Iliško	
Priekšzināšanas	
Uzvedības psiholoģiskie aspekti	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir attīstīt studentu pedagoģisko un pētniecisko kompetenci cilvēka uzvedības daudzveidīgo aspektu izglītībā kontekstā, attīstot studenti spēju pedagoģiski identificēt uzvedības problēmas, mērķtiecīgi atlasot pētījumos balstītus pedagoģiskos risinājumus, tos īstenot un, izvērtējot to efektivitāti, veikt uzlabojumus, strādājot individuāli un starpdisciplinārā komandā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studentu spēju kritiski izvērtēt daudzveidīgus ar uzvedību saistītus aspektus izglītībā; 2. Pilnveidot studentu prasmi, balstoties uz datiem, identificēt problemātisku uzvedību izglītībā; 3. Attīstīt studentu spēju darboties preventīvi uzvedības problēmu risku novēršanā, plānot, īstenot un izvērtēt pedagoģiskās intervences, darbojoties individuāli un komandā; 4. Veicināt studentu spēju pastāvīgi un apzināti reflektēt par savu praksi, veicot nepieciešamos pilnveidojumus un izvirzot tālākos profesionālās darbības mērķus. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Par daudzveidīgiem cilvēku uzvedības aspektiem izglītībā. 2. Par uzvedības analīzes zinātnes un prakses pamata principiem, pētījumu un intervencu metodēm. 3. Par uzvedības novērošanas, fiksēšanas, pedagoģiskās izvērtēšanas paņēmieniem izglītībā. 4. Par pētījumos balstītām intervences stratēģijām uzvedības jautājumu risināšanā izglītībā. 5. Par darbības plāna uzvedības aspektu risināšanai izstrādi, ieviešanu un izvērtēšanu, darbības pētījumu un tā posmiem. 6. Par uzvedības analīzes pieeju izmantošanu valodas, komunikācijas, sociālo prasmju, praktisko iemaņu un akadēmisko spēju attīstības veicināšanai. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Īstenot uzvedības novērošanu, fiksēšanu, pedagoģisko izvērtēšanu izglītībā. 8. Apgūt iemaņas problemātiskas uzvedības funkcijas noteikšanai un trūkstošo prasmju izvērtēšanai, kā arī uzstādīt mērķus pedagoģiskām intervencēm. 	

<p>9. Īstenot pētījumos balstītas stratēģijas pozitīvas uzvedības veicināšanai un uzvedības problēmu mazināšanai izglītībā, reflektēt par to efektivitāti, veikt nepieciešamos uzlabojumus.</p> <p>10. Izstrādāt un ieviest izstrādātos darbības plānus atbalstam pozitīvai uzvedībai un uzvedības problēmu risināšanai.</p> <p>11. Veikt uzvedības korekciju klases vidē dažādu problēmu gadījumos: komunikācijas, uzmanības un aktivitātes problēmu, kā arī agresīvas un izaicinošas uzvedības gadījumos.</p> <p>12. Īstenot praksē komandas darbu skolēnu grūtību risināšanai, sadarbojoties ar citiem pedagogiem, speciālistiem un bērnu aprūpētājiem.</p> <p>Kompetence</p> <p>13. Izvērtēt konkrētam izglītības kontekstam piemērotākās uzvedības novērošanas, fiksēšanas, pedagoģiskās izvērtēšanas un analīzes iespējas.</p> <p>14. Mērķtiecīgi analizēt un sistematizēt pētījumos balstītas stratēģijas un programmas pozitīvas uzvedības veicināšanai.</p> <p>15. Radīt jaunus pedagoģiskus risinājumus izvēlētajā izglītības kontekstā, īstenojot darbības plānu vai darbības pētījumu uzvedības jautājumu risināšanā.</p> <p>16. Izvērtēt konkrētajām izglītojamā grūtībām atbilstošākās apmācību metodes, kā arī savas kompetences robežas; izprast palīdzības sistēmu un citu speciālistu funkcijas.</p>
<p>Studiju kursa kalendārais plāns</p> <p>1. Cilvēku uzvedības aspektu kritisks izvērtējums izglītības kontekstā. (L4, S6, Pd10)</p> <p>2. Uzvedības novērošanas, fiksēšanas, pedagoģiskās izvērtēšanas un analīzes iespējas izglītībā. (L4, S6, Pd10)</p> <p>3. Uzvedību uzturošie un ietekmējošie faktori. (L2, S2, Pd10)</p> <p>4. Uzvedības funkcijas un to noteikšanas veidi. (L4, S2, Pd10)</p> <p>5. Pētījumos balstītas stratēģijas un programmas pozitīvas uzvedības veicināšanai un uzvedības problēmu mazināšanai izglītībā. (L6, S2, Pd10)</p> <p>6. Darbības plāna uzvedības aspektu risināšanā izstrāde, ieviešana un izvērtēšana. (L4, S6, Pd 28)</p> <p>7. Komunikācijas un sociālo prasmju treniņš. (L4, S4, Pd20)</p> <p>8. Uzmanības un kognitīvo spēju veicināšana, izmantojot uzvedības analīzes pieejas. (L8, S4, Pd20)</p> <p>9. Impulsīvas, agresīvas un izaicinošas uzvedības novēršana. (L6, S8, Pd18)</p> <p>10. Pašaprūpes un sadzīves prasmju attīstības veicināšana. (L6, S8, Pd8)</p> <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<p>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</p> <p>Studējošo patstāvīgā darba ietvaros studenti izstrādā divus trīs patstāvīgos darbus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kritiska analīze par uzvedības aspektiem izglītībā, zinātnisko rakstu analīze; 2) Individīda vai grupas problemātiskās uzvedības pedagoģiskā identificēšana (novērošana, fiksēšana, pedagoģiskā izvērtēšana); 3) Novērtēšanā balstītas stratēģijas ieviešana praksē (plāna izstrāde un ieviešana, izvērtēšana).
<p>Prasības kredītpunktu iegūšanai</p> <p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Starppārbaudījums. “Kritiska analīze par uzvedības aspektiem izglītībā, zinātnisko rakstu analīze” – vērtējums 10 ballēs – 10% 2. Starppārbaudījums. “Indivīda vai grupas problemātiskās uzvedības pedagoģiskā identificēšana (novērošana, fiksēšana, pedagoģiskā izvērtēšana)” – vērtējums 10 ballēs – 30% 3. Starppārbaudījums. “Novērtēšanā balstītas stratēģijas ieviešana praksē (plāna izstrāde un ieviešana, izvērtēšana)” – vērtējums 10 ballēs – 50% <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Noslēguma darbs – eksāmens (rakstisks): “Pašvērtējums un profesionālās un personiskās attīstības plāns”, vērtējums 10 ballēs – 10% <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē</p>

03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Starppārbaudījums	+	+		+												
2. Starppārbaudījums			+	+	+	+	+	+	+				+			
3. Starppārbaudījums			+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+
4. Eksāmens	+	+	+	+	+				+	+			+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Castle, P., & Buckler, S. (2018). *Psychology for Teachers* (2nd ed.). SAGE Publications.
2. Hart, R. (2010). Classroom behaviour management: Educational psychologists' views on effective practice. *Educational and Behavioral Difficulties*, 15(4), 353-371.
<https://doi.org/10.1080/13632752.2010.523257>
4. Luiselli, J. (2005). Whole-school positive behaviour support: Effects on student discipline problems and academic performance. *Educational Psychology*, 25(2-3), 183-198.
<https://doi.org/10.1080/0144341042000301265>
5. Rogers, B. (2006). *Classroom Behaviour: A practical guide to effective teaching, behaviour management and colleague support*. London: Paul Chapman.
<https://www.readpbn.com/pdf/Classroom-Behaviour-A-Practical-Guide-To-Effective-Teaching-Sample-Pages.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Gillies, V. (2011). Social and emotional pedagogies: critiquing the new orthodoxy of emotion in classroom behaviour management. *British Journal of Sociology of Education*, 32(2), 185-202.
<https://doi.org/10.1080/01425692.2011.547305>
2. Köykkä, K., Absetz, P., Araújo-Soares, V., Knittle, K., Sniehotta, F. F., & Hankonen, N. (2019). Combining the reasoned action approach and habit formation to reduce sitting time in classrooms: Outcome and process evaluation of the Let's Move It teacher intervention. *Journal of Experimental Social Psychology*, 81, 27-38.
3. Sheffield, K., & Waller, R. J. (2010). A review of single-case studies utilizing self-monitoring interventions to reduce problem classroom behaviors. *Beyond Behavior*, 19(2), 7-13.
4. Tait, P. (2018). More than just a "Happy-Clappy" intervention. *Times Educational Supplement*, (5329), 18-21.
5. Rogers, B. (2001). *Cracking the Hard Class: Strategies for managing the harder than average class*. London: Paul Chapman Publ.

Periodika un citi informācijas avoti

1. <http://psychlearningcurve.org/these-psychological-principles-will-help-your-students-learn-more-effectively/>
2. <https://www.tandfonline.com/toc/rebd20/current>
3. https://www.educationsupport.org.uk/sites/default/files/resources/ed_support_managing_pupil_behaviour_0.pdf

4. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/755135/Mental_health_and_behaviour_in_schools_.pdf
5. https://www.academia.edu/8415506/Psychological_Techniques_Used_in_Classroom_Management

Kursa saturs

1. Cilvēku uzvedības aspektu kritisks izvērtējums izglītības kontekstā.

Uzvedības problēmas izglītībā un garīgās veselības traucējumi, akadēmiskie sasniegumi un uzvedība. Atbalsts mācībās. Programmu elasticitāte. Iekļaujošās izglītības izaicinājumi saistībā ar uzvedības problēmām. Skolas politika uzvedības jautājumu aspektā.

2. Uzvedības novērošanas, fiksēšanas, izvērtēšanas un analīzes iespējas izglītībā

Agrīnā identifikācija, vecāku apmācības iespējas, uzvedības problēmu novērošanas, izvērtēšanas, fiksēšanas iespējas pirmsskola un skolā, speciālajā izglītībā, mācību klimata audits izglītības iestādē.

3. Uzvedību uzturošie un ietekmējošie faktori.

Uzvedības veidošanās principi. Klasiskais un operantais nosacījums. Pastiprinājumu veidi un pielietošana. Soda veidi, to pielietošana un riski. Uzvedības izzušana.

4. Uzvedības funkcijas un to noteikšanas veidi.

Uzvedības cēloņsakarību ABC shēma. Iespējamās funkcijas: ieguvumi un izvairīšanās. Funkcionālais novērtējums un funkcionālā analīze. Gadījumu analīze. Mērķu noteikšana trūkstošo prasmju veicināšanai.

5. Pētījumos balstītas stratēģijas un programmas pozitīvas uzvedības veicināšanai un uzvedības problēmu mazināšanai izglītībā

Sociālo prasmju attīstības programmas, visas skolas iesaistes programmas, atbalsts pozitīvai uzvedībai, preventīvās un proaktīvas intervences programmas visas skolas un individuālajā, grupu līmenī, uzvedības jautājumu risinājumi speciālajā izglītībā

6. Darbības plāna uzvedības aspektu risināšanā izstrāde, ieviešana un izvērtēšana.

Plānu izstrāde un ieviešana, plāna izstrāde un ieviešanas ētiskie aspekti, darbības pētījuma iespējas uzvedības jautājumu risināšanā izglītības iestādē.

7. Komunikācijas un sociālo prasmju treniņš.

Verbālā uzvedība, tās veidi un attīstības līmeņi. Verbālās uzvedības veicināšana. Lūgumu, vēlmju un vajadzību izteikšana. Interpersonālās komunikācijas veicināšanas pieejas.

8. Uzmanības un kognitīvo spēju veicināšana, izmantojot uzvedības analīzes pieejas.

Uzmanības fokusēšana un novēršana. Sekmīgas mācīšanās šķēršļi un atbalsta pasākumi to novēršanai. Pastiprinājumi un to pielietojums mācību procesā.

9. Impulsīvas, agresīvas un izaicinošas uzvedības novēršana.

Emociju un uzvedības izpratne. Dusmu kontroles veidi: fizioloģiski, kognitīvi, uzvedības. Problēmu un konflikti risināšana. Empatikas un otra perspektīvas ieņemšanas veicināšana. Pašnovēršana un sevis vadīšana.

10. Pašaprūpes un sadzīves prasmju attīstības veicināšana.

Pašaprūpes veicināšana pirmsskolas vecumā: ģērbšanās, ēšanas, tualetes iemaņa. Pašorganizācija un plānošana skolas vecumā. Ikdienas iemaņas un prasmes un to veicināšana, izmantojot uzvedības analīzes pieejas.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5012
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Prof. Ilze Mīkelsone	
Kursa docētājs (-i)	
Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kurss nodrošina maģistrantiem iespēju iepazīt un praktiskajā darbībā izprast pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas būtību pedagoģiskās kompetences, vadības un līderības pilnveidei. Atzīstot izglītības iestādes organizācijas kultūras un pedagoģiskās darbības mijietekmi, pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija ir uzskatāma un izmantojama kā koleģiāli atbalstoša starpdisciplināra metode līdzdalības un līdzatbildības rosināšanai īstenojot pārmaiņu procesus izglītības praksē un motivējot studējošos mūžizglītībai.</p> <p>Kursa mērķis ir nodrošināt maģistrantiem iespēju iepazīt un praktiskajā darbībā izprast pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas būtību pedagoģiskās kompetences, vadības prasmju un līderības pilnveidei.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot kritisku izpratni ar pedagoģisko konsultēšanu un supervīziju kā koleģiālu atbalsta metodi profesionālās kompetences pilnveidei un novatorisku pārmaiņu iniciēšanai mācību procesā; 2. Diskutēt par pedagoģiskās konsultēšanas metodēm un supervīzijas veidiem, un to izmantojamību izglītības iestādes organizācijas kultūras un pedagoģiskās darbības pilnveidē; 3. Sekmēt maģistrantu pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas lietpratību koleģiāla atbalsta sniegšanā profesionālās kompetences, vadības prasmju un līderības attīstībai; 4. Īstenot ierosinātu refleksiju savas pedagoģiskās darbības apzināšanai un kritiski izvērtēt savu profesionālo pašizvērtējumu un plānot pašvirzītu profesionālo pilnveidi mūžizglītības kontekstā. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Par pedagoģisko konsultēšanu un supervīziju kā koleģiālu atbalsta metodi izpratnei par pedagoģisko procesu un optimālu mācīšanās vidi daudzveidīgos izglītības kontekstos; 2. Par pedagoģisko konsultēšanu un supervīziju, demonstrējot integrētas zināšanas un izpratību par izglītības vadību, dalībnieku savstarpējo mijiedarbību izglītības procesā dažādās izglītības pakāpēs, pētnieciskajā procesā, mentordarbību izglītībā, komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādos līmeņos un kontekstos. 	

Prasmes

3. Plānot, īstenot, novērtēt un pilnveidot pedagoģisko darbību atbilstīgi dažādu izglītības mērķgrupu vajadzībām dažādos kontekstos, veidojot drošu un atbalstošu, optimālu mācību vidi.
4. Argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem izglītības zinātņu un pedagogu, izglītības vadītāju profesionālās darbības aspektiem.

Kompetence

5. Integrēt dažādu jomu zināšanas un prasmes autonomā lēmumu pieņemšanas procesā, dodot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības un profesionālās darbības metožu attīstībā.
6. Reflektēt par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem, virzīt savu turpmāko zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija izglītībā: mērķi, uzdevumi un pielietojamība. (L6, S4, Pd24)
2. Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija kā atbalsts un profesionālās izaugsmes rīks. (L4, S4, Pd24)
3. Metodes profesionālai izaugsmei un koleģiāla atbalsta sniegšanai. (L6, S6, Pd24)
4. Eksāmens. Profesionālās izaugsmes pašvērtējums. Pedagoģiskās konsultēšanas gadījuma analīze. (Pd24)

L – lekcijas, S – semināri, Pd - patstāvīgs darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- 1) kritiski izvērtē un diskutē seminārā par pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas specifiku – sekmēt pārmaiņas pedagoga profesionālajā izaugsmē, savā izglītības institūcijā, izglītības nozarē un sabiedrībā kopumā. Pedagoģiskās konsultēšanas pieredzes un profesionālo prasmju pilnveides apguve;
- 2) praktizē video modelēšanu pedagoģiskās konsultēšanas prasmju attīstībai: plāna izstrāde, novērošana, analīze, kolēģiāls izvērtējums;
- 3) veic atbalstošu pedagoģisko konsultēšanu par konkrētu problēmu, rosinot izmantot konkrētas refleksijas prasmes: aprakstīt notikumu, pārdomāt un aprakstīt konkrētās prasmes un darbības ar mērķi tās uzlabot, izprast un pārdomāt sasniegto rezultātu, analizēt darbību un noteikt nākošos darbības soļus, lai spēt šo panākumu atkārtotu, prast verbalizēt notikušo. Veic pedagoģiskās konsultēšanas izvērtējumu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Vērtējums ieskaitīts/ neieskaitīts.

Starppārbaudījumi:

1. Aktīva līdzdalība semināros – 40%
2. Pedagoģiskās konsultēšanas metožu izvēle un pamatojums pedagoģiskas problēmas risināšanai konkrētā izglītības mikrosistēmā – 20%

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens (rakstisks):

3. Pedagoģiskās konsultēšanas gadījuma analīze – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana:

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			+
2. Starppārbaudījums		+			+	+
3. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Āboltiņa, L. (2012). *Reflektīvā darbība sociālo darbinieku supervīzijā*. Promocijas darbs. Latvijas Universitāte.
2. Bolton, G. (2010). *Reflective Practice. Writing and professional development*. (3rd ed.) London: SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.1093/innovait/inp105>
3. Martinsone, K., & Mihailova, S. (2017). *Supervīzija, teorija. Pētījumi. Prakse*. RSU.
4. Ratniece, G. (2016). *Konsultēšanas un psihoterapijas teorija un prakse*. Rīga: Zvaigzne.

Papildus informācijas avoti

1. Mikelsone, I. & Odina, I. (2016). Future teachers' reflection to understand their professional identity. (pp.239 -244). *1st International Conference on lifelong learning and leadership for all. ICLEL 2015*, Palacky University, Olomouck – Czech Republic. http://media.wix.com/ugd/d546b1_a7b3edd54a2e41718bb5a79c754b7dc0.pdf
2. Brockbank, A. & McGill, I. (2012). *Facilitating Reflective Learning: Coaching, mentoring and supervision*. London: Kogan Page
3. Martinsone, K., Mihailova, S., Mihailovs, I.J. (2015). Supervizora kompetence un profesionālā darbība: pilotpētījuma rezultāti. In *Conference: Society, Integration, Education. Proceeding of the International Scientific Conference May 23th – 24th, 2014 Volume I* (192.-199.lpp.). DOI: 10.17770/sie2014vol1.757.
4. https://www.researchgate.net/publication/282208331_The_competence_and_Professional_practice_of_supervisor_in_Latvia_the_results_of_pilotsurvey

Periodika un citi informācijas avoti

1. Counselor: Education and Supervision. Online ISSN:1556-6978. <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15566978>
2. Supervision Training Toolkit. NorPlus Adult. (2014). <http://www.supervizija.lv/uploads/toolkit-supervizija.pdf>

3. https://psyjournals.ru/files/49514/mpj_2011_n4_Orlov_Orlova.pdf

Kursa saturs

1. Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija izglītībā: mērķi, uzdevumi un pielietojamība. (L6, S4, Pd24)

Partnerībā balstīta profesionāla dialoga metode. Atbalstošas pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas būtība, mērķis. Pedagoģiskās konsultēšanas un supervīzijas īstenošanas profesionālās darbības pamatprincipi. Supervizora un supervīzijas dalībnieka profesionālā atbildība, uzdevumi, lomas. Individuālā, pāru un grupas konsultēšana un supervīzija.

2. Pedagoģiskā konsultēšana un supervīzija kā atbalsts un profesionālās izaugsmes rīks. (L4, S4, Pd24)

Pedagoģiskās konsultēšanas supervīzijas process, struktūra, posmi. Konsultēšanas un supervīzijas mērķa noteikšana un saglabāšana. Indivīda un vides mijiedarbība mezo sistēmā. Lēmumu pieņemšana un problēmu risināšana izglītības kvalitātes nodrošināšanai un skolotāju vajadzību atbalstīšanai.

3. Metodes profesionālai izaugsmei un koleģiāla atbalsta sniegšanai. Refleksija. (L6, S6, Pd24).

Refleksija, reflektīvās darbības komponents pedagoģiskajā konsultēšanā un supervīzijā. Koleģiāls atbalsts refleksijas apguvei. Refleksijas veidi: darbības refleksija (reflection in action) un refleksija par darbību (reflection on action). Refleksijas ietvari, metodes un prasmes pētnieciskās un pedagoģiskās darbības pilnveidei. Refleksiju kavējošie faktori un to mazināšana.

4. Eksāmens. Profesionālās izaugsmes pašvērtējums. Pedagoģiskās konsultēšanas gadījuma analīze. (Pd24)

Maģistranti veiks pedagoģiskās konsultēšanas gadījuma analīzi, apliecinot savas zināšanas par konsultēšanu kā starpdisciplināru metodi, kas virzīta uz pedagoģiskās un pētnieciskās pieredzes pilnveidi, koleģiālu atbalstu pedagogiem profesionālās kompetences pilnveidei. Studenti demonstrēs savu spēju pamatot un izvērtēt konsultēšanas procesu un analizēt refleksijas ietvarus un metodes.

Piezīme

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Mācīšana un mācīšanās digitālajā laikmetā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5013
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais auditoriju stundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	0
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	16
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors (-i)	
Prof. Indra Odiņa Prof. Aleksandrs Vorobjovs	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Dzintra Iliško Doc. LieneValdmane Lekt. Andris Vagalis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir veicināt studentu pedagoģiskās kompetences attīstību, gatavību plānot, īstenot, novērtēt un pilnveidot izglītojošo darbu, demonstrējot starpdisciplināru izpratni par efektīvām didaktikas pieejām un digitāliem risinājumiem, nodrošinot mācīšanos ar izpratni.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmes lietot efektīvas didaktiskās pieejas, ieviešot mācīšanos lietpratībai (kompetenču pieejas saturā); 2. Veicināt mūsdienīgu IT rīku jēgpilnu un pārdomātu izmantošanu izglītībā; 3. Veidot padziļinātas zināšanas un kritisku izpratni par didaktikas attīstības tendencēm Latvijā un Eiropas izglītības telpā; 4. Prast iegūto informāciju skaidri un argumentēti, balstoties gan uz kognitīvajiem, gan uz afektīvajiem procesiem, komunicēt pārējiem, ievērojot mērķauditorijas īpatnības; 5. Attīstīt refleksijas un kritiskās domāšanas prasmes. 	

<i>Studiju rezultāti</i>
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina IT rīkus mācību kvalitātes uzlabošanai mācību stundā. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Pielieto dažādus IT rīkus (viedtālruņus, balsošanas pultis, planšetes, datu kameras, videokameras, diktofonus, mācību video u.c.) mācību procesa organizēšanā. 3. Pielieto, pielāgo un veido aplikācijas, elektronisko simulāciju un mācību spēles. 4. Pielieto IT rīkus atgriezeniskās saites un mācību procesa plānošanā un uzlabošanā, noderīgu datu iegūšanā. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizē, sintezē un izvērtē pedagoģisko IT risinājumu piemērotību, efektivitāti un riskus. 6. Izvērtē IT rīku efektivitāti, izvēlas optimālāko, kā arī sniedz argumentētu konstruktīvu kritiku par IT izmantošanas labās prakses piemēriem. 7. Patstāvīgi atrod konkrētam pedagoģiskam mērķim piemērotu jaunu IT rīku.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. IT rīku un elektronisko mācību risinājumu dažādība un jēgpilns pielietojums atgriezeniskās saites iegūšanai un interaktīva, produktīva mācību procesa nodrošināšanai. (L6, Prakt 4) 2. IT lietojums atbildības nodošanai skolēniem; tālmācības un dalīšanās platformas; E-rīki mācību procesa un satura individualizācijā. (L2, Prakt 4) <p>Pirmais starppārbaudījums. Izstrādāt tālmācības kursu pēc izvēles vienam tematam.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Mācību satura integrācija; kompetenču pieejā balstītā satura izvērtējums no satura integrācijas aspekta. (L4 Prakt 4) <p>Otrais starppārbaudījums. Integrētas, kompetenču pieejā balstītas stundas plānošana ar jēgpilnu digitālo rīko lietojumu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Mācīšanās digitālajā laikmetā: mileniāļu paaudzes raksturojums; caurviju prasmes; formālā un neformālā izglītība digitālajā laikmetā; skolēnu mācību progresu un sasniegumu vērtēšana. (L4, Prakt 4) <p>Trešais starppārbaudījums. Metodiskais darbs pēc izvēles par jebkuru aspektu mācībām digitālajā laikmetā (caurviju prasmes, formālā/ neformālā izglītība, vērtēšana).</p>

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums (Pd48)

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- 1) Izmēģina interaktīvos rīkus atgriezeniskās saites iegūšanai; veic iegūto datu apstrādi. (Pd6)
- 2) Aprobē mācību aplikācijas, spēles, simulāciju un citus multimediju rīkus un reflektē par to efektivitāti (pēc SVID analīzes principa). (Pd8)
- 3) Izstrādā tālmācības kursu Moodle vidē pēc izvēles vienam tematam; studenti veic savstarpēju e-kursa vērtēšanu pēc 3P metodes un veic uzlabojumus. (Pd12)
- 4) Izstrādā integrētas, kompetenču pieejā balstītas stundas plānu ar jēgpilnu digitālo rīko lietojumu; izmantojot refleksijas veidlapu, izvērtē šīs stundas plānošanas procesu, pašas stundas efektivitāti un pievienoto vērtību skolēniem. (Pd14)
- 5) Izstrādā metodisku materiālu pēc izvēles par jebkuru šī kursa aspektu: digitālo rīku lietošanu mācību procesa individualizācijai; caurviju prasmju stiprināšanu u.c. (Pd8)

Pd - patstāvīgais darbs

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Gala vērtējums (kursa noslēgumā studenti iegūst vērtējumu 10 ballu skalā).

1. Līdzdarbošanās semināros – 20%;

Starppārbaudījumi:

2. 3 starppārbaudījumu darba uzdevumu izpilde – 40%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks eksāmens – refleksijas jautājumi un praktiskais darbs digitālā vidē – 40%

Kurss netiek ieskaitīts, ja kādā no kursa vērtējuma komponentiem nav saņemts pietiekams vērtējums (no 4 līdz 10 ballēm), studentam kurss ir jāatkārto nākamajā gadā.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. Līdzdarbošanās semināros	+	+	+	+	+	+	+
2.Starppārbaudījums Nr.1	+	+			+		+
2.Starppārbaudījums Nr.2	+	+	+	+			+
2.Starppārbaudījums Nr.3			+		+	+	+
3. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

<ol style="list-style-type: none"> 1. Bībere, L. (Red.) (2016). Medijaudzināšanas problemātika. Mācību procesa digitalizācija. Grām. <i>Tagad: Zinātniski metodiskais izdevums</i> Nr. 10. http://www.telerehabilitation.lv/sites/default/files/Tagad_10_16.pdf 2. Daniela, L., Rubene, Z., Goba, L. (2018). <i>Datu apkopojums un ārvalstu un Latvijas pieredzes analīze par digitālo mācību līdzekļu pieejamību un izmantošanu vispārējās izglītības mācību saturā nodrošināšanai</i>. Rīga. https://www.izm.gov.lv/lv/petijumi-0/datu-apkopojums-un-rvalstu-un-latvijas-pieredzes-analze-par-dml_20181.pdf 3. <i>DigiKlase – ceļa karte izvērtētu izglītības tehnoloģiju un digitālo resursu izvēle</i>. https://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/iesakam/digiklase-cela-karte-izvertetu-izglitibas-tehnologiju-un-digitalo-resursu-izvele 4. Eiropas komisija (2019). <i>Digitālā izglītība Eiropas skolās: Euridice ziņojums</i>. http://publications.europa.eu/resource/cellar/d7834ad0-ddac-11e9-9c4e-01aa75ed71a1.0013.01/DOC_1 5. <i>Jaunās un digitālās tehnoloģijas pirmsskolā</i>. https://skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/jaunas-un-digitalas-tehnologijas-pirmsskola
<p>Papildus informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anderson, E. (2007). <i>E-Learning in the 21st Century</i>. Taylor & Francis Group. 2. <i>Digital Learning Framework for Primary School</i>. https://www.pdsttechnologyineducation.ie/en/Planning/Digital-Learning-Framework/Digital-Learning-Framework-Primary.pdf 3. <i>Digital Learning Framework for Post-Primary School</i>. https://www.pdsttechnologyineducation.ie/en/Planning/Digital-Learning-Framework/Digital-Learning-Framework-Post-Primary.pdf 4. European Commission. <i>Digital Education Action Plan</i>. file:///C:/Users/Admin/Downloads/digital-education-action-plan-factsheet.pdf 5. <i>Learning to Be: A holistic and integrated approach to values education for human development: Core values and the valuing process for developing innovative practices for values education toward international understanding and a culture of peace</i>. Bangkok: UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education, 2002. http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001279/127914e.pdf 6. Namsone, D. (2018). <i>Mācīšanās lietpratībai</i>. Pieejama elektroniski: https://www.siic.lu.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/ 7. <i>Results of the 12th Annual Digital Learning Tools survey</i>. https://www.toptools4learning.com 8. Urmeneta, C. E. (2019). An introduction to content and language integrated learning (CLIL) for teachers and teacher educators. <i>Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education</i>, 2(10), 7-19. https://revistes.uab.cat/clil/article/view/v2-n1-escobar-2/21-pdf-en 9. Watkins, R. (2005). Developing interactive e-learning activities. <i>Performance Improvement</i>, 44. file:///C:/Users/Admin/Downloads/olf0107_-_402_-_watkins_-_pre_session.pdf
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Anthropology & Education Quarterly</i>. https://anthrosource.onlinelibrary.wiley.com/journal/15481492 2. <i>Interdisciplinary Curriculum: Design and Implementation</i>. 3. <i>International Journal of Anthropology</i> 4. <i>Journal of Multilingual & Multicultural Development</i>. 5. https://learnmore.duke.edu/certificates/online-learning-certificate?gclid=EAIaIQobChMIjs-vgbiQ6Al-VAY4YCh3AQwiYEAMYASAAEgIW_fD_BwE
<p>Kursa saturs</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. IT rīku un elektronisko mācību risinājumu dažādība un jēgpilns pielietojums atgriezeniskās saites iegūšanai un interaktīva, produktīva mācību procesa nodrošināšanai.

IT rīku daudzveidība un pielietojums izglītībā. Starppaaudžu plaša digitālajā vidē. Piemērotu aplikāciju, mācību spēļu un IT risinājumu meklēšana. Praktiskais darbs: no saraksta ar 200 mācību procesā pielietojamiem tiešsaistes rīkiem studenti izvēlas 10 un izpēta, kā tos var pielietot skolotāja darbā.

Atgriezeniskā saite, tās loma, vieta, formas un pielietojums skolotāja darbā.

Atgriezeniskās saites tiešsaistes rīki un aplikācijas: PollEv.com, Plickers, Twitter (tēmturi stundas refleksijai), Socrative, Verso, Google Forms, Edurio, Kahoot u.c. Studenti izpēta katra atgriezeniskās saites iegūšanas rīka darbības principu, priekšrocības, pielietojumu, iegūtās informācijas tālākās apstrādes iespējas un citus parametrus un izveido domu karti ar algoritmu vai brīvas formas vizualizāciju jautājumam: kā izvēlēties piemērotāko atgriezeniskās saites rīku?

2. IT lietojums atbildības nodošanai skolēniem; tālmācības un dalīšanās platformas; E-rīki mācību procesa un satura individualizācijā.

Modelēšana, modeļu veidošana un pētīšana. Kognitīvie modeļi. Lēmumu pieņemšana, balstoties uz modeļiem. Modelēšanas kļūdas un nenoteiktības. Digitālo mācību resursu daudzveidība, funkcionalitāte. Mācību spēles, stratēģijas, simulācijas. Izglītojošās aplikācijas, to izvēle, aplikāciju pielāgošana un veidošana.

Kolorado Universitātes simulāciju un animāciju vietne phet.colorado.edu. Aplikāciju veidošana.

Tradicionālā mācīšanās. Pāreja uz digitālo un tiešsaistes mācīšanos (Blended learning). E-mācīšanās (E-learning). Tiešsaistes mācīšanās (online learning). Skolotāja lomas maiņa. Skolēnu patstāvības veicināšana.

QR kodu pielietojums. Skolēnu patstāvīgā darba prasmju trenēšana. Māksla formulēt jautājumus, atbildes uz kuriem dod pievienoto vērtību. Paškontroles un pašvērtēšanas rīki, riski un risinājumi. Informācijas un zināšanu kritiska izvērtēšana. KhanAcademy, uzdevumi.lv un citas pašmācīšanās platformas – kā izmantot, kādi riski?

3. Mācību satura integrācija; kompetenču pieejā balstītā satura izvērtējums no satura integrācijas aspekta.

Stundas plānošana, posmi (aktualizācijas, jaunās informācijas apgūšana, apjēgšana) un tehnoloģiju vieta katrā no tiem. Satura integritāte, īstenošana. Vebināri, eTwinning iespējas.

Sociālo tīklu pielietojums: Facebook lapa, Twitter konts vai atsevišķs tvīts par notieku tēmu. Tālmācības un informācijas dalīšanās platformas. Mācību video veidošana. Vebināru platformas (eTwinning Live), darbības principi un priekšrocības. Infografiku veidošana.

Efektīvāko didaktisko pieeju starpdisciplinārs un kritisks izvērtējums formālajā, neformālajā un ikdienas izglītībā. Mācību satura integrācija.

Starppriekšmetu saikne. Satura un valodas integrēta apguve (CLIL).

Mācību procesa un mācību satura individualizācijas un diferenciacija: nepieciešamība, paņēmieni, tipiskie riski.

Praktiskais darbs: studenti atrod noteiktai situācijai mācību stundā piemērotu IT risinājumu, rīku vai aplikāciju, izpēta tās darbību, analizē priekšrocības un iespējamās uzlabojumus.

Projekta Skola2030 materiālu izvērtēšana atbilstoši SOLO taksonomijai un ideju radīšana par satura pārnesei uz jaunām situācijām.

4. Mācīšanās digitālajā laikmetā: mileniāļu paaudzes raksturojums; caurviju prasmes; formālā un neformālā izglītība digitālajā laikmetā; skolēnu mācību progresu un sasniegumu vērtēšana

Svarīgākās īpašības, kas ir jāņem vērā mileniāļu paaudzei, organizējot viņiem darbu digitālajā formātā.

Pašvadības caurvija kompetenču pieejas izglītībā. Kā IT rīki var palīdzēt skolēniem efektīvi organizēt mācīšanos?

Efektīvas didaktiskās pieejas formālajā, neformālajā un ikdienas izglītībā: kognitīvā /informācijas apstrādes/ perspektīva; sociālā perspektīva.

Formatīvās un summatīvās vērtēšanas principi.

Digitālā kompetence un medijpratība mācību procesā. Caurviju prasmes, to vērtēšana ar IT.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Skolotāja profesionālā identitāte un pedagoģiskā meistarība
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5014
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	6
ECTS kredītpunkti	9
Kopējais kontaktstundu skaits	96
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	96
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	144
Kursa autors (-i)	
Prof. Anita Pipere	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere Doc. Sandra Zariņa Prof. Dzintars Iliško	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir veicināt studentu kritisku izpratni par profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības jēdzieniem un refleksiju par savu profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības pilnveidi.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot padziļinātas zināšanas un kritisku izpratni par profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības jēdzieniem, teorijām, modeļiem un to saistību ar praksi. 2. Veicināt prasmi izvērtēt un modelēt personīgo profesionālo identitāti starpdisciplinārā kontekstā. 3. Veicināt prasmi izvērtēt un modelēt personīgo pedagoģisko meistarību starpdisciplinārā kontekstā. 4. Dot iespēju reflektēt par savu profesionālo identitāti un pedagoģisko meistarību, lai orientētu savu turpmāko zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi. 5. Nodrošināt studiju vidi dažādu jomu zināšanu, prasmju un kompetenču integrācijai, lai teorētiski un empīriski pamatotu savas profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības pašreizējo situāciju un nākotnes scenārijus. 	

<i>Studiju rezultāti</i>
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uzrāda kritisku izpratni par profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības jēdzieniem, teorijām, modeļiem un to saistību ar praksi. 2. Demonstrē integrētas zināšanas par profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības izvērtēšanas pieejām un kritērijiem. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Uzrāda prasmi izvērtēt un modelēt personīgo profesionālo identitāti starpdisciplinārā kontekstā. 4. Uzrāda prasmi izvērtēt un modelēt personīgo pedagoģisko meistarību starpdisciplinārā kontekstā. <p>Kompetence</p> <p>5. Reflektē par savu profesionālo identitāti un pedagoģisko meistarību, lai orientētu savu turpmāko zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi.</p> <p>6. Integrē dažādu jomu zināšanas, prasmes un kompetences, lai teorētiski un empīriski pamatotu savas profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības pašreizējo situāciju un nākotnes scenārijus.</p>
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
<ol style="list-style-type: none"> i. Identitātes un profesionālās identitātes jēdzieni. (S4, Pd16) ii. Skolotāja profesionālā identitāte. (S10, Pd16) iii. Profesionālās identitātes pašrefleksija. (S10, Pd10) iv. Profesionālās identitātes projektīvā analīze un konstruēšana. (S8, Pd10) v. Profesionālās identitātes nākotnes scenāriji. (S10, Pd20) vi. Skolotāju profesionālās identitātes izvērtēšana. (S10, Pd10) vii. Skolotāju profesionālās identitātes problēmas Latvijā. (S12, Pd16) viii. Pedagoģiskās meistarības jēdziens. (S4, Pd10) ix. Pedagoģiskās meistarības mērķi. (S4, Pd14) x. Pedagoģiskās meistarības modelēšana. (S12, Pd10) xi. Kursa noslēgums un izvērtējums. (S12, Pd12) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Studenti patstāvīgā darba ietvaros:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studēs zinātnisko literatūru par identitātes un profesionālās identitātes jēdzieniem (Pd16) 2. Studēs zinātnisko literatūru par skolotāja profesionālo identitāti (Pd16). 3. Patstāvīgi meklēs un analizēs zinātniskos rakstus par pedagoga profesionālās identitātes pašrefleksiju (Pd10) 4. Izlasīs stāstu “Imperatora trīs jautājumi” un gatavosies profesionālās identitātes projektīvai analīzei un konstruēšanai. (Pd 10) 5. Gatavos argumentētas esejas “Mana profesionālā identitāte pēc 10 gadiem” prezentāciju (Pd20) 6. Studēs zinātnisko literatūru par skolotāju profesionālās identitātes izvērtēšanu (Pd10) 7. Studēs zinātnisko literatūru par skolotāju profesionālās identitātes problēmām pasaulē un Latvijā (Pd16). 8. Studēs zinātnisko literatūru par pedagoģiskās meistarības jēdzienu (Pd10).

9. Analizēs zinātnisko literatūru par pedagoģiskās meistarības mērķa zonām (Pd 14) 10. Analizēs literatūru par ilgtspējīgu un neilgtspējīgu izglītību un tās principiem (Pd 10). 11. Gatavosies kursa noslēgumam un refleksijai par kursa saturu un kursa gaitā apgūto (Pd 12).																																															
Prasības kredītpunktu iegūšanai																																															
Starppārbaudījumi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Izvērtējumi par līdzdalību semināros – 40% 2. Pedagoģiskās meistarības modelēšanas uzdevums – 20% 3. Argumentētā esēja “Mana profesionālā identitāte pēc 10 gadiem” – 10% 																																															
Noslēguma pārbaudījums: <ol style="list-style-type: none"> 4. Eksāmena darbs: Savas profesionālās identitātes un pedagoģiskās meistarības pašizvērtējums pēc studenta izstrādātajiem kritērijiem (individuāla prezentācija) – 30% 																																															
Kurss netiek ieskaitīts, ja kādā no kursa vērtējuma komponentiem nav saņemts pietiekams vērtējums (no 4 līdz 10 ballēm), studentam kurss ir jāatkārto nākamajā gadā.																																															
Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.																																															
Vērtējums 10 ballu sistēmā.																																															
Studiju rezultātu vērtēšana																																															
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Pārbaudījumu veidi</th><th colspan="6">Studiju rezultāti</th></tr> <tr> <th>1.</th><th>2.</th><th>3.</th><th>4.</th><th>5.</th><th>6.</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Starppārbaudījums</td><td>+</td><td>+</td><td></td><td></td><td></td><td>+</td></tr> <tr> <td>2. Starppārbaudījums</td><td></td><td>+</td><td></td><td>+</td><td></td><td>+</td></tr> <tr> <td>3. Starppārbaudījums</td><td></td><td>+</td><td>+</td><td></td><td>+</td><td>+</td></tr> <tr> <td>4. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td><td>+</td></tr> </tbody> </table>							Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						1.	2.	3.	4.	5.	6.	1. Starppārbaudījums	+	+				+	2. Starppārbaudījums		+		+		+	3. Starppārbaudījums		+	+		+	+	4. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+
Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti																																														
	1.	2.	3.	4.	5.	6.																																									
1. Starppārbaudījums	+	+				+																																									
2. Starppārbaudījums		+		+		+																																									
3. Starppārbaudījums		+	+		+	+																																									
4. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+																																									
Obligāti izmantojamie informācijas avoti																																															
<ol style="list-style-type: none"> 1. Adey, P., Hewitt, G., & Landau, N. (2004). <i>The Professional Development of Teachers: Practice and theory</i>. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. 2. Arends, R. I. (2001). <i>Learning to Teach: Manual for observation, reflection, and portfolio</i> (5th ed.). New York: McGraw-Hill. 3. Beijard, D., Verloop, N., & Vermunt, J. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. <i>Teaching and Teacher Education</i>, 20, 107-128. 4. Leary, M., & Tangey, J. P. (Eds.) (2003). <i>Handbook of Self and Identity</i>. New York: The Guilford Press. 																																															
Papildus informācijas avoti																																															
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikelsons, I., & Odina, I. (2016). <i>Future Teachers' Reflection to Understand Their Professional Identity</i> (pp. 239-244). 1st International Conference on lifelong learning and leadership for all. ICLEL 2015, 																																															

<p>Palacky University, Olomouck, Czech Republic. http://media.wix.com/ugd/d546b1_a7b3edd54a2e41718bb5a79c754b7dc0.pdf</p> <p>2. Mikelson, I., & Odiņa, I. (2017). <i>How Novice Teachers' of Different Education Backgrounds Perceive Their Professional Identity</i> (pp. 523-537). 3rd International conference on lifelong education and leadership for all. ICLEL 2017, Polytechnic Institute of Porto, Porto – PORTUGAL. ISBN 978-605-66495-2-3. http://www.ijlel.com/conference17/65.pdf</p> <p>3. Rutka, L. (2012). <i>Pedagoga psiholoģiskā kompetence</i>. Rīga: RaKa.</p> <p>4. Lipka, P., & Brinthaup, T. (Eds.) (1999). <i>The Role of Self in Teacher Development</i>. New York.</p> <p>5. <i>Metodiskais palīglīdzeklis pedagogu profesionālās meistarības pilnveides kvalitātes izvērtēšanai</i> (2006). Rīga.</p> <p>6. Pipere, A., & Mičule, I. (2014). Mathematical identity for a sustainable future: An interpretative phenomenological analysis. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>, 16(1), 5-31.</p> <p>7. Campbell, J., Kyriakides, L., Muijs, D., & Robinson, W. (2004). <i>Assessing Teacher Effectiveness: Developing a differentiated model</i>. London: Routledge Falmer.</p> <p>8. Pipere, A., & Jakovļeva, J. (2011). Professional identity of first-year university students from Latvia and UK. <i>International Business: Innovation, Psychology, Economics</i>, 2, 1(2), 52-70.</p> <p>9. Pipere, A. (2003). Identity of learning teacher: Examining structural variations and interactive “Self”. <i>The Irish Journal of Psychology</i>, 24 (3-4), 143-160.</p> <p>10. Kvedere, L., & Pipere, A. (2013). Latvian mathematics teachers beliefs about their profession and teaching process expressed in metaphors. In Härkönen, U. (Ed.). <i>Reorientation of Teacher Education towards Sustainability through Theory and Practice</i>. Proceedings of the 10th International JTEFS/BBCC Conference „Sustainable Development. Culture. Education” (pp.129-139). The University of Eastern Finland. Reports and Studies in Education, Humanities, and Theology No 7.</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <p><i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> https://sciendo.com/journal/JTES</p> <p><i>Professional Development in Education</i> https://www.tandfonline.com/loi/rjie20</p> <p><i>Journal of Belonging, Identity, Language, and Diversity</i> http://bild-lida.ca/journal/</p>
<p>Kursa saturs</p> <p>1. Identitātes un profesionālās identitātes jēdzieni Identitātes un profesionālās identitātes jēdzieni starpdisciplinārā kontekstā un metodoloģiskās pieejas to izpētei un attīstībai (S4, Pd16)</p> <p>2. Skolotāja profesionālā identitāte Skolotāja profesionālās identitātes jēdziena skaidrojums dažādās teorētiskajās pieejās (S10, Pd16).</p> <p>3. Profesionālās identitātes pašrefleksija Savas (skolotāja) profesionālās identitātes refleksija un analīze (S10, Pd10)</p> <p>4. Profesionālās identitātes projektīvā analīze un konstruēšana</p>

Īsais stāsts “Imperatora trīs jautājumi”: savas identitātes meklējumi stāsta varoņu vidū, analīze un vēlamo nākotnes scenāriju konstruēšana pāru un grupu darbā (S8, Pd10)

5. Profesionālās identitātes nākotnes scenāriji

Argumentētās esejas “Mana profesionālā identitāte pēc 10 gadiem” prezentācija, refleksija un izvērtējums grupā (S10, Pd20)

6. Skolotāju profesionālās identitātes izvērtēšana

Skolotāja profesionālās identitātes izvērtēšanas kritēriji un modeļi sociāli psiholoģiskajā kontekstā (S10, Pd10)

7. Skolotāju profesionālās identitātes problēmas Latvijā

Mūsdienu Latvijas skolotāju profesionālās identitātes izaicinājumu izvērtēšana, balstoties uz pētījumiem: Pipere, A. (2003). Identity of learning teacher: Examining structural variations and interactive “Self”. *The Irish Journal of Psychology*, 24 (3-4), 143-160. Kvedere, L., & Pipere, A. (2013). Latvian mathematics’ teachers beliefs about their profession and teaching process expressed in metaphors. In Härkönen, U. (Ed.). *Reorientation of Teacher Education towards Sustainability through Theory and Practice*. Proceedings of the 10th International JTEFS/BBCC Conference „Sustainable Development. Culture. Education” (pp.129-139). The University of Eastern Finland. Reports and Studies in Education, Humanities, and Theology No 7. (S12, Pd16).

8. Pedagoģiskās meistarības jēdziens

Pedagoģiskās meistarības jēdziena starpdisciplinārais raksturs un izpratne zinātniskajā un praktiskajā diskursā. Pedagoģiskās meistarības un pedagoģiskās kompetences jēdzienu mijsakārības (S4, Pd10).

9. Pedagoģiskās meistarības mērķi

Pedagoģiskās meistarības mērķa zonas jeb kompetenta skolotāja kvalitātes pazīmes: mijiedarbība pedagoģiskajā procesā, ģimene un vietējā kopiena/apkārtējā sabiedrība, iekļaušana, daudzveidība un demokrātijas vērtības, novērtēšana un plānošana, mācīšanas stratēģijas un metodes, mācību vide, profesionālā pilnveide (S4, Pd14)

10. Pedagoģiskās meistarības modelēšana

Pedagoģiskās meistarības septiņu mērķa zonu modelēšana ilgtspējīgas un neilgtspējīgas izglītības kontekstā. Darbs darba grupās un grupas diskusija par iegūtajiem rezultātiem (S 12, Pt 10).

11. Kursa noslēgums un izvērtējums

3 lietas/idejas, ko es uzzināju; 2 lietas/ idejas, kas mani rosināja profesionāli; 1 lieta/ideja, kas mani uzrunāja, taču pie tās vēl jāpiestrādā (S 12, Pd 12).

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītība ilgtspējīgai attīstībai
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5015
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	64
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Inga Belousa	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Dzintra Iliško Prof. Anita Pipere Vad. pētn. Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursā tiks meklētas atbildes uz jautājumu: kā varam īstenot izglītību ilgtspējīgai attīstībai un aktualizēt izglītības lomu ilgtspējas problēmu atpazīšanā, novēršanā un risināšanā un ilgtspējīgas nākotnes veidošanā. Studiju kurss integrē ilgtspējīgas attīstības tematiku mācību saturā un procesā, ļauj topošajiem un esošajiem pedagogiem padziļināt savu izpratni par izglītības potenciālu taisnīgas, mierpilnas un ekoloģiski līdzsvarotas pasaules izveidei, kā arī aicina interešu un neformālās izglītības praktiskus veicināt savu un sabiedrības izpratni un rīcības kompetenci par ilgtspējīgu attīstību, meklēt risinājumus un uzkrāt izglītības ilgtspējīgai attīstībai pieredzi, sadarbojoties izglītības iestādei un vietējai kopienai.</p> <p>Mērķis – veicināt studējošo pilsoniski atbildīgas pedagogiskās rīcības pilnveidi vietējās un globālās kopienas ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai.</p> <p>Uzdevumi:</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot padziļinātas zināšanas un kritisku izpratni par globalizācijas izaicinājumiem ikdienas dzīvē, sabiedrībā un izglītībā, par dzīves kvalitātes ilgtspēju planētas resursu robežās, ilgtspējīgas attīstības globālo Dienaskārtību un izglītību ilgtspējīgai attīstībai; 2. Pilnveidot pedagoģisko lietpratību ilgtspējīgas attīstības aktualizēšanai mācību saturā un procesā skolā un vietējā kopienā; 3. Pilnveidot informācijas tehnoloģiju prasmes, sadarbības un pilsoniskās līdzdalības kompetenci veikt pedagoģisko risinājumu plānošanu vietējās kopienas ilgtspējīgai attīstībai.
Studiju rezultāti
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izskaidro ilgtspējīgas attīstības konceptuālo pamatu. 2. Raksturo ilgtspējīgas attīstības mērķus un apakšmērķus, to aktualitāti pasaules un valsts attīstībā. 3. Izskaidro izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodoloģisko pamatu. 4. Raksturo izglītības ilgtspējīgai attīstībai lomu dzīves kvalitātes uzlabošanai savai un nākamajām paaudzēm. Prasmes <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizē globālos vides, ekonomikas un sociālos izaicinājumus ikdienas dzīvē un izglītībā. 6. Kritiski izvērtē izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanu formālajā, neformālajā un ikdienas izglītībā. 7. Argumentēti diskutē par izglītības ilgtspējīgai attīstībai konceptuālo un metodisko pamatu un pedagoģisko pieredzi, integrējot dažādu jomu skatījumus un pieredzi. 8. Pielieto informācijas tehnoloģiju prasmes pedagoģisko risinājumu plānošanā vietējās kopienas ilgtspējīgai attīstībai. 9. Sadarbojas ar grupasbiedriem pedagoģiskās darbības ilgtspējīgai attīstībai kopradē, dodot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā. Kompetence <ol style="list-style-type: none"> 10. Reflektē par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem izglītības ilgtspējīgai attīstībai jomā. 11. Veicina savu zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidi izglītības ilgtspējīgai attīstībai jomā. 12. Līdzdarbojas pilsoniski, atbildīgi un ētiski vietējās kopienas, valsts un globālos pasākumos ilgtspējīgas nākotnes veidošanai.
Studiju kursa kalendārais plāns
<ol style="list-style-type: none"> 1. Globālie vides, ekonomikas un sociālie izaicinājumi ikdienas dzīvē un izglītībā. (S16) 2. Ilgtspējas pamati: labizjūta un saskaņota attīstība, nepārsniedzot planētas robežas. (S16) 3. Ilgtspējīgas attīstības mērķi: globālais ietvars vietējo kopienu attīstībai. (S16) 4. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai dzīves kvalitātes uzlabošanai savai un nākamajām paaudzēm. (S16) <p><i>S – semināri</i></p>
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Studiju kursa satura apguves procesā tiek integrētas trīs studiju formas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Darbs auditorijā</u> ir aktīva līdzdalība induktīvā domāšanā balstītu uzdevumu veikšanā semināru laikā, kur individuālie un grupu uzdevumi ir apvienoti ar īsiem informatīviem un apkopojošiem pārskatiem, labās prakses piemēru video un viedokļu ekspertu piedalīšanos.

- Darbs tiešsaistē notiek sadarbībā ar grupas biedriem kopīgu darbu, īpaši grupu darbu “Stratēģisko vadlīniju izstrāde apgūtā temata satura praktiskai ieviešanai” izstrādē. Tiešsaistes vietni izvēlas studējošie paši pēc savu iespēju un ērtuma kritērijiem.
- Patstāvīgais darbs tiek veikts izskatot studiju kursa materiālus, iepazīstoties ar studiju kursā ieteiktajiem avotiem un veicot studiju kursa individuālos un noslēguma darbus.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Semināru apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās, uzdevumu izpilde – 20%
2. Starppārbaudījumu veikšana – 60 %
- 2.1. Četri patstāvīgie darbi par konkrētā (pirmā, otrā, trešā, ceturtā) temata obligātajiem konceptuālajiem un metodiskajiem informācijas avotiem, apjoms – ne vairāk kā trīs lappuses bez titullapas, divas sadaļas – 20%
 - (1) *izvēlēties vienu no norādītajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast: trīs idejas, kam piekrīt, un iemesli kāpēc; trīs idejas, kas šķiet diskutablas vai kam nepiekrīt, un iemesli kāpēc; un balstoties uz izskatīto saturu, izveidot trīs jautājumus diskusijai seminārā,*
 - (2) *izvēlēties vienu no norādītajiem avotiem, izskatīt un tajā atrast: trīs idejas, kas ir saistītas ar savu jau esošo pedagoģisko pieredzi vai uzskatiem; trīs idejas, ko savā pedagoģiskajā darbībā gribētu izmēģināt vai pielietot tuvākajā laikā, un iemesli kāpēc; un trīs idejas, ko savā pedagoģiskajā darbībā izmantot būtu problemātiski, un iemesli kāpēc.*
- 2.2. Četri grupu darbi “Stratēģisko vadlīniju izstrāde apgūtā konkrētā (pirmā, otrā, trešā, ceturtā) temata satura praktiskai ieviešanai”, apjoms – ne vairāk kā septiņas lappuses bez titullapas, četras sadaļas – 40%
 - (1) *kontekstuālā sadaļa: praktiskai ieviešanai kopīgi izvēlētais **saturs** no studiju kursa konkrētā temata, ar izvēlēto saturu saistītā **pašreizējā situācija** (zināšanas, prasmes, attieksmes, rīcība, notikumi, u.c.) grupas dalībnieku pārstāvētajās kopienās (valsts iestādēs, nevalstiskās organizācijās vai interešu grupās), katrā kopienā pieejamie **resursi** (cilvēkresursi, informatīvie un materiālie resursi, u.c.) un **vajadzības**;*
 - (2) *stratēģiskā sadaļa: **problēmas apraksts** grupu dalībnieku pārstāvētajās kopienās, ko risinās izvēlēta satura ieviešana, izvēlēta satura **ieviešanas** vieta, aptuvenš laiks un posmi;*
 - (3) *rīcības sadaļa: grupā kopīgi izstrādātie stundu, nodarbību vai pasākumu **plāni un uzdevumu apraksti** izvēlēta satura ieviešanai vienā no grupas dalībnieku pārstāvētajām kopienām (sasaiste ar aprakstīto situāciju un pieejamajiem kopienas resursiem), izstrādāto **plānu un uzdevumu lietderīgums**;*
 - (4) *izvērtējuma sadaļa: izstrādāto stratēģisko vadlīniju **priekšrocības un nepilnības**, izstrādāto plānu un uzdevumu **izvērtējums no mācīšanās teoriju, pieeju viedokļa**, ieteikumi **turpmākai rīcībai** ieviešot izvēlēto saturu, grupas dalībnieku **sadarbības un līdzdalības izvērtējums** (iesaistīšanās kopīga darba veikšanā, pienākumu sadale, atbalsta un atgriezeniskās saites sniegšana grupā, ..).*

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma darbs – eksāmens (rakstisks): esēja par studiju kursa veicinātajām pārmaiņām personīgajā un profesionālajā jomā – 20%.

Noslēguma pārbaudījumu studenti kārtot tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Starppārbaudījums (1.individuālais darbs)	+				+	+	+	+		+	+	
2. Starppārbaudījums (2.individuālais darbs)		+			+	+	+	+		+	+	
3. Starppārbaudījums (3.individuālais darbs)			+		+	+	+	+		+	+	
4. Starppārbaudījums (4.individuālais darbs)				+	+	+	+	+		+	+	
5. Starppārbaudījums (1.grupu darbs)					+	+	+	+	+	+	+	+
6. Starppārbaudījums (2.grupu darbs)					+	+	+	+	+	+	+	+
7. Starppārbaudījums (3.grupu darbs)					+	+	+	+	+	+	+	+
8. Starppārbaudījums (4.grupu darbs)					+	+	+	+	+	+	+	+
9. Noslēguma darbs – eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. LAPAS. (2017). *Ilgspējīgas attīstības mērķi: es, kopiena, valsts un pasaule*.http://lapas.lv/wp-content/uploads/2018/01/Metodiskais-materi%C4%81ls_IAM.pdf
2. Liepiņa, I. (red.). (2008). *Izglītība pārmaiņām: ilgtspējīgas attīstības mācīšanas un mācīšanās rokasgrāmata*. Rīga: Gandrs. http://videsskola.lv/attachments/020_Rokasgramata.pdf
3. Pipere, A., Iliško, Dz., Mičule, I. (2015). *Ilgspējīga attīstība – no zināšanām uz darbību*. Palīgs skolām un skolotājiem. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds “Saule”.
4. UNESCO. (2015). *Globālā pilsoniskuma izglītība: Tēmas un mācību mērķi*. Parīze. UNESCO. <https://drive.google.com/file/d/1Rb6e84UmAT9KCROjDxlcft7z-V3HQ8zE/view>

Papildus informācijas avoti

1. *Attīstība izpaužas cilvēkos*: 2015. gads bija veltīts viņu stāstiem. (2016). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
2. Belousa, I., Pastore, A. (2015). *Glokalizācijas metodoloģija glokalizācijas izpratnes bagātināšanai un globālās pieredzes pilnveidei*. Rīga: LAPAS.
3. Benneworth, P., Kolster, R., Stienstra, M., Garcia, L.F. and Jongbloed, B. (2020), "Integrating Sustainable Development into the Curriculum: Enacting "Scalar Shifting" in ESD Competencies", Sengupta, E., Blessinger, P. and Yamin, T.S. (Ed.) *Integrating Sustainable Development into the Curriculum (Innovations in Higher Education Teaching and Learning, Vol. 18)*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 145-161. <https://doi.org/10.1108/S2055-364120200000018027>
4. Bērziņa, G. (red.) (2009). *Es pasaulē, pasaule ap mani*: Pedagoģisks materiāls pamatzināšanu apguvei par kolonizāciju, rasismu, godīgo tirdzniecību un globālo tirgu. Rīga: MITI.
5. *Brauksi līdzi? Re, kur FORMULA!* Rokasgrāmata jauniešu līdzdalības veicināšanai. (2012). Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra.
6. Chang, C.H., Kidman, G., & Wi, A. (2020). *Issues in teaching and learning of education for sustainability. Theory into practice*. UK: Taylor & Francis
7. De Heer, M. (n.d.). *Darāmo lietu saraksts planētai vai The Planet and the 17 Goals: A Comic about the Global Goals for Sustainable Development*. Comics Uniting Nations Initiative.
8. Firth, R. & Smith, M. (Eds.). (2017). *Education for Sustainable Development: What was achieved in the DESD*. New York: Routledge.
9. *Global Education Manual*. (2015). Bucharesti: A.R.T. Fusion Association.
10. *Global Schools* (2016). *Global Citizenship Education in Europe. A Comparative Study on Education Policies across 10 EU Countries*.
11. *Globālā izglītība starptautiskajā brīvprātīgajā darbā*. (2015). Rīga: JASMA
12. *Globālā skolotāja rokasgrāmata* (2015). Rīga: Humana People to People in Latvia.
13. *Globālā skolotāja rokasgrāmata*. (2013). Rīga: Humana People to People in Latvia.
14. Hicks, D. (2006). *Lessons for the Future: The Missing Dimension in Education*, Victoria, BC: Trafford.
15. Hicks, D. (2012). *Sustainable Schools, Sustainable Futures: A Resource for Teachers*. WWF-UK.
16. Hicks, D. (2014). *Educating for Hope in Troubled Times: Climate Change and the Transition to a Post-carbon Future*. London: Institute of Education Press.
17. IAC. (2015). *Attīstības/ globālās izglītības materiālu portfolio*. Pieejams: <http://www.globalaizglitiba.lv/assets/GlobalaIzglitiba/materiali/e-Globalas-izglitiba-materialu-PORTFOLIODEC.pdf>
18. IAC (2015). *Pirmie soļi attīstības/ globālās izglītības vērtēšanā*: Rīkkopa
19. IAC (2015). *Ieteikumi attīstības/ globālās izglītības iekļaušanai skolu dienaskārtībā*
20. *Jauniešu pilsoniskās līdzdalības veicināšanas programma pilsoniskās kompetences veidošanā*: Metodisks līdzeklis. (2017). Ogre: Attīstības un inovāciju mācību centrs.
21. Kļaviņš, M., & Zaļoksnis, J. (red.). (2010). *Vide un ilgtspējīga attīstība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
22. Kļaviņš, M., Zaļoksnis, J. (red.). (2016). *Klimats un ilgtspējīga attīstība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
23. LAPAS. (2018). *Latvijas ilgtspējīga attīstība: Analīze par nevalstisko organizāciju iespējām līdzdarboties*. Papildinājums Latvijas valdības ziņojumam par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu Latvijā. http://lapas.lv/wp-content/uploads/2018/12/NVOzinojums-LV_v2_final_ar-foto-autoru_18.12.2018.pdf
24. Lauriņa, I. (2011). *Cimdu Dukša un ZeķuZaķa neparastais ceļojums*. Rīga: Humana People to People in Latvia.
25. Leal, W. et al. (2021). *Handbook on teaching and learning for sustainable development*. Elgar Publisher. ISBN: 978 1 83910 464 0
26. Leal Filho W., Pace P. (eds). (2016). *Teaching Education for Sustainable Development at University Level*. World Sustainability Series. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-32928-4_9
27. Leal, F.W. (Ed). (2018). *Implementing sustainability in the curriculum of universities: Approaches, methods and projects (World Sustainability Series)*. Sham, Springer.

28. *Learning for the future: Competences in Education for Sustainable Development*. (2012). UN EC for Europe Steering Committee on ESD.
29. *Līdzdalības piedzīvojums: Rokasgrāmata sākumskolas skolotājiem*. (2017). Latvijas Bērnu Labklājības tīkls.
30. Makdono, V., Braungarts, M. (2012). *No šūpuļa līdz šūpulim: zaļā domāšana lietu pasaulē [Cradle to cradle: remaking the way we make things]*. Rīga: Jumava.
31. *Matiass un Amadū: Metodiskais līdzeklis par Eiropas Savienības sadarbības politiku attīstības jomā*. (2007). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
32. *Matiass un Amadū: Pamošanās sadarbībai attīstības jomā*. (2007). Luksemburga: ES Publikāciju birojs.
33. *Metodisks materiāls attīstības/ globālajā izglītībā*. (2010). Rīga: IAC.
34. *Miera aplī Latvijā: Kā radīt mieru sevī un sev apkārt. vai Крыгу Мира в Латвии: Как укрепить мир внутри и вокруг себя?* (2015). Rīga: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs
35. *No meža līdz papīram: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai*. (2017). Rēzekne.
36. Papa, R. & Saiti, A. (Eds.). (2017). *Building for A Sustainable Future in Our Schools*. Brick by brick. Springer.
37. Penuel, W.R. & Gallagher, D.J. (2017). *Creating Research-Practice Partnerships in Education*. Cambridge: Harvard Education Press.
38. *Raibā tomātu pasaule: Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai*. (2017). Rēzekne.
39. *Rokas lelles stāsta Āfrikas bērnu stāstus, Наручные куклы рассказывают: Рассказывают дети Африки*. Rīga: Humana People to People in Latvia.
40. Rompcyk, E. (2007). *Gribam ilgtspējīgu attīstību*. Rīga: Friedrich-Stiftung. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/files/text/Darb_jomas/Book_gribamia.pdf
41. Swayze, N., Buckler, C. & MacDiarmid, A. (2016). *Guide for Sustainable School in Manitoba*. 2nd edition. IISD Publications. http://www.edu.gov.mb.ca/k12/esd/pdfs/sustainable_guide.pdf
42. Tudorache, A.-L. (2015). *You Are Part of This World, Be Part of Its Future. Global Education Manual*. Bucharest, Romania: A.R.T. Fusion Association. https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1946/Global%20Education%20Manual_small.pdf
43. Tudorache, A.-L. (2017). *World's Future in Your Actions: Manual for Facilitators in Global Education*. (2017). Bucharest, Romania: A.R.T. Fusion Association. https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-1770/manual%20en%20online.compressed.pdf vai https://issuu.com/andreea_loredana/docs/manual_en_online
44. UNESCO. (2010). *Climate Change Education for Sustainable Development*. Paris: UNESCO Publishing. Retrieved from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001901/190101E.pdf>
45. UNESCO. (2014a). *Global Citizenship Education Preparing Learners for the Challenges of the 21st Century*. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227729>
46. UNESCO. (2017). *Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives*. Paris: UNESCO Publishing. <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf>
47. UNESCO. (2016). *Global Citizens for Sustainable Development. A Teacher's Guide*. Paris: UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246888>
48. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija. (2015). *UNESCO Ceļvedis globālās rīcības programmas "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" ieviešanai*. http://www.unesco.lv/files/GAP_celvedis_LV_9d9081fd.pdf
49. UNESCO. (2015). *Rethinking Education: Towards a Global Common Good?* Paris: UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555>
50. UNESCO. (2014b). *UNESCO Roadmap for Implementing the Global Action Programme on Education for Sustainable Education*. Paris: UNESCO Publishing. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1674unescoroadmap.pdf>
51. UNESCO LNK. Starptautiskā izglītības akcija "Pasaules lielākā mācību stunda" Latvijā:

<p>https://www.unesco.lv/lv/pasaules-lielaka-macibu-stunda</p> <p>52. <i>Vannas pīlīte, kurp tu peldi?</i> Mācību līdzeklis pirmsskolai un sākumskolai. (2017). Rēzekne.</p> <p>53. Washington, H. (2015). <i>Demystifying Sustainability. Towards Real Solutions</i>. New York: Routledge.</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Attīstības Sadarbības Vēstis</i>. (2015–2017). Rīga: Zaļā brīvība. 2. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>: https://content.sciendo.com/view/journals/dcse/dcse-overview.xml 3. <i>International Journal of Environment and Sustainable Development</i> (IJESD): http://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=ijesd 4. <i>Journal of Education for Sustainable Development</i>: http://intl-jed.sagepub.com 5. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>: https://sciendo.com/journal/JTES 6. <i>Resurgence and Ecologist</i>: https://www.resurgence.org/magazine/ 7. <i>Vides Vēstis</i>: http://www.videsvestis.lv/
<p>Kursa saturs</p>
<p>1. Globālie vides, ekonomikas un sociālie izaicinājumi ikdienas dzīvē un izglītībā. (S16)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Globāls un lokāls skatījums. Globālie izaicinājumi. 1.2 Ekoloģisko, ekonomisko un sociālo izaicinājumu mīļsakarības. 1.3 Konteksti globālo izaicinājumu izpratnei. 1.4 Globālā pieeja globālā konteksta lokalizēšanai. 1.5 Pārmaiņas un paradigmas personīgo, vietējo, globālo izaicinājumu izpratnei. <p>2. Ilgtspējas pamati: labizjūta un saskaņota attīstība, nepārsniedzot planētas robežas. (S16)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Ilgtspējīgas attīstības izpratne. 2.2 Personīgā labizjūta, sociālā un ekonomiskā labklājība planetāro resursu robežās. 2.3 Ekoloģiskā apziņa un taisnīgums kultūras, sociālās vides un ekonomiskajai ilgtspējai. 2.4 Ekonomiskās iniciatīvas vietējās un globālās kopienas ilgtspējīgai attīstībai. <p>3. Ilgtspējīgas attīstības mērķi: globālais ietvars vietējo kopienu attīstībai. (S16)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Globālā Dienaskārtība ilgtspējīgai attīstībai pasaulē un vietējā kopienā. 3.2. Ilgtspējīgas attīstības mērķu aktualitāte valsts un kopienu attīstībā. 3.3. Ilgtspējīgas attīstības un izglītības savstarpējā saikne. Izglītības loma ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā. 3.4. Vērtīborientācija, drošumspēja un pilsoniskā līdzdalība. <p>4. Izglītība ilgtspējīgai attīstībai dzīves kvalitātes uzlabošanai savai un nākamajām paaudzēm. (S16)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Visas skolas pieeja un skolu kustības ilgtspējīgai attīstībai. 4.2. Izglītības pieejas ilgtspējīgai attīstībai: globālā (pilsoniskā) izglītība, izglītība mieram un taisnīgumam, patērētāji izglītība un klimata pārmaiņu izglītība. 4.3. Izglītības loma vietējās kopienas ilgtspējīgai attīstībai. 4.4. Vēlamā nākotne, vēlamās nākotnes aktīvista kompetences.
<p>Piezīmes</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Iekļaujošās un speciālās pedagoģijas risinājumi dažādībai
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5016
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors(-i)	
Dr. paed. Dita Nīmante Dr. paed. Sarmīte Tūbele	
Kursa docētājs(-i)	
Asoc. viesprof. Mārīte Rozenfelde Vieslekt. Jekaterīna Jankovska	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei nav nepieciešamas priekšzināšanas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa apguve padziļina zināšanas par nozaru pedagoģijas pētījumu iespējām speciālajā un iekļaujošajā pedagoģijā; piedāvā inovatīvus risinājumus izglītības pētījumos cilvēka faktora dimensijā; students kā pedagogs un kā pētnieks pilnveido pedagoģisko kompetenci dažādības aspektā; dažādība tiek skatīta plašā spektrā, pievēršot uzmanību izglītības saturam un kvalitātei; atbilstošās mērķgrupas mācīšanās vajadzībām.</p> <p>Kursa mērķis – pilnveidot studentu pedagoģisko kompetenci iekļaujošās un speciālās pedagoģijas kontekstā, teorētiski pamatot un praktiski veikt pētījumos un labajā praksē pamatotas pārmaiņas praksē dažādības kontekstā, īstenojot pētniecisko darbību, ievērojot speciālās un iekļaujošās pedagoģijas specifiku, un veicināt motivāciju tālākai akadēmiskai un profesionālai izaugsmei.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teorētiski pamatot dažādības konceptu un tās daudzveidīgo skatījumu (iekļaujošā pedagoģija un speciālās pedagoģijas mijsakarības); 2. Formulēt un iedzīvināt studentu pētniecisko lietpratību, integrējot speciālās pedagoģijas, iekļaujošās pedagoģijas jaunākās zinātniskās atziņas un inovatīvās idejas starpdisciplinārā kontekstā, analizējot praksi un piedāvājot pedagoģiskus risinājumus; 3. Izvērtēt speciālo vajadzību daudzveidību un pedagoģiskās kompetences, kādas nepieciešamas, lai nodrošinātu atbilstošo mērķgrupu mācīšanās vajadzības; 4. Nostiprināt profesionālās ētikas standartus un to izpratni un ievērošanu speciālās un iekļaujošās pedagoģijas kontekstā, risinot dažādības pedagoģiskos jautājumus. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Iekļaujošās pedagoģijas koncepts un aktuālie pētījumi (L4, S4, Pd10) 2. Mācīšana un mācīšanās iekļaujošā klasē, diferencēts mācību process (L4, S4, Pd8) 3. Vērtēšana un izvērtēšana iekļaujošā klasē (L2, S4, Pd10) 4. Iekļaujošās mācību vides organizēšanas nosacījumi (L2, S2, Pd8) 5. Iekļaujošās vides pedagoģiskā pārvaldība (L2, S2, Pd8) 6. Speciālās pedagoģijas koncepts, tās nozīme nozaru pedagoģijas kontekstā (L2, Pd8) 	

7. Pētniecības metodes speciālajā pedagoģijā, pētniecisko datu interpretācija (L4, S2, Pd6)
8. Speciālās izglītības mērķgrupas, vajadzības, pedagoģiskā procesa īpatnības un optimālas mācību vides veidošanas nosacījumi (L6, S6, Pd12)
9. Speciālo vajadzību diagnostika, korekcijas iespējas un prasme darboties atbalsta komandā (L6, S2, Pd8)
10. Iegūto zināšanu transformācija praktiskajā darbībā un to radoša interpretācija un izmantošana, kritiski analizējot izglītības problēmas dažādības kontekstā, veidojot savu izpratni (S4, Ps10)
11. Pētnieka un pedagoga profesionālā darbība, balstoties teorijās, pierādījumos balstītā praksē (S2, Pd10)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. Maģistratūras studenti prot formulēt galvenos jēdzienus (dažādība, speciālā pedagoģija, logopēdija, pedagoga profesionālā kompetence, iekļaujošā pieeja u. c.) un izskaidrot to būtību un saturu; veido izpratni par izglītības zinātnēm un to apakšnozarēm.
2. Izprot mācīšanu un mācīšanos iekļaujošā klasē: diferencētu mācību procesu, vērtēšanu un izvērtēšanu iekļaujošā klasē, iekļaujošas mācību vides organizēšanas nosacījumus un iekļaujošas klases vides pedagoģiskās pārvaldības principus.
3. Ir izpratne par speciālās izglītības mērķgrupām un zina to vajadzības; ir izpratne par pedagoģiskā procesa organizēšanu šīm mērķgrupām un optimālu mācīšanās vidi dažādības kontekstā.
4. Prot formulēt un demonstrēt iegūtās zināšanas par komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādības kontekstā.

Prasmes

5. Spēs iegūtās zināšanas izmantot praktiskajā darbībā, sistēmiski un kritiski vērtējot dažādības kontekstus speciālajā un iekļaujošajā pedagoģijā, analizējot, diskutējot, argumentēti aizstāvēt savu viedokli.
6. Prātis modelēt mācīšanu un mācīšanos iekļaujošā klasē diferencētā mācību procesā, praksē izstrādājot vērtēšanas un izvērtēšanas piemērus, organizējot iekļaujošu mācību vidi un to pedagoģiski pārvaldot.
7. Atpazīs speciālās izglītības mērķgrupu vajadzības; ar izpratni, pēctecīgi un sistematizēti rīkosies, lai pedagoģiskajā procesā nodrošinātu šīm mērķgrupām optimālu mācīšanās vidi.
8. Prātis iekļauties un sadarboties komandā dažādības kontekstos, sadarbojoties ar kolēģiem, atbalsta speciālistiem, skolēniem, vecākiem, skolas administrāciju.

Kompetence

9. Spēs integrēt zināšanas, prasmes un attieksmes, lai patstāvīgi formulētu un kritiski analizētu sarežģītas profesionālas un zinātniskas problēmas dažādības kontekstā.
10. Spēs rosināt un īstenot inovatīvus risinājumus, veicinot pārmaiņas izglītībā dažādības kontekstā, tie būs teorētiski un pētījumos pamatoti.
11. Spēs izvērtēt un izmantot esošās zināšanas, prasmes, kompetences, piedaloties un organizējot pētniecisko darbību par dažādības jautājumiem, mērķtiecīgi un atbildīgi attīstot savu pedagoģisko un pētniecisko kompetenci, nospraužot jaunus profesionālās pilnveides uzdevumus.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošie patstāvīgā darba ietvaros izstrādā divos starppārbaudījumos noteiktos darbus: “Zinātnisko rakstu par speciālo un iekļaujošo pedagoģiju kritisks izvērtējums” un “Iekļaujošās un speciālās pedagoģijas zināšanu, prasmju un attieksmju integrācija praktiskajā darbā (inovatīvi risinājumi praksē)”, un gatavo prezentāciju par vienas profesionālas un zinātniskas problēmas dažādības kontekstā risinājumu un pašvērtējumu par iegūtajām zināšanām, prasmēm un attieksmēm un praktisko pieredzi.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

Starppārbaudījuma veids – “Zinātnisko rakstu par speciālo un iekļaujošo pedagogiju kritisks izvērtējums”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā - 20%

Starppārbaudījuma veids – “Iekļaujošās un speciālās pedagogijas zināšanu, prasmju un attieksmju integrācija praktiskajā darbā, izmantojot pētījumos balstītus un pierādītus paņēmienus”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 60%

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens: “Prezentācija par vienas profesionālas un zinātniskas problēmas dažādības kontekstā praktisku risinājumu, pašvērtējums”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+				+				+		
2. Starppārbaudījums		+	+	+		+	+	+			
3. Eksāmens									+	+	+

Kursa saturs

1. Iekļaujošās pedagogijas koncepts un aktuālie pētījumi.

Iekļaujošā izglītība, globālais un Latvijas konteksts. Politiskais, normatīvais un praktiskais diskurss. Iekļaujošās pedagogijas konceptualizēšanās. Aktuālā tematika iekļaujošās izglītības pētījumos dažādības kontekstos, pētījumu metodoloģija, rezultāti.

2. Mācīšana un mācīšanās iekļaujošā klasē diferencētā mācību procesā.

Iekļaujošā skola un iekļaujošā klase. Individualizācija un diferenciācija. Diferencēšana jaunā Valsts pamatzglītības un vidējās izglītības standarta kontekstā. Izglītības programmu diferencēšana. Mācību procesa diferencēšana, diferencēšanas elementi. Modifikācija. Adaptācija. Diferencētas mācību stundas/nodarbības praktikums.

3. Vērtēšana un izvērtēšana iekļaujošā klasē.

Diferencēti sasniedzamie rezultāti. Izvērtēšana un vērtēšana iekļaujošā klasē. Ievad, kārtējā un noslēdzošā vērtēšana. Diagnosticējošā vērtēšana. Pārbaudes darbi iekļaujošā klasē. Vērtēšanas un izvērtēšanas praktikums. Skolotāja iesaiste IIPAP (Individuālās izglītības programmas apguves plāns) izstrādē, izvērtēšanā. Individuālo sasniedzamo rezultātu definēšana. Vērtēšanas, izvērtēšanas praktikums.

4. Iekļaujošās mācību vides organizēšanas nosacījumi.

Sociālā iekļaušanās, sociālās atstumtības riski. Izglītības pieejamības veicināšana skolā un ārpus tās. Iekļaujošās izglītības ētikas dilemmas. Skolotāja profesionālā kompetence un personības īpašības iekļaujošā klasē. Tehnoloģiju bagātinātas mācību vides veidošana dažādībai.

5. Iekļaujošās vides pedagogiskā pārvaldība.

Galvenie riski iekļaujošas vides pedagoģiskajā pārvaldībā. Efektīva klasvadība. Bērni ar uzvedības grūtībām. Sadarbība ar citiem pedagogiem, atbalsta speciālistiem, citiem profesionāliem, vecākiem. Kopāmācīšana, komandmācīšana.

6. Speciālās pedagoģijas koncepts, tās nozīme nozaru pedagoģijas kontekstā.

Studentiem tiek piedāvāta iespēja gūt zināšanas par speciālo pedagoģiju, tās kategorijām un speciālās izglītības vajadzību grupām: bērni, kam ir nepieciešamas speciālas izglītības programmas vai atvieglota programma un bērni, kam ir nepieciešams atbalsts mācību procesā, sakārtota vide un dažādas tehnoloģijas, lai nodrošinātu pedagoģiskos risinājumus dažādībai; izglītības ieguves iespējas un nodrošinājums Latvijā un citās Eiropas valstīs; pāreja uz darba tirgu un profesionālās izglītības ieguves iespējas.

7. Pētniecības metodes speciālajā pedagoģijā, pētniecisko datu interpretācija.

Studentiem patstāvīgi jā sagatavo pārskats par pētniecības metodēm pedagoģijā un kritiski izvērtēt pētniecības metožu izmantošanas iespējas speciālajā pedagoģijā; pētniecisko datu interpretācijas īpatnības; katra indivīda sasniegumu dinamikas izvērtēšana un nepieciešamība.

8. Speciālās izglītības mērķgrupas, vajadzības, pedagoģiskā procesa īpatnības un optimālas mācību vides veidošanas nosacījumi.

Studentiem tiks dots ieskats par Latvijā definētajām speciālo vajadzību mērķgrupām (bērni ar redzes traucējumiem, bērni ar dzirdes traucējumiem, bērni ar runas, valodas un komunikācijas traucējumiem, bērni ar garīgās attīstības traucējumiem dažādās smaguma pakāpēs, bērni ar garīgās veselības slimībām (t. sk. ar autiskā spektra traucējumiem, uzmanības un hiperaktivitātes sindromu u. c.), bērni ar kustību un balsta aparāta traucējumiem, bērni ar somatiskajām saslimšanām un bērni ar mācīšanās traucējumiem), taču studenti tiks iepazīstināti ar citviet pasaulē izmantoto klasifikāciju, tai skaitā apdāvinātajiem bērniem kā vienu no izglītības mērķgrupām. Studijās tiks piedāvāts izvērtēt pedagoģiskā procesa īpatnības, optimālas mācību vides veidošanas nosacījumus, atbalsta nodrošināšanu, ja grupā vai klasē ir bērns ar speciālajām vajadzībām. Semināra nodarbībā tiks veikta dažādu gadījumu analīze.

9. Speciālo vajadzību diagnostika, korekcijas iespējas un prasme darboties atbalsta komandā.

Studentiem tiek dota iespēja iepazīties ar atbalsta komandas sastāvu, darbību un funkcijām vispārējās izglītības iestādē, akcentējot sadarbības nepieciešamību. Semināra laikā studentiem ir iespēja iepazīties ar dažādiem diagnostikas paņēmieniem speciālajā pedagoģijā un logopēdijā; tiks dots ieskats arī korekcijas metodēs, uzsverot sadarbības nepieciešamību ar dažādiem speciālistiem. Īpaša uzmanība tiks pievērsta agrīnai speciālo vajadzību diagnostikai.

10. Iegūto zināšanu transformācija praktiskajā darbībā un to radoša izmantošana, kritiski analizējot izglītības problēmas; veidojot savu izpratni.

Studentiem tiek doti uzdevumi analizēt dažādas pedagoģiskās situācijas, kritiski izvērtējot un radoši transformējot pedagoga profesionālo rīcību un risinot jautājumus ar bērniem, kolēģiem, vecākiem, citiem speciālistiem, atbalsta komandas locekļiem (ja nepieciešams, arī ar pašvaldību vai citu institūciju ierēdņiem); salīdzināt pedagoģisko procesu vispārējās izglītības iestādē un speciālās izglītības iestādē.

11. Pētnieka un pedagoga profesionālā darbība, balstoties teorijās un pierādījumos balstītā praksē (EBP – Evidence Based Practice).

Tiks definēti pētnieka un pedagoga profesionālās darbības aspekti un to mījsakarības; tiks dota iespēja iepazīties ar dažādām teorijām un pierādījumos balstītās prakses nepieciešamību un priekšrocībām; tās nozīmi pedagoģiskās darbības pilnveidē un pozitīvo rezultātu dinamikā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Freimanis, I. (2007). *Ieskats speciālās skolas darbā*. Rīga: RaKa.
2. Landrāte, E., & Tūbele, S. (2011). *Autisms un saskarsme*. Rīga: RaKa.
3. Liepiņa, S. (2008). *Speciālā psiholoģija*. Rīga: RaKa.

<p>4. Rozenfelde, M. (2016). <i>Skolēnu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas vispārējās izglītības iestādēs atbalsta sistēma</i>: promocijas darba kopsavilkums doktora grāda iegūšanai pedagogijas nozarē. Rīga: Latvijas Universitāte.</p> <p>5. Tūbele, S. (2008). <i>Disleksija vai lasīšanas traucējumi</i>. Rīga: RaKa.</p>
<p>Papildus informācijas avoti</p> <p>1. Crockett, J. B., Billingsley, B. S., & Boscardin, M. L. (ed.). (2018). <i>Handbook of Leadership and Administration for Special Education</i>. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.</p> <p>2. Crutchley, R. (2018). <i>Special Needs in the Early Years: Partnership and participation</i>. Los Angeles; London: SAGE</p> <p>3. Day, T., & Travers J. (2012). <i>Special and Inclusive Education: A research perspective</i>. New York, NY: Peter Lang.</p> <p>4. Medne, D. (2007). <i>Kā strādāt ar hiperaktīviem bērniem</i>. Rīga: RaKa.</p> <p>5. Miltiņa, I. (2008). <i>Skolotāja logopēda darba mape</i>. Rīga: RaKa.</p> <p>6. Sousa, D. (2007). <i>How the Special Needs Brain Learns</i>. California: Corwin Press.</p> <p>7. Uusiautti, S., & Määttä, K. (eds.). (2018). <i>New Methods of Special Education</i>. Berlin: Peter Lang.</p>
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <p>1. European Agency For Special Needs and Inclusive Education https://www.european-agency.org</p> <p>2. Journal of Research in Special Educational Needs (JORSSEN) https://www.onlinelibrary.wiley.com/journal/14713802</p> <p>3. International Journal of Inclusive Education https://www.tandfonline.com/toc/tied20/current</p> <p>4. Web of Science www.webofknowledge.com</p> <p>5. SCOPUS www.scopus.com</p>
<p>Piezīmes</p> <p>Kursa valoda – latviešu un angļu.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Inovatīvā pedagogija dažādībā un digitālā iekļaušanās
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5017
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	32
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Doc., Dr.paed. Daiga Kalniņa	
Doc., Dr.paed. Ieva Margeviča-Grinberga	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Jeļena Davidova	
Doc. Liene Valdmane	
Lekt. Andris Vagalis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir radīt studentiem iespēju apgūt inovatīvas pedagogiskas pieejas un metodes darbam klasē ar dažādiem skolēniem, kā arī iegūt zināšanas un prasmes, lai novērtētu, atlasītu un izmantotu cilvēka vajadzībām atbilstošus digitālās iekļaušanās risinājumus.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt ar galvenajām teorijām un aktuālām tendencēm digitālās iekļaušanās pētījumos un praksē, digitālās iekļaušanās ētisko un sociālo kontekstu; 2. Apgūt prasmi atrast digitālās iekļaušanās tehnoloģiskos risinājumus konkrētām cilvēku vajadzībām; 3. Pilnveidot prasmi atrast, novērtēt un atlasīt inovatīvas mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopas darbam klasē ar dažādiem skolēniem; 4. Pilnveidot prasmi plānot un novērtēt digitālās iekļaušanās pedagogiskos un tehnoloģiskos risinājumus; 5. Pilnveidot prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem pedagogisko inovāciju radīšanā un ieviešanā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo pedagogijas teorētiskos modeļus un to īstenošanu dažādībā. 2. Apraksta galvenās teorijas un aktuālās tendences digitālās iekļaušanās pētījumos un praksē. 3. Izskaidro digitālās iekļaušanās ētisko un sociālo kontekstu un līdzdalību informācijas sabiedrībā. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Atrod, novērtē un atlasa inovatīvas mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopas darbam klasē ar dažādiem skolēniem. 5. Attīsta un dokumentē savu personīgo mācīšanās tīklu, identificējot savas izpratnes dziļumu. 6. Praktiski izmanto vadlīnijas informācijas tehnoloģiju sistēmu un pakalpojumu pieejamības novērtēšanai. 7. Atrod digitālās iekļaušanās tehnoloģiskos risinājumus konkrētām cilvēku vajadzībām. 	

Kompetence 8. Plāno un novērtē digitālās iekļaušanās pedagoģiskos un tehnoloģiskos risinājumus, formulējot problēmu un tās risinājumus, balstoties uz teorijām un labās prakses piemēriem. 9. Rada un ievieš pedagoģisku inovāciju, sadarbībā ar cietiem pedagogiem.
Studiju kursa kalendārais plāns 1. Pedagoģisko inovāciju nozīme. (L2) 2. Inovatīvas pedagoģijas teorētiskie modeļi un to īstenošana dažādībā. (L4, S2) 3. Inovatīvas mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopas, to potenciālā ietekme. (L4, S4, Prakt10) 4. Digitālās iekļaušanās būtība, attīstība un ieguvumi. (L2, S2) 5. Digitālās iekļaušanās pedagoģiskie un tehnoloģiskie risinājumi. (L2, S4, Prakt10) 6. Sadarbība pedagoģisko inovāciju radīšanā un ieviešanā. (L2, S4, Prakt12) <i>L – lekcijas, S – semināri, Prakt – praktiskais darbs</i>
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums Studenti patstāvīgā darba ietvaros pilda kursa uzdevumus un aktivitātes, veic sistēmisko literatūras analīzi un izstrādā mācību procesa plānojumus, iekļaujot digitālos risinājumus, izstrādā mācību sasniegumu novērtēšanas algoritmu, paredzot gan summātīvās, gan formatīvās vērtēšanas formas, lai apzinātu zināšanu pieaugumu un metakognitīvo procesu attīstību. Gatavojas prezentēt savu darbu un diskutēt ar grupas biedriem par savu tematisko plānojumu un izstrādāto vērtēšanas algoritmu.
Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Rakstisks pārbaudes darbs par pedagogijas teorētiskiem modeļiem un to īstenošanu dažādībā, galvenām teorijām un aktuālām tendencēm digitālās iekļaušanās pētījumos un praksē, digitālās iekļaušanās ētisko un sociālo kontekstu un līdzdalību informācijas sabiedrībā, vadlīnijas informācijas tehnoloģiju sistēmu un pakalpojumu pieejamības novērtēšanai izmantošanu. Pārbaudījums vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 15%
2. Kombinēts pārbaudes darbs (rakstisks, praktiskais darbs un tā prezentācija) par inovatīvu mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopu darbam klasē ar dažādiem skolēniem novērtēšanu, digitālās iekļaušanās tehnoloģisko risinājumu konkrētām cilvēku vajadzībām atlasī, digitālās iekļaušanās pedagogisko un tehnoloģisko risinājumu plānošanu, novērtēšanu, un pedagogisku inovāciju radīšanu un ieviešanu, sadarbībā ar citiem pedagogiem. Pārbaudījums vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 65%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Kombinēts eksāmens – pašnovērtējums par sava personīga mācīšanās tīkla attīstību un dokumentēšanu, identificējot savas izpratnes dziļumu. Eksāmens vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			+			
2. Starppārbaudījums				+			+	+	+
3. Eksāmens					+	+	+		+

Kursa saturs**1. Pedagoģisko inovāciju nozīme. (L2)**

Globālas izmaiņas pasaulē, to ietekme uz pedagogiju. Vadošās teorijas par subjektu, tā lomu zināšanu konstruēšanā. 21 gs lietpratības. Pedagoģiskās inovācijas un to nepieciešamība. Efektīvas pedagoģiskās darbības ietvars un pamatprincipi. 5C modelis. Pedagoģisko pārmaiņu īstenošana (sadarbība, orientācija uz darbību, radīšana sadarbībā).

2. Inovatīvas pedagogijas teorētiskie modeļi un to īstenošana dažādībā. (L4, S2)

Iekļaujošā izglītība. Skolēncentrēta pedagogija. Aktīvā pedagogija. Kultūrizmērīga pedagogija. Kritēriji teorētisko modeļu identificēšanai un izvēlei. Inovatīvas pedagogijas teorētiskie modeļi un mācību saturs. Seminārs: Inovatīvu pedagogijas teorētisko modeļu identificēšana.

3. Inovatīvas mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopas, to potenciālā ietekme. (L4, S4, Prakt10)

Alternatīvi izglītības ieguves veidi, piemēram, vecāku, ģimeņu skolas (arī *Unschooling* pieeja). Formu kopas, to īstenošana un pedagoģiskā ietekme. Inovatīvi mācīšanās scenāriji cilvēkiem ar dažādām vajadzībām. Skolotājs kā inovatīvu mācību arhitekts.

Seminārs: Inovatīvas mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas formu kopu izpēte un to potenciālās ietekmes novērtēšana.

4. Digitālās iekļaušanās būtība, attīstība un ieguvumi. (L2, S2)

Digitālās iekļaušanās būtība un aspekti: piekļuve, pieņemšana un pielietošana. Galvenās teorijas un aktuālās tendences digitālās iekļaušanās pētījumos un praksē. Digitālās iekļaušanās ētiskais un sociālais konteksts un līdzdalība informācijas sabiedrībā. Digitālā plaša. Digitālās iekļaušanās īstenošanas fāzes. Digitāli iekļaujošas kopienas. Digitālās atstumtības novēršana.

5. Digitālās iekļaušanās pedagogiskie un tehnoloģiskie risinājumi. (L2, S4, Prakt 10)

Digitālās iekļaušanās risinājumi dažādām cilvēku grupām: senioriem, sievietēm un meitenēm, bērniem un jauniešiem, cilvēkiem ar dažādām speciālām vajadzībām, cilvēkiem ar nepietiekamām valodas prasmēm, atšķirīgu kultūru pārstāvjiem u.c.. Pedagoģiskās pieejas digitālās iekļaušanās nodrošināšanai, t.sk., brīvprātīgais darbs. Tehnoloģiju un programmatūras piemērošana cilvēkiem ar dažādām īpašām vajadzībām. Tehnoloģiskie līdzekļi un programmatūra cilvēku ar kustības, redzes un dzirdes dažādām īpašām vajadzībām. Palīgtehnoloģijas. IKT izmantošana komunikācijas procesā ar cilvēkiem ar dažādām īpašām vajadzībām. Sociālā iekļaušanās un digitālās prasmes. Digitālās iekļaušanās ieguvumi (dzīves kvalitāte, nodarbinātība, pašapziņa, attiecības, partnerība, izglītība). Dokumentu pieejamība. Audio-vizuālā un TV pieejamība. E-pieejamība. Informācijas, pakalpojumu un socializēšanās pieejamība cilvēkiem ar dažādām speciālām vajadzībām. Vadlīnijas pieejamu informācijas tehnoloģiju sistēmu un pakalpojumu radīšanai (mājas lapu pieejamības vadlīnijas, vides pieejamības vadlīnijas).

Seminārs: Pedagoģiskās pieejas un digitālās iekļaušanās risinājumi dažādām cilvēku grupām.

Seminārs: Dažādi digitālās iekļaušanās tehnoloģiskie risinājumi, to novērtējums.

6. Sadarbība pedagoģisko inovāciju radīšanā un ieviešanā. (L2, S4, Prakt 12)

Sadarbības tīkli, to nozīme. Pedagoģiskā sadarbība izglītības iestādē (skolotājs – skolotājs, skolotājs – vecāki, skolotājs – skolēni, skolotājs – skolas vadība, skola – kopiena). Sadarbības tīklu piemēri un rezultāti.

Seminārs: Personīgā mācīšanās tīkla analīze pedagoģisko inovāciju ieviešanai.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Ciolan, L., Iucu, R., Nedelcu, A., Mironov, C., & Cartis, A. *Innovative Pedagogies: Ways into the Process of Learning Transformation*. <https://civis.eu/en/news/civis-publishes-a-handbook-on-innovative-pedagogies-ways-into-the-process-of-learning-transformation>
2. Coward, C. (2018). *The Digital Skills Toolkit*. Geneva: International Telecommunication Union. <https://www.itu.int/en/ITU-D/Digital-Inclusion/Documents/ITU%20Digital%20Skills%20Toolkit.pdf>
3. Easton, S. (2014). *Community Learning and Digital Inclusion*. National Institute of Adult Continuing Education. <http://www.learningandwork.org.uk.gridhosted.co.uk/wp-content/uploads/2017/01/CLIF-Community-learning-and-digital-inclusion.pdf>
4. Ferguson, R., Coughlan, T., Egelanddal, K., Gaved, M., Herodotou, C., Hillaire, G., Jones, D., Jowers, I., Kukulska-Hulme, A., McAndrew, P., Misiejuk, K., Ness, I. J., Rienties, B., Scanlon, E., Sharples, M., Wasson, B., Weller, M., & Whitelock, D. (2019). *Innovating Pedagogy 2019: Open University Innovation Report 7*. Milton Keynes: The Open University. <https://iet.open.ac.uk/file/innovating-pedagogy-2019.pdf>
5. Paniagua, A., & Istance, D. (2018). *Teachers as Designers of Learning Environments: The Importance of innovative pedagogies, educational research and innovation*. Paris: OECD Publishing. https://read.oecd-ilibrary.org/education/teachers-as-designers-of-learning-environments_9789264085374-en#page207

Papildus informācijas avoti

1. Bertot, J. C., Real, B., Lee, J., McDermott, A. J., & Jaeger, P. T. (2015). *Digital Inclusion Survey: Survey findings and results*. Information Policy & Access Center University of Maryland. <http://digitalinclusion.umd.edu/sites/default/files/uploads/2014DigitalInclusionSurveyFinalRelease.pdf>
2. Chemi, T., Davy, S. G., & Lund, B. (Eds.). *Innovative Pedagogy: A recognition of emotions and creativity in education*. <https://www.sensepublishers.com/media/3127-innovative-pedagogy.pdf>

3. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016L2102>
4. Ferguson, R., Barzilai, S., Ben-Zvi, D., Chinn, C.A., Herodotou, C., Hod, Y., Kali, Y., Kukulska-Hulme, A., Kupermintz, H., McAndrew, P., Rienties, B., Sagi, O., Scanlon, E., Sharples, M., Weller, M., & Whitelock, D. (2017). *Innovating Pedagogy: Open University Innovation report 6*. Milton Keynes: The Open University, UK. <https://iet.open.ac.uk/file/innovating-pedagogy-2017.pdf>
5. Seale, J. (2010). *Digital Inclusion*. London: London Knowledge Lab Institute of Education University of London. <https://pdfs.semanticscholar.org/c57a/bc4a3396b3d60a59716121ca894768d7fd80.pdf>

Periodika un citi avoti

1. *The International Journal of Diversity in Education*, <https://cgscholar.com/bookstore/cgrn/209/212>
2. *Education. Innovation. Diversity*, <http://journals.rta.lv/index.php/EID>
3. Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. Gadam, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0101&from=EN>
4. Iekļaujošā izglītība bērniem ar speciālām vajadzībām Latvijā. 2020. <https://www.saeima.lv/petijumi/Ieklaujosa-izglitiba-berniem-spec-vajadzibam-Latvija.pdf>
5. Skola2030. Vārdnīca: iekļaujošā izglītība, speciālā izglītība, speciālās vajadzības. <https://skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/vardnica-ieklaujosa-izglitiba-speciala-izglitiba-specialas-vajadzibas>
6. Informācija plašsaziņas līdzekļos, piemēram,
7. <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/muzigie-berni--ieklaujosa-izglitiba-ne-vienmer-ieklauijosa.a375283/>

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Dažādības līderība
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5047
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors(-i)	
Manuels Fernandezs	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Irēna Kokina	
Vieslekt. Andrejs Zagorskis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis – veicināt studējošo iekļaujošā līdera personības veidošanos, lai varētu radoši veicināt cilvēku attīstību, kuriem ir dažāda kultūra, dzīvesveids, uzskati, mācīšanās vajadzības u.c. iekļaujošas izglītības un globālo pārmaiņu kontekstā.</p> <p>Uzdevumi –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studējošo izpratni par līderības un līdera personības globālajām tendencēm līderībā dažādībai un iekļaušanai; 2. Veicināt studentu kā iekļaujošo un tikumisko līderu spēju radoši izmantot iegūtās kompetences jaunās, neprognozējamās situācijās, kas saistītas ar pašvadību un sabiedrības pārmaiņu vadību; 3. Sekmēt izpratni par cilvēka dažādību kā bagātinošu faktoru pedagoģiskās darbības un sabiedrisko procesu radošā vadībā teorijā un praksē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<p>1. tēma: Globālās tendences līderībā dažādībai un iekļaušanai</p> <p>1.1. Jaunas paradigmas līderībā dažādībai. Vērtības un vīzija iekļaujošas izglītības līderībā. (L8)</p>	

<p>1.2. Skolotāji kā līderi dažādībai, iekļaušanai un ilgtspējībai. (S4)</p> <p>1.3. Līderības prasmju pilnveides plānošana dažādības un iekļaušanās jomā. (S4)</p> <p>2. tēma: Līderība un radošums</p> <p>2.1. Līderības un radošuma sasaiste: teorētiskie pamati radošuma sekmēšanai dažādības kontekstos. (L8)</p> <p>2.2. Attiecību līderība radošuma veicināšanai: tuvība un iesaistīšanās. (S4)</p> <p>2.3. Plānot un apspriest grupā iekļaujošas līderības radošo veidošanos, izmantojot ‘immersive learning’ tehnoloģijas („nopietnā spēlēšanās”). (S4)</p> <p>3. tēma: Līderi ar raksturu iekļaujošajai izglītībai</p> <p>3.1. Tikumiskās līderības principi iekļaujošajai izglītībai. Personas centrālā loma: tikumiskā līderība versus cilvēkresursu vadība. (L8)</p> <p>3.2. Atbalstošā līderība: personīgās izcilības sasniegšana, veicinot līdzcilvēku izcilību. (S4)</p> <p>3.3. Līdera ar raksturu veidošanās plānošana, ietverot pārejas plānu no personības iezīmēm uz raksturu un tikumiem. (S4)</p> <p>4. tēma: Iekļaujošais līderis praksē</p> <p>4.1. Iekļaujošais līderis darbībā: personības iezīmes. Līdera vērtīgums un zinātkāri: dažādība kā izaugsmes katalizators. (L8)</p> <p>4.2. Līderu apņemšanās un drosmē: riska uzņemšanās iekļaušanās veicināšana. (S4)</p> <p>4.3. Līderu sadarbības un starpkultūru kompetences praktiskā izmantošana, vadot dažādos cilvēkus. (S4)</p> <p><i>L – lekcijas, S – semināri, P – praktiskie darbi</i></p>
<p>Studiju rezultāti</p> <p>Zināšanas</p> <p>1. Atpazīst globālās tendences līderībā dažādībai un iekļaušanai.</p> <p>2. Apzinās skolotāja kā iekļaujošā līdera loma dažādības un ilgtspējības kontekstā.</p> <p>3. Izskaidro līderības un radošuma sasaisti.</p> <p>4. Apraksta <i>Immersive learning</i> tehnoloģijas („nopietnā spēlēšanās”) iekļaujošas līderības radošās veidošanās kontekstā.</p> <p>5. Formulē tikumiskās līderības principus iekļaujošajai izglītībai un salīdzina tikumiskās līderības teoriju ar citām vadības un cilvēkresursu vadības teorijām.</p> <p>6. Izprot pētnieciskā procesa specifiku līderības dažādībai jomā.</p> <p>7. Atpazīst iekļaujošā līdera personības iezīmes.</p> <p>Prasmes</p> <p>8. Plāno savas līderības prasmju pilnveidošanu dažādības un iekļaušanās jomā.</p> <p>9. Lieto <i>immersive learning</i> tehnoloģijas iekļaujošas līderības radošās veidošanās procesā.</p>

10. Reflektē par savu pieredzi saskarsmē ar izcilajiem līderim, kuri sekmē līdzcilvēku izcilību.

11. Kopīgi apspriež iekļaujošās līderības radošās veicināšanas procesu.

12. Lieto sadarbības un starpkultūru kompetences, vadot dažādos cilvēkus.

13. Prezentē publiski savu pieredzi, vadot dažādus cilvēkus iekļaujoši.

Kompetence

14. Novērtē savas kā iekļaujošā un tikumiskā līdera personības iezīmes, praktiski izmanto iekļaujošā līdera personības iezīmes darbībā.

15. Pieņem lēmumus par savu personības pilnveidi tikumiskās un iekļaujošās līderības attīstīšanai.

16. Patstāvīgi izmanto līderības teorijas un dažādības pedagoģisko risinājumu prasmes, lai veiktu pētniecisku darbu dažādības līderības jomā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenta patstāvīgā darba stundu skaits: 96 (24 st. katrai tēmai x 4 tēmas). Patstāvīgā darba aprakstu sk. tālāk pie kursa satura.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

Semināru darbi – 40 % (10% katrā tēmā)

Praktiskie darbi – 40 % (10% katrai tēmai)

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens (patstāvīgi izstrādāts rakstisks darbs, kurā sintezētas galvenās iegūtās atziņas un ieskicēts personības pilnveides plāns tikumiskās un iekļaujošās līderības attīstīšanai) – 20%

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja kārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	<i>Studiju rezultāti</i>															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			+				+			+	+		
2. Starppārbaudījums				+			+	+	+	+	+	+			+	+
3. Eksāmens	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. tēma: Globālās tendences līderībā dažādībai un iekļaušanai (L4, S8)

Jaunas paradigmas līderībā dažādībai. Vērtības un vīzija iekļaujošas izglītības līderībā. Skolotāji kā līderi dažādībai, iekļaušanai un ilgtspējībai. Līderības prasmju pilnveidošana dažādības un iekļaušanās jomā.

Patstāvīgais darbs (28 st.): Obligāto un papildu literatūras avotu apzināšana saistībā ar jaunām paradigmām līderībā dažādībai un iekļaušanai. Diskusiju materiālu atrāšana internetā semināra par skolotāji kā līderi dažādībai, iekļaušanai un ilgtspējībai sagatavošanai. Izveidot personalizētu izaugsmes plānu līderības prasmju pilnveidošana dažādības un iekļaušanās jomā.

2. tēma: Līderība un radošums (L4, S8)

Līderības un radošuma sasaiste: teorētiskie pamati. Līderība studentu radošuma sekmēšanai dažādības kontekstā. Attiecību līderība radošuma veicināšanai: tuvība un iesaistīšanās. Iekļaujošas līderības radošā veidošanās: Immersive learning tehnoloģijas („nopietnā spēlēšanās”).

Patstāvīgais darbs (28 st.): Obligāto un papildu literatūras avotu izlasīšana saistībā ar līderības un radošuma sasaisti. Sagatavot radošu diskusiju semināram par attiecību līderību (relational leadership). Meklēt internetā “nopietnās spēlēšanas” un citu “immersive technology” materiālus un piemērus iekļaujošas līderības veidošanās veicināšanai, dalīties ar tiem tiešsaistē praktiskā darba sesijas diskusijai.

3. tēma: Līderi ar raksturu iekļaujošajai izglītībai (L4, S8)

Tikumiskās līderības principi iekļaujošajai izglītībai. Personas centrālā loma: tikumiskā līderība versus cilvēkresursu vadība. Atbalstošā līderība: personīgās izcilības sasniegšana, veicinot līdzcilvēku izcilību. Līdera ar raksturu veidošanās: no personības iezīmēm uz raksturu un tikumiem.

Patstāvīgais darbs (28 st.): Obligāto un papildu literatūras avotu apzināšana saistībā ar tikumiskās līderības teoriju. Reflektēt par savu pieredzi saskarsmē ar izcilajiem līderim, kuri sekmēja līdzcilvēku izcilību un dalīties ar to semināra sagatavošanai. Veikt savas personības testu, izmantojot kādu no pieejamiem tiešsaistes resursiem. Izveidot savas personības attīstības plānu tikumiskās līderības teorijas perspektīvā, pamatojot attīstāmo tikumu izvēli un to iegūšanas – pilnveidošanas procesu.

4. tēma: Iekļaujošais līderis praksē (L4, S8)

Iekļaujošā līdera personības iezīmju darbībā. Līdera vērtīgums un zinātkāri: dažādība kā izaugsmes katalizators. Līderu apņemšanās un drosmē: riska uzņemšanās iekļaušanās veicināšana. Līderu sadarbības un starpkultūru kompetence: vadot dažādos cilvēkus.

Patstāvīgais darbs (28 st.): Obligāto un papildu literatūras avotu apzināšana saistībā ar Iekļaujošā līdera personības iezīmju darbībā. Meklē piemērus par līderu apņemšanos, drosmi un riska uzņemšanos dalīšanai seminārā. Plānot, organizēt un vadīt situāciju (pasākumu, spēli, kopdarbu, diskusiju), kurā piedalās dažādi cilvēki, izmantojot praktiski līdera sadarbības un starpkultūru kompetenci. Sagatavot publisko uzstāšanos situācijas vadīšanas kopīgai apspriešanai.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Chin, J. L., Desormeaux, L., & Sawyer, K. (2016). Making way for paradigms of diversity leadership. Consulting Psychology Journal, 68(1), 49-71.
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=tn_scopus2-s2.0-84967175538&context=pc&vid=371kisclu_vul&search_scope=pc&tab=default_tab&lang=lv_lv
2. Deloitte: The six signature traits of inclusive leadership. Thriving in a diverse new world <https://www2.deloitte.com/insights/us/en/topics/talent/six-signature-traits-of-inclusive-leadership.html>
3. Havard, A. (2007). Virtuous Leadership: An Agenda for Personal Excellence. Scepter. (Latviski: Līderis un tikums. Ceļš uz personības pilnību. KALA Raksti).
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_hathi_trustmdp.49015003401941&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
4. Stephens, J. P., & Carmeli, A. (2017). Relational leadership and creativity: The effects of respectful engagement and caring on meaningfulness and creative work involvement. In Handbook of Research on Leadership and Creativity (pp. 273-296). Edward Elgar Publishing.
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_scopus2-s2.0-85034591929&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV

Papildus informācijas avoti

1. Ahmad, R. H., & Ghavifekr, S. (2017). School leadership for the 21st century: A conceptual overview. MOJEM: Malaysian Online Journal of Educational Management, 2(1), 48-61.
<https://sare.um.edu.my/index.php/MOJEM/article/download/6116/3825>
2. Bennich-Björkman, L. (2017). Academic leadership: Embracing uncertainty and diversity by building communication and trust. In Handbook of Research on Leadership and Creativity (pp. 419-434). Edward Elgar Publishing. http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_scopus2-s2.0-85040698179&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
3. Caldwell, C., Hasan, Z., & Smith, S. (2015). Virtuous leadership – insights for the 21st century. Journal of Management Development, 34(9), 1181-1200.
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_scopus2-s2.0-84941921537&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
4. Cherkowski, S. (2010). Leadership for Diversity, Inclusion and Sustainability: Teachers as Leaders. Citizenship, Social and Economics Education, 9(1), 23-31.
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_sage_s10_2304_csee_2010_9_1_23&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
5. Chin, J., & Trimble, J. (2015). Diversity and Leadership. Thousand Oaks: SAGE Publications. (Chapter 3: Paradigms for Diversity Leadership).
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_sageknowb10.4135/9781483368801&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
6. Engel, S. (2013). The Case for Curiosity. Educational Leadership, 70(5), 36-40.
http://primolativija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_sageknowb10.4135/9781483368801&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV

[explore/fulldisplay?docid=TN_gale_ofa319159131&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV](http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_gale_ofa319159131&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV)

7. Kiersch, Christa, & Peters, Janet. (2017). Leadership from the inside out: student leadership development within authentic leadership and servant leadership frameworks. *Journal of Leadership Education*, 16(1), 148-168. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_ericEJ1130568&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV (<http://www.journalofleadershiped.org/index.php/issues/2017-vol-16-iss-1/481-leadership-from-the-inside-out-student-leadership-development-within-authentic-leadership-and-servant-leadership-frameworks>)
8. Michael D. Mumford, & Sven Hemlin. (2017). *Handbook of Research on Leadership and Creativity* (Research Handbooks in Business and Management Series 0). Edward Elgar M.U.A. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_dawson9781784715465&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
9. Mohamad Karkouti, I. (2016). Professional leadership practices and diversity issues in the US higher education system: A research synthesis. *Education*, 136(4), 405-412. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_ericEJ1104195&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
10. Palanski, M. E., Cullen, K. L., Gentry, W. A., & Nichols, C. M. (2015). Virtuous leadership: Exploring the effects of leader courage and behavioral integrity on leader performance and image. *Journal of Business Ethics*, 132(2), 297-310. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_springer_jour10.1007/s10551-014-2317-2&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
11. Polat, S., & Olcum, D. (2016). Characteristics of Diversity Leadership According to Teachers. *The Anthropologist*, 24(1), 64-74. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_tayfranc10.1080/09720073.2016.11891990&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
12. Polat, S., & Olcum, D. (2016). Characteristics of Diversity Leadership According to Teachers. *The Anthropologist*, 24(1), 64-74. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_tayfranc10.1080/09720073.2016.11891990&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
13. Reiter-Palmon, R. P., & Royston, R. (2017). Leading for creativity: How leaders manage creative teams. In *Handbook of Research on Leadership and Creativity* (pp. 159-184). Edward Elgar Publishing. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_scopus2-s2.0-85040651087&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
14. Ruairc, G., Ottesen, E., & Precey, R. (2013). *Leadership for Inclusive Education : Values, Vision and Voices*. Rotterdam: Birkhäuser Boston. http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_pq_ebook_centralEBC1206465&context=PC&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=PC&tab=default_tab&lang=lv_LV
16. Wang, G., & Hackett, R. (2016). Conceptualization and measurement of virtuous leadership: doing well by doing good. *Journal of Business Ethics* 137(2), 321-345.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Deloitte insights: Inclusive Leadership at Deloitte. <https://www.youtube.com/watch?v=7twwQ4jfx0w>

2. Deloitte insights: Podcast: six traits of inclusive leadership.
<https://www2.deloitte.com/insights/us/en/multimedia/podcasts/six-signature-traits-of-inclusive-leadership.html>
3. Monahan, K., Harr, C., Knight, M., & Crump, J. (2016) Gaming Away The Leadership Gap: Linking Gamification And Behavioral Science To Transform Leadership Development. Deloitte insights.
<https://www2.deloitte.com/insights/us/en/focus/behavioral-economics/gaming-away-leadership-gap-developing-leaders.html>
4. <https://www.virtuousleadership.org/>

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mācību materiālu izstrāde
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15018
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Ineta Helmane Zenta Anspoka	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Prof. Jeļena Davidova Doc. Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa apguves procesā paredzēts, ka maģistrants pilnveido to metodisko kompetenci, kas saistīta ar pedagogijas un dažādu mācību jomu didaktikas metodoloģijas izpratni un kritisku izvērtēšanu, izstrādājot teorētiski pamatotus metodiskos līdzekļus skolas praksei atbilstoši vajadzībai, kā arī ar spēju saskatīt savas metodiskās kompetences pilnveides iespējas.</p> <p>Studiju kursa mērķis ir pilnveidot maģistranta metodisko kompetenci, lai būtu spējīgs izstrādāt teorētiski pamatotus metodiskos līdzekļus skolas pedagogiskā procesa nodrošināšanai un izvērtēt savas metodiskās kompetenci.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot maģistranta kompetenci identificēt vajadzības skolas praksē un apgūt metodoloģiju, uz kuras balstās metodisko līdzekļu izstrāde; 2. Pilnveidot maģistranta spēju kritiski analizēt dažādas pieejas Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagogijā izstrādē un pamatot to izvēli; 3. Pilnveidot prasmi izstrādāt metodiskos līdzekļus un analizēt to izmantošanas iespējas mūsdienu skolas praksē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Metodisko līdzekļu izstrādes vadlīnijas, to juridiskais un pedagogiskais aspekts. (L6,S2) 2. Metodisko līdzekļu izveides didaktiskais pamatojums, to veidi, raksturojums un saistība ar konkrētās mācību jomas saturu un skolēna pašvadītas mācīšanās kompetences attīstību. (L6, S4) 3. Metodisko līdzekļu izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošana, organizācija, datu vākšana, apstrāde un interpretācija. (L4, S10) <p><i>L – lekcijas, S – semināri</i></p>	
Studiju rezultāti	

Zināšanas

1. Izprot pedagogijas un mācību jomu didaktiku teorijas un to kontekstu mūsdienīgā pedagogiskajā procesā.
2. Izprot dažādas pieejas metodisko līdzekļu veidošanas metodoloģijā.
3. Izprot metodisko līdzekļu veidošanas metodoloģijas izvēles likumsakarības un to saistību ar citām izglītības zinātņu apakšnozaru teorijām.

Prasmes

4. Sistēmiski analizē, interpretē metodisko līdzekļu izstrādes juridisko aspektu, mācību jomu didaktiku terminoloģiju, teorijas un izglītības politikas aktualitātes.
5. Patstāvīgi izvērtē un argumentēti izvēlas metodisko līdzekļu izstrādes struktūru, saturu un to izvērtēšanas gaitu.
6. Patstāvīgi izvērtē un risina skolas praksē aktuālas problēmas metodisko līdzekļu izstrādē un saskata savas metodiskās kompetences pilnveides iespējas.

Kompetence

7. Spēj patstāvīgi izstrādāt teorētiski pamatotu metodisko līdzekli, to kritiski analizēt un izvērtēt.
8. Spēj ieviest inovatīvas idejas mācību jomu didaktikas attīstībā, tās kritiski izvērtēt starpdisciplinārā kontekstā.
9. Ievēro juridisko un ētisko atbildību par metodisko līdzekļu saturu un autorību.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir izstrādāt metodisko līdzekli patstāvīgi izvēlētam vienam no mācību jomas tematiem un sagatavot tā prezentāciju.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Sekmīgi nokārtots eksāmens izglītības zinātņu mācību priekšmetu didaktikas apakšnozarē 10 ballu sistēmā.

Starppārbaudījumi:

1. Metodoloģijas pārzināšana un kritiska analīze (vērtējums 10 ballu sistēmā) – 50%

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens (rakstisks):

2. Pastāvīgi izstrādāts metodiskais līdzeklis un tā prezentācija (vērtējums 10 ballu sistēmā) – 50%

- Zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes juridisko aspektu, dažādām pedagogijas un mācību jomu didaktiku teorijām un to saistību ar mūsdienīgu pedagogisko procesu.
- Prasme teorijas izmantot mācību līdzekļa izstrādē un izvērtēšanā.
- Prasme izvērtēt savu metodisko kompetenci un iespējas tās pilnveidei.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veids	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

<p>Kursa saturs</p> <p>1. temats. Metodisko līdzekļu izstrādes vadlīnijas, juridiskais un pedagoģiskais aspekts. (L6, S2) Lekcijas ietvaros maģistranti apgūst vispārīgās, juridiskās u. c. prasības, kas jāievēro, izstrādājot metodiskos līdzekļus, noformējot izmantoto bibliogrāfiju atbilstoši autortiesību likumam un metodiskos līdzekļus tiražējot.</p> <p>2. temats. Metodisko līdzekļu izveides didaktiskais pamatojums, to veidi, raksturojums un saistība ar konkrētas mācību jomas saturu un skolēna pašvadītas mācīšanās kompetences attīstību. (L6, S4) Maģistranti seminārnodarbībās un patstāvīgās studijās pilnveido zināšanas par jaunākajiem pētījumiem par mūsdienu skolēna psiholoģisko un sociālo portretu, mācību pieejām to atspoguļojumu izglītības dokumentos, sociālajā diskursā un metodiskajos materiālos. Maģistranti kritiski izvērtē teorijas par mācīšanās prasmju un kritiskās domāšanas attīstību, analizē metodisko līdzekļu izstrādes didaktisko pamatojumu, metodisko līdzekļu veidus, to struktūru un saistību ar konkrētas mācību jomas saturu. Temata ietvaros tiek aktualizēta maģistrantu pieredze sistēmiski izvērtēt vispārīgās didaktikas un konkrētu jomu didaktikas likumsakarības metodisko līdzekļu kontekstā. Īpaša vērība tiek pievērsta mācīšanās procesa kompleksajam raksturam, tam, ko skolēns gūst mācoties, kāda ir mācīšanās un mācīšanās savstarpējā saikne, kādi var būt mācīšanās šķēršļi, izmantojot dažādus līdzekļus un kā tos var novērst, pētījumiem par mācību līdzekļu lasāmību, izmantošanu atbilstīgi vajadzībām, starppriekšmetu sakaru nodrošinājumu, valodas lomu metodiskajos līdzekļos, īpaši akcentējot teorijas par valodas prasmju līmeņiem un to saistību ar valodas lietošanu mācību tekstos un uzdevumos darbam ar tiem, kā arī to, kā nodrošināt saistību starp valodas apguvi un valodas lietošanu dažādu mācību jomu satura apguvei, kā veidot integrētus mācību līdzekļus, izvēloties dažādus integrācijas veidus (tematiskā, mācību satura, prasmju integrācija), manuskriptu sagatavošanas procesu, sadarbību ar izdevējiem manuskripta sagatavošanas posmā.</p> <p>3. temats. Metodisko līdzekļu izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošana, organizācija, datu vākšana, apstrāde un interpretācija. (L4, S10) Maģistranti pilnveido zināšanas par izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošanu, organizāciju, datu ievākšanu, apstrādi un interpretāciju, apgūst prasmi zināšanas izmantot mācību līdzekļu aprobācijas procesā, pašvērtēt un vērtēt aprobācijas rezultātus atbilstoši kvalitatīvajiem mācību līdzekļu izvērtēšanas kritērijiem un rādītājiem.</p>	<p>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Andain, I., & Murphy, G. (2008). Creating lifelong learners: Challenges for education in the 21st century. https://lms.curtin.edu.au/bbcswebdav/pid-2066971-dt-content-rid-107159_1/courses/311886-HumFac-406662696/Creating%20Lifelong%20Learners%283%29.pdf 2. Delp, J. (2011). <i>Five Skills for 21st Century Learners</i>. Retrieved from http://www.jef-fdelp.com/2011/03/18/five-skills-for-21st-century-learners/ 3. Flores, P., Ramos, A., & Escola, J. (2015). The digital textbook: Methodological and didactic challenges for primary school. In J. Rodríguez, E. Bruillard & M. Horsley. <i>Digital Textbooks, What's New?</i> (pp. 275-295). Santiago de Compostela: USC/IARTEM. https://reader.xebook.es/index.php?_anylpIm2mq9vqmyZpNjNhWWEqXS1uaDbn6ibxZuon1Zmg35yiYffqpyr-cZnO2ZxaaH5%252BorKGnKhWqG%252Bdm6Ocg2h7f6OKhp7abaxwm82uml9ms3msusnL56jpapui2J5clbWoerTK1qxs53Obm6mlhaC5tLrAxNvodLiIu6w%253D&sna=eoR-wxrHIVX&sid=4i3kgterov258e48ckb9aup73t#/ 4. Lieģeniece, D. (1999). <i>Kopveseluma pieeja audzināšanā</i>. Rīga: RaKa. 5. Rekomendācijas digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrādei vai adaptācijai jaunā mācību satura ieviešanai. (2019). https://www.cfla.gov.lv/.../8312_6_pielikums_Rekomendacijas_08 <p>Papildus informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anderson, L. W., Krathwohl, D. R. et al. (2001). <i>A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives</i>. London: Pearson. https://www.uky.edu/~rsand1/china2018/texts/Anderson-Krathwohl%20-%20A%20taxonomy%20for%20learning%20teaching%20and%20assessing.pdf
--	---

2. Carew, Th., & Magsamen, S.H. (2010). Neuroscience and education: An ideal partnership for producing evidence-based solutions to guide 21st century learning. *Neuron*, 67, 685-688.
3. De Florio, I. (2016). *Effective Teaching and Successful Learning. Bridging the Gap between Research and Practice*. New York: Cambridge University Press.
4. Elder, L., & Paul, R. (1994). Critical thinking: Why we must transform our teaching. *Journal of Developmental Education*, 18, 34–35.
5. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A Rich Seam. How new pedagogies find deep learning*. London: Pearson.
https://www.michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2014/01/3897.Rich_Seam_web.pdf
6. Joyce, B., Calhoun, E., & Hopkins, D. (2002). *Models of Learning Tools for Teaching*. Open University Press.
7. Leacock, T. L., & Nesbit, J.C. (2007). A framework for evaluating the quality of multimedia learning resources. *Educational Technology & Society*, 10(2), 44-59.
8. Mikk, J. (2000). *Textbook: Research and Writing*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
9. Montagnes, I. (2001). *Textbooks and Learning Materials*. UNESCO: International Bureau of Education.
10. Pink, D. (2006). *A Whole New Mind: Why Right-Brainers Will Rule the Future*. Riverhead Books.
11. Silova, I. (1996). De-sovietization of Latvian textbooks made visible. *European Journal of Intercultural Studies, Textbooks for Sustainable Development: A guide to embedding* (2017). UNESCO: Mahatma Gandhi Institute of Education for Peace and Sustainable Development (UNESCO MGIEP).

Periodika un citi informācijas avoti

1. Andersone, R., Maslo, I., Krūze, A., Rutka, L., & Žogla, I. (2010) *Valsts izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras satura izstrāde un izvērtēšana*. [http:// www.visc.gov.lv](http://www.visc.gov.lv)
2. *Autortiesību likums*. <https://likumi.lv/doc.php?id=5138>
3. *Rekomendācijas digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrādei vai adaptācijai jaunā mācību satura ieviešanai* (2019). https://www.cfla.gov.lv/.../8312_6_pielikums_Rekomendacijas_08
4. Seguin, R. *The elaboration of school text books. Methodological guide*. [http:// www.unesco.org/education](http://www.unesco.org/education)

Piezīmes

Piezīme: kursa valodas – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mentordarbība izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5019
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Indra Odiņa	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Prof. Jeļena Davidova Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir dot iespēju studentiem iegūt zināšanas, attīstīt prasmes un veidot attieksmes, kas nepieciešamas izglītības mentoram, strādājot ar topošajiem, jaunajiem skolotājiem vai pieredzējušiem kolēģiem, palīdzot viņiem attīstīt un pilnveidot skolotāja profesionālo kompetenci. Kursa saturs un tajā izmantotās darba formas dod iespēju studentiem – topošajiem mentoriem dalīties savās pārlicībās, attieksmēs un izjūtās par mācīšanos, mācīšanu un mentora darbu, sagatavojot sevi jaunajiem pienākumiem.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izzināt mentordarbības specifiku atbilstoši izglītības nacionālajām iezīmēm, sabiedrības sociokultūras aspektiem un attīstības tendencēm vienotajā Eiropas izglītības telpā; 2. Iegūt zināšanas par tālākizglītību un mentordarbības vietu tajā, par skolotāja attīstības stadijām, attiecību veidošanas stratēģijām un padomdošanas veidiem, novērošanu, analīzi, kā arī zināšanas par izvērtēšanu un novērtēšanu un konfliktu risināšanu; 3. Pilnveidot prasmes attiecību veidošanā, uzturēšanā un pārtraukšanā, aktīvā klausīšanās, sarunu vadīšanā un pareizā taktikas izvēlē atgriezeniskās saites sniegšanā, kas veicina kritiski- analītisku skolotāju attīstību, kā arī prasmi vadīt pieredzes pārņēmēja profesionālo pilnveidi; 4. Dot iespēju dalīties savā pedagoģiskajā pārlicībā, attieksmē un personiskajā pieredzē par mācīšanos, mācīšanu un mentora darbu mācību prakses nodrošināšanai topošajiem skolotājiem, jauno skolotāju ievadīšanai skolas dzīvē un atbalsta sniegšanai kolēģiem profesionālās kompetences pilnveidē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skolotāju izglītības modeļi. (S4) 2. Mentors – Mentordarbība. Mentora darba sistēma. (S6) <ol style="list-style-type: none"> 1. starppārbaudījums. Veikt sevis izvērtējumu: mans mentora profils, mana gatavība mentordarbībai. 3. Skolotāja un mentora kompetences. (S6) <ol style="list-style-type: none"> 2. starppārbaudījums. Topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa profils – vajadzību analīze un atbalsta programmas izstrāde. 	

4. Mentora prasmes. (S10)
3. starppārbaudījums. Manas darba vietas prezentācijas modelis.
5. Mentora darba plānošana un darba kvalitātes kontrole. (S6)

S – semināri

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. Izprot skolotāja profesionālās pilnveides procesu un mentordarbības vietu tajā.
2. Zina skolotāja profesijas attīstības stadijas, attiecību veidošanas stratēģijas un atbalsta sniegšanas veidus.
3. Izprot mentordarbības procesu, tā vērtēšanu.

Prasmes

4. Spēj iegūt, atlasīt un strukturēt informāciju skolotāja mentora darbībā atbilstoši konkrētai pedagoģiskai situācijai.
5. Prot plānot un īstenot savu skolotāja mentora darbību saskaņā ar pieredzes pārņemēja vajadzībām.

Kompetence

6. Spēj īstenot pozitīvu savstarpējo mijdarbību un izvērtēt topošo un jauno skolotāju un kolēģu profesionālo pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros:

- Veic sevis izvērtējumu: skolotāja profesionālās attīstības fāzes. (8 stundas)
- Izveido savu mentora profilu, veic pašizvērtējumu gatavībai mentora darbam, aizpilda pašizvērtējuma anketu pirms mentordarbības prakses uzsākšanas, veic mentordarbības procesa plānošanu. (10 stundas)
- Izstrādā iestādes prezentācijas modeli – strādājot XXX iestādē, kā jūs iepazīstinātu ar šo izglītības iestādi, kas būtu par to jāzina, uzsākot šeit darbu. (12 stundas)
- Veic topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa vajadzību analīzi, izstrādā un īsteno mentora atbalsta programmu kolēģim studentam vienas studiju prasmes pilnveidei. (18 stundas)

Prasības kredītpunktu iegūšanai

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Līdzdarbošanās semināros	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums Nr.1	+		+		+	+
2. Starppārbaudījums Nr.2	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums Nr.3	+	+		+		+
3. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs
<p>1. Skolotāju izglītības modeļi. (S4) Skolotāju izglītība un tālākizglītība Latvijā un Eiropā. Skolotāja profesionālās attīstības fāzes.</p> <p>2. Mentors – Mentordarbība. (S6) Mentordarbības attīstības vēsture un pieredze Latvijā, Eiropā un pasaulē. Mentordarbība kā vadība. Mentora un mentordarbības jēdzieni. Mentora darba sistēma. Mentordarbības posmi. Mentora darbības jomas (mentordarbības veidi), pienākumi un kompetence. Mentoru stāsti. Metaforas. Mentoru pieredze.</p> <p>1. starppārbaudījums. Veikt sevis izvērtējumu: mans mentora profils, mana gatavība mentordarbībai.</p> <p>3. Skolotāja un mentora kompetences. (S6) Atšķirība starp skolotāju un mentoru. Mentora lomas un funkcijas. Topošā skolotāja risku un vajadzību analīze. Topošā skolotāja attīstības fāzes.</p> <p>2. starppārbaudījums. Topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa profils – vajadzību analīze un atbalsta programmas izstrāde.</p> <p>4. Mentora prasmes. (S10) Mentordarbības prasmes: pamanīšanas prasme, vērošana, darbības vērošanas veidi, aktīvā klausīšanās, padomdošana un atbalstīšana, refleksija un atgriezeniskās saites sniegšana. Darbības vērošanas, analīzes, un apspriešanas veidi. Mentordarbības (procesa) vadīšana: prioritāšu izvērtēšana, mērķu un formulēšana/noteikšana, rīcības un sadarbības plānošana, attiecību veidošana, problēmu un konfliktu risināšana, rezultātu izvērtēšana, progresu noteikšana.</p> <p>3. starppārbaudījums. Manas darba vietas prezentācijas modelis.</p> <p>5. Mentora darba plānošana un darba kvalitātes kontrole. (S6) Mentora darba plānošana. Specializācija: (1) atbalsta sniegšana topošajam skolotājam mācību praksē; (2) mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu jaunajam skolotājam, uzsākot profesionālo darbību; (3) mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu kolēģiem jaunu profesionālo zināšanu un prasmju apguvē. Atbalsta sniegšanas dimensijas (profesionālā, sociālā, personiskā) pēc E. Eizenšmitas. Organizācijas kultūra – socializācija, adaptācija, „ienākšana skolā”, skolas sadarbības modeļi, skolas darbības koncepcijas, atbalsta komandas izveide. Organizācijas kultūras izpēte. Mentordarbības izvērtēšana un savas darbības analīze. Panākumu vadība – attīstības iespējas, mācīšanas no pieredzes, mācīšanās darba vietā; sasniegumu noteikšana, palīdzība izvirzīt uzdevumus profesionālai izaugsmei. Refleksija, turpmāko prioritāšu noteikšana.</p>
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<p>1. Bolton, G. (2010). <i>Reflective Practice. Writing and Professional Development</i>. (3rd ed.) London: SAGE Publications Ltd. https://doi.org/10.1093/innovait/inp105</p> <p>2. Odina, I. (2008). Mentoring Courses in Enhancing Quality of Teacher Pre-service and In-service Education// In: <i>Teacher Education in Europe</i>. Slovenia. http://www.pef.uni-j.si/tepe2008/documents/TEPE%20proceedings.pdf</p>
Papildus informācijas avoti
<p>1. Odiņa, I. (2010). The Payoffs and Pitfalls of Developing a Mentoring System in Education in Latvia. In: <i>Explorations pedagogiques</i>. Belgium: EME&Inter Communicatoins, Cortil-Wodon EME 2.</p> <p>2. Odiņa, I., Grigule, L., Kārklīņa, S., &Skara-Mincāne, R. (2009). <i>ActivELP Mentoring Guidelines</i>. Rīga.</p> <p>3. Odiņa, I. (2007). University-School Partnership Model in Foreign Language Teacher Education. // In: <i>New Trends in Higher Education</i>. Georgia: International Black Sea University. http://www.ibsu.edu.ge/download/symposiums/fourth/8_18.pdf</p>
Periodika un citi informācijas avoti

1. *Introduction to Mentoring: A guide for mentors and mentees.* <https://www.apa.org/education/grad/mentoring> *International Journal of Mentoring and Coaching in Education.* <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/2046-6854>
2. *Mentoring and Tutoring: Partnership in Learning.* <https://www.tandfonline.com/toc/cmet20/current>
3. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring.* <https://radar.brookes.ac.uk/radar/items/b6bb9783-f20a-44f6-9e07-f9bdf4437eb1/1/>

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju bagātināta mācību procesa organizēšana
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5020
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Asoc.prof., Dr. sc. admin. Antra Ozola	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Lekt. Andris Vagalis Lekt. Vilnis Vanaģelis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
Kursa mērķis - palīdzēt pedagogiem pilnveidot izmantotās mācību metodes, iekļaujot tajās mērķtiecīgu informācijas un komunikācijas tehnoloģijas lietojumu.	
Uzdevumi:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar teorētisko pamatojumu IKT rīku izmantošanai mācību procesā; 2. Dot iespēju to apgūt praktiski, attīstot prasmes pielietot IKT mācību procesā klasē, skolā un citās mācību vidēs. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Animētas prezentācijas (S2, Pr2) 2. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas (S2, Pr2) 3. Tiešsaistes reāllaika testi un aptaujas (S2, Pr2) 4. Mobilās lietotnes mācību procesam (S2, Pr2) 5. Mācību attēlu izveide un apstrāde, digitālās mācību materiālu un rezultātu izstādes (S2, Pr2) 6. Mācību audio izveide (S2, Pr2) 7. Mācību video izveide (S2, Pr2) 8. Mācību mājas lapas izveide (S2, Pr2) 	
<i>S - semināri, Pr - praktiskie darbi</i>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zina aktuālākos IKT rīkus, kas izmantojami mācību procesā atbilstoši katra studenta profesionālas darbības specifikai. 2. Orientējas pētījumos balstītos pamatojumos par IKT izmantošanas stiprajām un vājajām pusēm darbā ar dažādām izglītojamo grupām. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 3. Prot izmantot IKT risinājumus mācību procesa bagātināšanai. 	

4. Māk izvērtēt un izvēlēties IKT rīkus atbilstoši iespējām un vajadzībām.

Kompetence

5. Brīvi rīkoties ar pieejamajiem IKT risinājumiem, pilnveidojot savu profesionālo sniegumu mainīgā pasaulē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Izstrādāt animētu prezentāciju kādai no savām mācību stundām;
2. Izstrādāt interaktīvu tiešsaistes prezentāciju, ietverot gan testa, gan aptaujas elementus;
3. Izstrādāt mācību audio;
4. Izstrādāt mācību video;
5. Iekārtot skolotāja mājas lapu, ievietojot tur pašveidotos mācību materiālus;
6. Izveidot darbības plānu par IKT bagātināta mācību procesa ieviešanu savā profesionālajā darbībā, izmēģināt to praksē, iegūt atgriezenisko saiti un sagatavoties darba prezentēšanai eksāmenā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Kursa kredītpunkti tiek ieskaitīti un students saņem vērtējumu 10 ballu sistēmā.

Starppārbaudījumi:

1. Animētas prezentācijas izstrāde un demonstrācija – 15%
2. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas ar testa un aptaujas elementiem izstrāde un demonstrācija – 15%
3. Mācību audio izveide un atskaņošana – 15%
4. Mācību video izveide un demonstrācija – 15%
5. Skolotāja mājas lapas ierīkošana un satura ievietošana – 15%

Noslēguma pārbaudījums:

Sesijas laikā sekmīgi nokārtots noslēguma pārbaudījums: – 5%

6. IKT bagātinātas mācīšanās ieviešanas plāna izstrāde, izmēģinājums un rezultātu analīze – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti				
	1.	2.	3.	4.	5.
1. Starppārbaudījums	+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+
3. Starppārbaudījums			+		
4. Starppārbaudījums			+		
5. Starppārbaudījums				+	+
6. Eksāmens		+			+

Kursa saturs
<p>1. tēma. Animētas prezentācijas Animētu prezentāciju izstrāde ar MS PowerPoint Morph palīdzību. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - animētas prezentācijas izveide kādai no savām mācību stundām.</p> <p>2. tēma. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas Interaktīvu tiešsaistes prezentāciju platformu izpēte, izmantošana, salīdzinājums un novērtēšana.</p> <p>3. tēma. Tiešsaistes reāllaika testi un aptaujas Tiešsaistes reāllaika testu un aptauju izstrādes iespēju apskats un izmēģināšana. Interaktīvu reāllaika risinājumu iekļaušana prezentācijā. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - interaktīvas tiešsaistes prezentācijas ar testa un aptaujas elementiem izstrāde.</p> <p>4. tēma. Mobilās aplikācijas mācību procesam Aktuālāko izglītojošo mobilo aplikāciju apskats, izmēģināšana un novērtēšana.</p> <p>5. tēma. Mācību attēlu izveide un apstrāde, digitālās mācību materiālu un rezultātu izstādes Attēlu meklēšana, autortiesības, attēlu ieguve fotografējot un apstrāde. Attēlu izvietošana tematiskajās brīvpieejas galerijās.</p> <p>6. tēma. Mācību audio izveide Mācību audio ierakstīšana un apstrāde. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs – mācību audio ieraksta izveide.</p> <p>7. tēma. Mācību video izveide Mācību video uzņemšana un montāža. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs – mācību video izveide.</p> <p>8. tēma. Mācību mājas lapas izveide Skolotāja mājas lapas iekārtošana kādā no brīvpieejas risinājumiem. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - skolotāja mājas lapas izveidošana un pašveidotu mācību materiālu ievietošana.</p>
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<p>1. Fraillon, J., Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., & Gebhardt, E. (2013). <i>Preapring for Life in a Digital Age</i>. New York & London: Springer. https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-14222-7.pdf</p> <p>2. Kuhl, P., et al. (2019). <i>Developing Minds in the Digital Age: Towards a science of learning for 21st century education. Educational research and innovation</i>. Paris: OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/562a8659-en</p> <p>3. Schleicher, A. (2019). <i>Helping our Youngest to Learn and Grow: Policies for early learning. International Summit on the Teaching Profession</i>. Paris: OECD Publishing. http://dx.doi.org/10.1787/9789264313873-en</p>
Papildus informācijas avoti
<p>1. Ratheeswari, K. (2018). Information communication technology in education. <i>Journal of Applied and Advanced Research</i>, 3, 45-47.</p>
Periodika un citi informācijas avoti
<p>1. <i>Journal of ICT in Education</i>. https://ejournal.upsi.edu.my/journal/IJCTIE</p> <p>2. <i>International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)</i>. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-information-communication-technology/1082</p>
Piezīmes
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vadības psiholoģija
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5048
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. psych. Aija Dudkina	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Irēna Kokina	
Prof. Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
Studiju kursa mērķis ir attīstīt izpratni par psiholoģisko zināšanu pielietošanu vadītāja efektīvam darbam sociālās grupās, sevis profesionālajā un personības pilnveidošanā.	
Uzdevumi:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studentu izpratību par vadības psiholoģijas teorijām un atziņu pielietošanu praksē; 2. Veicināt studentu izpratni par vadītāja personību vadības sistēmā un nozīmīgākajiem uzdevumiem mijiedarbībai ar grupu, par pašapziņas veidošanu un vadītāja tēla veidošanas procesu; 3. Veicināt studentu spēju vērtēt un analizēt darba grupas veidošanas procesu, vadības darbinieku motivēšanu un konfliktu risināšanu. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vadības psiholoģijas teorijas un atziņu pielietošana praksē. (L4, S2, Pd8) 2. Vadītāja personība vadības sistēmā un nozīmīgākie uzdevumi mijiedarbībai ar grupu. (L4, S2, Pd8) 3. Darba grupu psiholoģija. (L4, S4, Pd12) 4. Darbinieku motivēšana un konfliktu risināšana. (L4, S4, Pd8) 5. Situāciju un piemēru analīze un risinājumi (S4, Pd6). 	
<i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par vadības un līderības lomu organizācijā, vadības procesu psiholoģiskām likumsakarībām un vadītāja darba principiem dažādās pieejās. 2. Izpratne par vadītāja – līdera funkcijām un to veikšanai nepieciešamās kvalitātes, par ietekmēšanas un grupas organizēšanas prasmēm. 3. Izpratne un izskaidro darba grupas psiholoģiskos aspektus, tās veidošanu, attīstību, konfliktsituāciju psiholoģisko vadīšanu. 4. Izpratne par pētniecisko procesu, kas ietver daudzveidīgas pētniecības metodes, pētījuma datu interpretāciju un izplatīšanu izglītības zinātnēs un to apakšnozarēs. 	

Prasmes

5. Atpazīt vadītāja un grupas darbu ietekmējošos faktorus, prasme izvēlēties veidu kā veicināt darba dzīves kvalitātes uzlabošanu, izvēloties atbilstošu motivēšanu, komunikāciju un konflikta risināšanas stratēģiju.
6. Prasme atpazīt un atlasīt, kritiski izvērtējot vadības piemērus izglītībā un biznesā, analizēt situācijas praksē, atlasot atbilstošus praktiskus piemērus vadības lietišķajā komunikācijā.
7. Patstāvīgi izmanto vadības psiholoģijas teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību izglītības zinātnēs.

Kompetence

8. Pielietot zināšanas par vadības psiholoģijas problēmām organizācijā un to risināšanas iespējām mainīgās reālās dzīves situācijās un vadības problēmu izpēti. Izmanto IKT izziņas darbībā, analizē un kritiski vērtē iegūtās informācijas ticamību un nolūku.
9. Ievēro intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzības noteikumus, izmanto informāciju un dažādus tehnoloģiskus risinājumus. Izmanto digitālos līdzekļus, lai piekļūtu dažādu sabiedrības grupu kultūras avotiem.
10. Integrēt vadības psiholoģijas ar dažādu jomu zināšanām un prasmēm autonomā lēmumu pieņemšanas procesā, sniedz ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības un profesionālās darbības metožu attīstībā, ievērojot ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz sabiedrību ilgtermiņā attīstības kontekstā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgās darba stundas studenti: Informācijas atlase, apkopošana, teorētiskās literatūras patstāvīgā lasīšana, prezentācijas sagatavošana individuāli, pāri vai grupā sadarbojoties, situāciju analīzes.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

- Prezentācija – vadītāja tēla veidošanas process. Psiholoģisko testu un aptauju aizpildīšana, apkopojot iegūtos rezultātus – 30%
- Jaunāko pētījumu analīze par vadības psiholoģiskiem aspektiem – 30%
- Grupas diskusija – līderības teorijas, līderības stili, statuss – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – Eksāmens (Kombinēts) 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+							
2. Starppārbaudījums		+		+	+	+					
3. Starppārbaudījums			+		+		+	+	+	+	+
4. Eksāmens	+	+	+	+			+	+	+	+	+

Kursa saturs
<p>1. Vadības psiholoģijas teorijas un atziņu pielietošana praksē Vadības psiholoģijas vēsture, vadības psiholoģijas pieejas un zinātniskās skolas. Vadības organizācija un mehānismi.</p> <p>2. Vadītāja personība vadības sistēmā un nozīmīgākie uzdevumi mijiedarbībai ar grupu Vadības stili un modeļi. Vadītāja statuss un lomas. Vadība un lietīšķā saskarsme. Vadības motivācija. Vadības kontrole. Vadītāja tēla veidošanas process, pašapziņas veidošana.</p> <p>3. Darba grupu psiholoģija Darba grupas veidošanas process. Darba grupas un tās mērķi. Lomu analīze.</p> <p>4. Darbinieku motivēšana un konfliktu risināšana Situāciju un piemēru analīze un risinājumi.</p>
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<p>1. Goulmens, D (2001). <i>Tava emocionālā inteliģence</i>. Rīga: Jumava.</p> <p>2. Hellers, R. (2000). <i>Darba grupas vadība</i>. Rīga: Zvaigzne ABC.</p> <p>3. Luthans, F. (1995). <i>Organizational Behavior. An evidence-based approach</i>. 12th edition. New York: McGraw – Hill. https://bdpad.files.wordpress.com/2015/05/fred-luthans-organizational-behavior--an-evidence-based-approach-twelfth-edition-mcgraw-hill-irwin-2010.pdf</p> <p>4. Reņģe, V. (1999). <i>Organizāciju psiholoģija</i>. Rīga: Kamene.</p> <p>5. Reņģe, V. (2008). <i>Mūsdienu organizācijas psiholoģija</i>. Rīga: Zvaigzne ABC.</p>
Papildus informācijas avoti
UNDG oficiālajā mājas lapā https://undg.org
Periodika un citi informācijas avoti
<p><i>Human Performance</i> <i>Human Relations</i> <i>International Journal of Stress Management</i> <i>Journal of Business and Psychology</i> <i>Journal of Business Ethics</i> <i>Journal of Consulting Psychology</i> <i>Journal of Cross Cultural Psychology</i> <i>Personality and Social Psychology Review</i> <i>Psychological Bulletin</i> <i>Psychological Review</i> <i>Psychological Science</i></p>
Piezīmes
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Kritiskās domāšanas pieeja mācību procesā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5021
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais auditoriju stundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Dr. paed. Elita Stikute	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursā tiek piedāvāta iespēja pilnveidot zināšanas par kritiskās domāšanas jēdzienu, tās saturu; iepazīt kritiskās domāšanas principu sistēmu, šādas domāšanas attīstīšanas metodiskos paņēmienus, kā arī to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Kursa mērķis – radīt iespēju iepazīt kritisko domāšanu kā analītiski vērtējošu darbību; apzināt kritiskās domāšanas principu sistēmu, tās attīstīšanas metodiskos paņēmienus, kā arī to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par kritiskās domāšanas jēdzienu. 2. Radīt priekšstatu par kritiskās domāšanas jēdziena vēsturisko attīstību izglītības zinātnē un pedagoģiskajā praksē. 3. Iepazīt dažādas kritiskās domāšanas metodes, tās attīstīšanas metodiskos paņēmienus, to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē. 4. Pilnveidot zināšanas par faktoriem, kas veicina kritisko domāšanu. 5. Studiju kursā iegūtās zināšanas prast izmantot mācību materiālu izstrādē atbilstīgi kritiskās domāšanas pieejai, skolēnu vecumposma īpatnībām un konkrētā mācību priekšmeta saturam. 6. Pilnveidot prasmi kritiski un objektīvi izvērtēt mācību stundas vai nodarbības, kas integrē kritiskās domāšanas attīstības metodiskos paņēmienus, un saskatīt to pilnveidošanas iespējas. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratīs kritiskās domāšanas jēdziena būtību. 2. Iegūs priekšstatu par kritiskās domāšanas jēdziena vēsturisko attīstību izglītības zinātnē un pedagoģiskajā praksē. 	

3. Izpratīs kritiskās domāšanas principu sistēmu, triju fāžu stundas modeli. Iepazīs dažādas kritiskās domāšanas metodes, metodiskos paņēmienus, to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.
4. Pilnveidos zināšanas par faktoriem, kas veicina kritisko domāšanu.

Prasmes

5. Studiju kursā iegūtās zināšanas pratīs izmantot mācību materiālu izstrādē atbilstīgi kritiskās domāšanas pieejai, skolēnu vecumposma īpatnībām un konkrētā mācību priekšmeta saturam. Pratīs modelēt dažādas mācību situācijas atbilstīgi kritiskās domāšanas stundas triju fāžu modelim.
6. Pilnveidos prasmi kritiski un objektīvi izvērtēt mācību stundu vai nodarbību, kas integrē kritiskās domāšanas attīstības metodiskos paņēmienus, un saskatīt to pilnveidošanas iespējas.
7. Apzināsies kritiskās domāšanas kā caurviju prasmes aktualitāti un nozīmību mācību procesā.

Kompetence

8. Pilnveidos kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas kompetenci.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Kursa saturs, plānojums, sadarbības formas. Vienkāršāko kritiskās domāšanas stratēģiju, metodisko paņēmienu iepazīšana. (L4, S2, Pd6)
2. Kritiskās domāšanas idejas attīstības vēsture. Kritiskās domāšana kā viena no domāšanas attīstīšanas iespējām. Kritiskās domāšanas būtība, jēdziens, saturs. Tā vieta un nozīme pedagoģiskajos procesos. Kritiskās domāšanas projekts, tā mērķi, uzdevumi. (L4, S2, Pd6)
3. Kritiskās domāšanas veidošanās priekšnosacījumi. Kritiskās domāšanas principu sistēma un metodes, metodiskie paņēmieni mācību satura apguvē. Kritiskās domāšanas trīs-fāžu stundas modelis. Kritiskās domāšanas metodisko paņēmienu grupēšanas iespējas stundu plānojumā atbilstīgi kritiskās domāšanas fāzēm. Kritiskā un radošā domāšana. (L4, S2, Pd6)
4. Kritiskās domāšanas prasmes: problēmas izvirzīšana, problēmsituāciju veidošana, jautāšana, klasificēšana, līdzību meklēšana, salīdzināšana, vispārināšana, abstrahēšana, secināšana, vērtēšana u.c. (L2, S2, Pd6)
5. Kritisko domāšanu veicinošo metožu, metodisko paņēmienu iepazīšana teorētiski un praktiskajā darbībā. (L2, S2, Pd6)
6. Kritiskās domāšanas pieeja dažādos mācību komplektizdevumos. (S2, Pd6)
7. Mācību stundu/nodarbību plānošana atbilstīgi kritiskās domāšanas principu sistēmai, to vērtēšana un analīze. Kritiskās domāšanas pieejas izmantošanas mācību procesā stiprās un vājās puses. (S2, Pd6)
8. Mācību stundu/nodarbību prezentēšana atbilstīgi kritiskās domāšanas principiem saskaņā ar studenta iespējamo specializāciju. (S2, Pd6)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Teorētiskās literatūras studijas:

- Jāizlasa un rūpīgi jāizstudē kāda no literatūras sarakstā piedāvātajām grāmatām. Seminārnodarbībā jāprezentē gūtās idejas, atziņas.
- Jāizlasa kāds raksts par kritisko domāšanu – vai nu zinātniskais raksts (zinātniskajos rakstu krājumos) vai raksts no zinātniski metodiskā žurnāla „Tagad” u.c. Var lasīt rakstus vietnē *e-klase*, laikrakstā „Izglītība un Kultūra”, žurnālā „Skolas Vārds”, „Audzinātājs”. Rakstus ieteicams izvēlēties atbilstīgi savai profesionālajai specializācijai. Seminārnodarbībā jāpastāsta par rakstā atrastajām noderīgajām idejām un jādalās ar atziņām.

Referējums par izlasīto grāmatu (avotu) un metodisko rakstu:

- Kad, kur grāmata izdota (raksts publicēts).
- Īsa informācija par grāmatas/raksta autoru.

- Grāmatas/raksta saturs, izkārtojums. Būtiskā informācija par katru grāmatas nodaļu/raksta daļu. Studentam profesionālajā darbībā noderīgais.
- Vienas nodaļas izvērsts raksturojums + gūtās idejas, secinājumi, pārdomas.
- Kādas atziņas no izlasītās grāmatas/raksta un kā noderēs turpmāk manā profesionālajā darbībā?
- Kas no izlasītā vērtējams kritiski, kam students nepiekrīt, kāpēc? Ko saskata citādāk?

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Teorētiskās literatūras studijas. Viena teorētiskā avota (par kritisko domāšanu) analīze – 25%
2. Zinātniskā vai metodiskā raksta analīze – 20%
3. Konkrēta mācību komplektizdevuma kādā mācību priekšmetā (atbilstīgi specializācijai) izpēte: kā tajā iestrādāta kritiskās domāšanas pieeja un kā tiek attīstīta skolēnu kritiskā domāšana – 20%
4. Stundas plāna pēc kritiskās domāšanas pieejas (ievērots triju fāžu modelis, izmantotas kritiskās domāšanas metodes, metodiskie paņēmieni) izstrāde un prezentēšana auditorijā; izstrādāto plānu analīze – 15%

Noslēguma pārbaudījums:

5. Eksāmens (rakstveidā) – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums (teorētiskās literatūras studijas, stāstījums seminārnodarbībā)	+	+						
2. Starppārbaudījums (zinātniskā vai metodiskā raksta analīze, stāstījums seminārnodarbībā)			+	+				
3. Starppārbaudījums (konkrēta mācību komplektizdevuma izpēte).					+	+		
4. Starppārbaudījums (stundas plāna izstrāde un prezentēšana)							+	
5. Eksāmens (tests rakstveidā)	+	+	+	+				+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
2. Kraģis, I. (2019). *Radošums un kritiskā domāšana*. Rīga: Mansards.
3. Rubene, Z. (2008). *Kritiskā domāšana studiju procesā*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

Papildus informācijas avoti

1. Oliņa, Z., Namsone, D., & France, I. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. (zin. red. D. Namsone). <https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
2. Oliņa, Z. (2018). *Padarīt mācīšanos redzamu šeit un tagad. Skola2030 ziņu izdevums skolotāju atbalstam pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanai „Domāt. Darīt. Zināt”*. https://docs.wixstatic.com/ugd/3e1e8c_2a19ab7e8174471387e8f385a4a52664.pdf

3. Ose, L. (2008). *Domā pats un ļauj domāt citiem! Pētījums par kritiskās domāšanas (KD) attīstīšanas pieejas izmantošana izglītības sistēmā – ietekme un efektivitāte Latvijā. Pētījuma rezultāti un ieteikumi.* Izglītības attīstības centrs. <http://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Kritiska-domasana-web.pdf>
4. Rubene, Z., Krūmiņa, A., & Vanaga, I. (2008). *Ievads mediju pedagogijā.* Rīga: RaKa.
5. Rubene, Z. (2016). Tehnoloģiju integrēšana izglītībā – izaicinājums un iespējas skolotājam. *Latviešu valodas aģentūras zinātniski metodisks izdevums „Tagad”, 10, 4-5.* http://maciunmacies.valoda.lv/images/Maci/Par_latviesu_valodas_apguvi/Tagad_10_16.pdf

Periodika un citi informācijas avoti

1. Biedrība *Ko tu domā?* www.quotudoma.lv
2. *Caurviju prasmes.* <https://www.skola2030.lv/>
3. *International Reading Association.* <http://www.reading.org>
4. *Izglītības attīstības centrs. Programmas. Kritiskā domāšana.* <http://www.iac.edu.lv/programmas/kritiska-domasana/>
5. Klusters, D. (2001). Kas ir kritiskā domāšana? *Tilts, 2, 9-12.*
6. *Lasīšana un rakstīšana kritiskās domāšanas attīstīšanai.* (1999). Vēstis Skolai.
7. Leitena, L. (2006). Kritiskās domāšanas stratēģijas izmantošana. *Skolotājs, 6.*
8. Merediths, K.S., Templis, Č. (1998). *Kritiskās domāšanas principu sistēma mācību satura apguvē.* SFL programmas “Pārmaiņas izglītībā” projekts “Lasīšana un rakstīšana kritiskās domāšanas attīstīšanai”. Rokasgrāmata I-VIII.
9. Rubene, Z. (2006). Dzimumlīdztiesības meklējumi un kritiskā domāšana. *Skolotājs, 3.*
10. Rubene, Z. (2006). Kritiskā domāšana kā pedagogisks fenomens. *Skolotājs, 2.*
11. Rubene, Z. (2006). Kritiskā domāšana postmodernisma situācijā. *Skolotājs, 6.*
12. Stikute, E. (2007). Kritiskās domāšanas pieeja mācībās vidusskolā. *Skolotājs, 2.*
13. Nipers, J. (2004). Kritiskā domāšana – garantis kvalitātes veicināšanai. *Skolotājs, 4.*
14. Nipers, J., & Nipere, B. (2009). Kritiskās domāšanas modelis. *Skolotājs, 4.*
15. *Radošuma pils.* http://www.radosumapils.lv/index.php?p=9477&lang=1562https://www.youtube.com/watch?v=nggigki_a2o
16. Zanders, M. (2016). *Mani interesē tavas domas.* <http://www.satori.lv/article/mani-interese-tavas-domas>
17. *The Critical Thinking Community.* Pieejams: <http://www.criticalthinking.org>

Kursa saturs

1. tēma. Iepazīšanās (Dzīvais dzejolis vai Ģerbonis).

Studiju kursa saturs, plānojums, sadarbības formas. Dažādi avoti un noderīgas globālā tīmekļa vietnes par kritisko domāšanu. Kritiskās domāšanas idejas attīstības vēsture. Ieskats kritiskās domāšanas attīstības vēsturē izglītības zinātnē. Kritiskā domāšana klasiskajā pedagogiskajā mantojumā. Kritiskā domāšana kā viena no domāšanas attīstīšanas iespējām. Tās vieta un nozīme dažādos pedagogiskajos procesos. Kritiskās domāšanas ienākšana Latvijā, projekta “Kritiskā domāšana lasīšanas un rakstīšanas attīstīšanai” mērķi, uzdevumi. Kritiskās domāšanas jēdziena paplašināšanās un mūsdienu aktualitāte. (L4, S2, Pd6)

2. tēma. Kritiskās domāšanas jēdziena iepazīšana.

Vienkāršāko kritiskās domāšanas metodisko paņēmieni (*Saki kaut ko! Piecrinde*) iepazīšana. D. Klūstera un Z. Rubenes raksta iepazīšana un lasīšana ar kritiskās domāšanas metodiskajiem paņēmieniem. (L4, S2, Pd6)

3. tēma. Seminārs par iepazīto teorētisko literatūru.

Viena avota prezentācija pēc docētājas izvirzītajiem jautājumiem. Iegūto atziņu izvērtēšana (pēc 3-P - pavaicāt, papildināt, paslavēt – metodes). (L4, S2, Pd6)

4. tēma. Kritiskās domāšanas veidošanās priekšnosacījumi.

Kritiskās domāšanas principu sistēma un metodes, metodiskie paņēmieni mācību satura apguvē. Kritiskās domāšanas trīs fāzes: ierosināšana, apjēgšana, refleksija. Kritiskās domāšanas metožu, metodisko paņēmieni grupēšanas iespējas stundu vai nodarbību plānojumā atbilstīgi kritiskās domāšanas fāzēm. Kritiskā

un radošā domāšana. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmieni iepazīšana praktiskā darbībā. *Daudzveidīgā jautāšana* un B. Blūma taksonomija. *Dubultā dienasgrāmata*, *Venna diagramma*, *Dzīvais dzejolis*. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā (L2, S2, Pd6)

5. **tēma. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmieni iepazīšana praktiskā darbībā.** Metodes *Veselā salikšana no daļām* iepazīšana. *Brīvais raksts*, *autorkrēsls*, *mājas grupas* un *ekspertu grupas*, *diskusijas*. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā. (L2, S2, Pd6)
6. **tēma. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmieni iepazīšana praktiskā darbībā.** Metodes *Galerija* organizēšana. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā. (S2, Pd6)
7. **tēma. Seminārnodarbība: stāstījums (*autorkrēslā*) par vienu zinātnisko vai metodisko rakstu, kas saistīts ar kritisko domāšanu, pēc docētājas izvirzītajiem jautājumiem.**
Iegūto atziņu izvērtēšana un idejas profesionālajai darbībai. Neliels pētījums un saruna par to, ka mācību komplektizdevumos iestrādāta kritiskās domāšanas pieeja un kā tie veicina skolēnu kritisko domāšanu. (S2, Pd6)
8. **tēma. Daudzveidīgi stundu plānu paraugi, kas izstrādāti pēc kritiskās domāšanas pieejas.**
Darbs pāros: pēc studentu izvēles (mācību priekšmets, tēma, klase) stundas plāna pēc kritiskās domāšanas pieejas (ievērots triju fāžu modelis, izmantotas kritiskās domāšanas metodes, metodiskie paņēmieni) izstrāde un prezentēšana auditorijā; izstrādāto plānu analīze. Studiju kursā gūto atziņu izvērtēšana un ieteikumi. (S2, Pd6)

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sociāli emocionālā mācīšanās
Studiju kursa kods (DUIS)	Psih5028
Zinātnes nozare	Pedagoģiskā psiholoģija
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	36
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. psych. Baiba Martinsone	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa Dr.psych., asoc. prof. Valērijs Dombrovskis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa apguves laikā tiks papildinātas un strukturētas studentu zināšanas par sociāli emocionālo attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu skolēniem. Kursa ietvaros studentiem tiek nodrošināta iespēja padziļināt izpratni un praktiski vingrināties uz attiecībām orientētas mācību vides veidošanā, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites sniegšanā, sociāli emocionālās mācīšanās integrēšanā nodarbību plānā, lai nodrošinātu sekmīgu kompetenču pieejā balstītu izglītības procesu. Tiek padziļināta izpratne par skolotāja sociāli emocionālo prasmju, vērtību, pašrefleksijas prasmju lomu profesionālajā darbībā.</p> <p>Kursa mērķis – pilnveidot studentu kompetenci sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā, attīstīt un pilnveidot studentu profesionālās prasmes plānot un integrēt sociāli emocionālo mācīšanos dažādos pedagoga darba kontekstos, kā arī attīstīt savas personīgās pašrefleksijas un sociāli emocionālās prasmes.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Sekmēt psiholoģijas teoriju un jaunāko pētījumu atziņu par sociāli emocionālo mācīšanos izpratni un sasaisti ar pedagoga profesionālo darbību; 2.Plānot un integrēt sociāli emocionālās mācīšanās pieejas un stratēģijas ikdienas pedagoģiskajā praksē; 3.Padziļināt un attīstīt prasmes atbildīgi un apzināti reflektēt par savām sociāli emocionālajām prasmēm un to ietekmi uz profesionālo darbību. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme izglītības kontekstā (L2, S2) 2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens un aktuālie pētījumi (L2, S4, Pd10) 3. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā un ikdienas aktivitātēs) (L4, S4, Pd10) 4. Pedagoga loma emocionālā klimata veidošanā, savu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas izvērtēšanā (L4, S2, Pd8) 5. Sociāli emocionālās mācīšanās integrēšana dažādos pedagoga darba aspektos (S4, Pd10) 	
<i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošo patstāvīgs darbs</i>	

<p><i>Studiju rezultāti</i></p> <p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot galvenos jēdzienus, teorijas, pētījuma metodes un rezultātus par sociāli emocionālo mācīšanos. 2. Identificē mācīšanās procesu ietekmējošos psiholoģiskos faktorus un skolotāja atbildību skolēnu sociāli emocionālās attīstības sekmēšanā. 3. Attiecina pedagoga personības, vērtību, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību ar pedagogisko procesu. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Izmantot iegūtās un nostiprinātās zināšanas savā praktiskajā darbībā, sistemātiski un apzināti integrējot sociāli emocionālo mācīšanos savā pedagogiskajā praksē. 5. Organizēt sociāli emocionālo mācīšanos visas izglītības iestādes līmenī. 6. Analizēt kontekstuālos faktorus, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos un sniegumu, apzināti izmantojot stratēģijas skolēnu sociāli emocionālo prasmju vērtēšanai. 7. Domāt un reflektēt pašiem par savu iekšējo pasauli, tādējādi veicinot empātiju pret skolēniem. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Integrēt psiholoģijas zinātnes nostādnes pedagogisko procesu izpratnē sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā. 9. Plānot savu pedagogisko darbību, izmantojot gūtās zināšanas, izpratni un prasmes, sistemātiski un apzināti īstenojot sociāli emocionālo mācīšanos izglītības iestādē.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Studenti patstāvīgā darba ietvaros izstrādā divos starppārbaudījumos noteiktos darbus: divas esejas ar padziļinātu savas personīgās pieredzes analīzi un refleksiju par psiholoģiskajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos un mācību sasniegumus, kā arī par skolotāja paša sociāli emocionālo prasmju nozīmi. Darbojoties grupā, studenti sagatavo divus tematiskos seminārus par sociāli emocionālo mācīšanos un prezentē.</p>
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p> <p>Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi – 40% (20 % par katru eseju): <ul style="list-style-type: none"> • par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi; • par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju. 2. Grupas darbs divu tematisko semināru sagatavošanā par izvēlēto sociāli emocionālās mācīšanās aspektu – 30% <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksāmens (praktiska sociāli emocionālās mācīšanās plānošana, integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes) – 30% <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p>

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+		+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+		
3. Eksāmens								+	+

Kursa saturs

1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme izglītības kontekstā. (L2, S2)

Sociālās un emocionālās attīstības savstarpējā mijiedarbība. Skolas loma skolēnu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā.

2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens un aktuālie pētījumi. (L2, S4, Pd10)

Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziena izcelsme un definīcija. Mūsdienu pieejas sociāli emocionālo kompetenču modeļu veidošanā. Jaunākie pētījumi par dažādu sociāli emocionālās mācīšanās pieeju efektivitāti. Pierādījumos balstītas programmas kritēriji. Sociāli emocionālās mācīšanās vieta kompetencēs balstītā izglītības saturā. Semināri par katru no sociāli emocionālās mācīšanās aspektiem – sevis apzināšanos, pašregulāciju, sociālo apzināšanos, attiecību veidošanu un atbildīgu lēmumu pieņemšanu.

3. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā un ikdienas aktivitātēs). (L4, S4, Pd8)

Visas skolas pieeja, specifiskas programmas sociāli emocionālo prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību priekšmetu programmās, audzināšanas plānā un ikdienas aktivitātēs izglītības iestādē. Universālā līmeņa un specifisko līmeņu programmas. Efektivitātes pētījumi. Latvijas sociāli emocionālās mācīšanās programma.

4. Pedagoģa loma emocionālā klimata veidošanā, savu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas izvērtēšanā. (L4, S2, Pd8)

Mācību vides fiziskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti. Kvalitatīvas skolotāju – skolēnu savstarpējās attiecības. Skolotāja entuziasms un augsti sasniegumu standarti. Skolotāju un vecāku savstarpējā uzticēšanās un sadarbība. Uz attiecībām orientētas mācību vides veidošana klasē un skolā. Sociāli emocionālās mācīšanās standarti un sniegumu līmeņu apraksti.

5. Sociāli emocionālās mācīšanās integrēšana dažādos pedagoga darba aspektos. (S4, Pd10)

Nodarbības plānošana, integrējot tiešas un netiešas sociāli emocionālās mācīšanās stratēģijas atbilstoši aktivitātes mērķim – vienotu stundas struktūru, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošanu, refleksiju; skolēnu vērtēšanu.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Clark, A. (2018). *Social Emotional Learning: What you need to know*. <https://www.understood.org/en/learning-thinking-differences/treatments-approaches/educational-strategies/social-emotional-learning-what-you-need-to-know>
2. Development of Practices and Methodologies for Assessing Social Emotional and Health Skills within Education Systems. www.learningtobe.net
2. Izzini sev - saproti citus! Rokasgrāmata pedagogiem cieņpilnas komunikācijas kultūras veicināšanai klasē. https://www.spkc.gov.lv/upload/Projekti/ESF/Vizu%C4%81lie%20materi%C4%81li/buklets_print.pdf
3. Martinsone, B. *Sociāli emocionālās mācīšanās loma sākumskolā*. https://skola2030.lv/admin/filemanager/files/1/Baiba_Martinsone_konf.p2.

4. Mulvahill, E. (2016). <i>21 Ways to Integrate Social Emotional Learning Throughout the Day</i> . https://www.weareteachers.com/21-simple-ways-to-integrate-social-emotional-learning-throughout-the-day/
<i>Papildus informācijas avoti</i>
1. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (2017). TOOL: Personal Assessment and Reflection—SEL Competencies for School Leaders, Staff, and Adults. Retrieved December 18th, 2019. http://www.akschoolpsych.org/sites/default/files/SEL_Adult_self-assessment.pdf .
2. What is SEL? https://casel.org/what-is-sel/
3. Usakli, H., & Ekici, K. (2018). School and social emotional learning. <i>European Journal of Education Studies</i> , 4(1), 69-80.
4. Weissberg, R. (2019). Promoting the social and emotional learning of millions of school children. <i>Perspectives, on Psychological Science</i> , 14(1), 65-69.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<i>International Journal of Emotional Education</i> . https://www.um.edu.mt/ijee
<i>The Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning</i> . www.casel.org
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Sistēmpieceja izglītības vadība
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5049
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Asoc.prof. Antra Ozola	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir, sniedzot iespēju aplūkot sistēmas un to vadīšanu no teorētiska un vispārīga aspekta, dot iespēju studentiem apgūt likumsakarības, pēc kādām noris sistēmu vadība, pašregulācija un informācijas apmaiņa.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palīdzēt studentiem iegūt ieskatu sistēmu teorijas un kibernetikas idejās, to izpausmēm un pielietojumu izglītības vadības sistēmās; 2. Veicināt sistēmisko redzējumu saistībā ar aktuālo izglītības vadības jautājumu problemātiku. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot vispārīgo sistēmu uzbūves un vadības likumu darbību izglītības sistēmu vadībā. 2. Zina vispārīgos sistēmu vadības likumus un pieejas sistēmu analīzei, interpretācijai un optimizācijai. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izstrādā priekšlikumus izglītības nozares problēmu risināšanā, balstoties uz sistēmpiecejas atziņām un metodēm. 4. Piedāvā sistēmiski pamatotus ierosinājumus izglītības sistēmu vadības optimizēšanai. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Novērtē izglītības nozares problēmu cēloņfaktoros un argumentēti spriež par izglītības vadības kompetencē esošas potenciālas iedarbības efektivitāti uz tiem. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pamatjēdzieni – sistēmpieceja, sistēmu teorija un citas radniecīgas disciplīnas. (L2, S2) 2. Sistēmteorijas nozīmīgākās idejas un to autori, sistēmzinātnieku atziņas par izglītību un sistēmu vadību. (L2, S2) 3. Sistēmas jēdziens un atribūti, sistēmas izglītībā. (L2, S2) 4. Sistēmu sistēmiskās īpašības, sinerģijas un kopcēlonības izpausmes izglītības procesos. (L2, S2) 	

5. Izglītības vadības problēmu risinājumi, izmantojot sistēmu optimizāciju. (L2, S2)
6. Modeļa jēdziens un specifika sociālajās zinātnēs. (L2, S2)
7. Mijiedarbība un saišu veidi sistēmās, atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā. (L2, S2)
8. Sistēmu struktūras un atbilstošā vadības specifika. (L2, S2)

L – lekcijas, S – semināri

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs (48 stundas) tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;
2. Gatavoties semināru nodarbībām;
3. Izstrādāt ziņojumu par sistēmzinātnieku idejām un sagatavoties tā prezentēšanai seminārā;
4. Izstrādāt rakstisku noslēguma darbu un sagatavoties tā prezentēšanai eksāmenā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Rakstisks un mutisks ziņojums par sistēmzinātnieku idejām – 20%
2. Darbs semināros – 50%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma darbs un prezentēšana eksāmenā par maģistra darba pētījumu, izmantojot sistēmpieejas jēdzienus – 30%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti				
	1.	2.	3.	4.	5.
1. Starppārbaudījums	+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+			
3. Eksāmens			+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. A System Approach to Teaching and Learning Procedures: A guide for educators. Paris: The UNESCO Press. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000046025>
2. Bertalanffy, L. (1969). *General system theory: foundations, development, applications*. https://monoskop.org/images/7/77/Von_Bertalanffy_Ludwig_General_System_Theory_1968
3. Nicolescu, B. N. (2017). *About the Systems Theory in the Field of Education Sciences*. DOI: 157-165. 10.15405/epsbs.2017.05.02.21

Papildus informācijas avoti

1. Betts, F. (1992). How systems thinking applies to education. *Improving School Quality*, 50(3), 38-41. <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/nov92/vol50/num03/How-Systems-Thinking-Applies-to-Education.aspx>
2. Gupta, S., & Gupta, A. (2013). The systems approach in education. *International Journal of Management*, 1(1), 52-55. https://www.mitpublications.org/yellow_images/1388230198_logo_paper%207.pdf
3. *Systems Approaches to Public Sector Challenges*. https://www.oecd-ilibrary.org/governance/systems-approaches-to-public-sector-challenges_9789264279865-en

Kursa saturs

1. tēma. Pamatjēdzieni – sistēmpieceja, sistēmu teorija un citas radniecīgas disciplīnas

Vispārējs ieskats sistēmpiecejā, sistemoloģijā, sistēmu teorijā, sistēmanalīzē, sistēmprojektēšanā, sistēmdinamikā, sistēmu inženierijā, operāciju pētīšanā un kibernetikā. Sistēmpiecejas saistība ar izglītības vadību. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

2. tēma. Sistēmteorijas nozīmīgākās idejas un to autori, sistēmzinātnieku atziņas par izglītību un sistēmu vadību

Nozīmīgākie sistēmteorijas zinātnieki (L. Bertalanfijs, R.Ašbijs, N.Vīners, K.Šenons u.c.) un viņu idejas universālu sistēmu kontekstā. Starppārbaudījums – ziņojums (20% no kopvērtējuma).

3. tēma. Sistēmas jēdziens un atribūti, sistēmas izglītībā

Sistēmu definīcijas, universālie sistēmu atribūti, tipiskie atribūti izglītības sistēmās, sistēmu specifika. Studentu patstāvīgais darbs, iepazīstoties un izpētot pazīstamāko sistēmzinātnieku idejas, izstrādājot referātu un prezentējot. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

4. tēma. Sistēmu sistēmiskās īpašības, sinerģijas un kopcēlonības izpausmes izglītības procesos

Sistēmiskās īpašības un sinerģija sistēmās, kopcēlonības izpausmes sistēmiskajās īpašībās un sistēmu diagnostikā, faktori kā kopcēlonības aģenti izglītībā. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

5. tēma. Izglītības vadības problēmu risinājumi, izmantojot sistēmu optimizāciju

Sistēmu optimizācija pēc elementu daudzuma, saišu daudzuma, informācijas apmaiņas, resursiem. Pretstatu sinerģija. Izglītības sistēmu optimizācijas iespējas un varianti.

6. tēma. Modeļa jēdziens un specifika sociālajās zinātnēs

Modeļa pazīmes, īpašības un mērķis, sistēmu dinamikas modeļi. Modeļu, shēmu un struktūru piemēri izglītības nozarē. Aktīvie un pasīvie mainīgie modeļi. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

7. tēma. Mijiedarbība un saišu veidi sistēmās, atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā

Mijiedarbība sistēmās, vienvirziena un atgriezeniskās saites. Atgriezenisko saišu veidi un izmantojums. Atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā. Informatīvā slodze sistēmās. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

8. tēma. Sistēmu struktūras un atbilstošā vadības specifika

Sistēmu struktūru veidi un kombinācijas. Dažādu struktūru pazīmes izglītības sistēmās. Centralizētas un decentralizētas organizācijas un to vadība.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības socioloģija
Studiju kursa kods (DUIS)	Ekon5045
Zinātnes nozare	Izglītības vadība
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	48
Kursa autors(-i)	
Ireta Čekse, Dr.sc.admin.	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., doc. Inta Ostrovska Asoc. prof. Ludmila Aleksejeva	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir attīstīt kompetenci, kas ļauj konstruktīvi spriest un rīkoties sabiedrības procesu un izglītības savstarpējās ietekmes un sinerģijas veidošanā. Kursa noslēgumā studenti spēj analizēt un sniegt vērtējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem, izprot sabiedrības un izglītības procesu kopsakarības dažādos laika posmos un līmeņos, izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību, spēj kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Attīstīt prasmi analizēt un sniegt vērtējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem. 2. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos. 3. Radīt izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību. 4. Attīstīt prasmi kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā. 5. Paaugstināt prasmi analizēt un vērtēt sabiedrībā un izglītībā notiekošos procesus. 6. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos. 7. Veidot izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību. 8. Attīstīt un nostiprināt prasmi kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vēsturiskie priekšnosacījumi sabiedrības izglītības izaugsmei. Socioloģija kā zinātne, galvenās teorijas. (L2, S2, Pd4) 2. Stratifikācija, ranžēšana un deviance: izpausmes un ietekme uz indivīdu un sabiedrības struktūru. (L2, S4, Pd8) 3. Izglītības sociālo institūtu transformācija un loma sabiedrībā. (L2) 4. Izglītības un sabiedrības sinerģija. (L2, S2, Pd4) 5. Socioloģiskās izpētes iespējas izglītībā. Izglītības ietekme uz drošību sabiedrībā. (L4, S4, Pd20) 6. Sociālās pārmaiņas mūsdienu sabiedrībā un izglītībā: problēmas un risinājumi. (L4, S4, Pd12) <p><i>L – lekcija, S – seminārs, Pd – patstāvīgs darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	

ZINĀŠANAS

1. Iegūtas zināšanas par socioloģijas teorijām, pieejām un viedokļiem un to nozīmi izglītībā un tās attīstībā.
2. Ir izveidojusies izpratne par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos.
3. Ir izpratne par sabiedrības un izglītības problēmu izpēti procesa, socioloģiskā instrumentārija izmantošanas iespējām izglītībā.

PRASMES

4. Prot veikt objektīvu analīzi un argumentēti definēt savu redzējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem.
5. Prot pastāvīgi un darba grupā definēt un/vai apzināties uzdevumu, izteikt savu viedokli, diskutēt, sadarboties un virzīties uz mērķi, pasniegt savu veikumu dažādās prezentēšanas formās.
6. Prot noteikt izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību, kā arī izmantot socioloģijas teorijas izglītības pētnieciskās darbības veikšanā izglītības zinātnēs.

KOMPETENCE

7. Kritiski izvērtē, argumentē, konfrontē un sintezē notikumus sabiedrībā un izglītībā.
8. Veic pētniecisku darbību izglītības sociālo problēmu izpētē; prognozē un izvērtē izglītības funkcionēšanas dažādus aspektus.
9. Pastāvīgi pieņem lēmumus, integrējot zināšanas socioloģijā, izglītībā un izglītības vadībā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar nodarbībā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver: literatūras avotu analīzi, gadījumu izpēti, prezentācijas sagatavošanu.

Darbs gatavojoties semināriem – individuāls vai grupu darbs (informācijas vākšana un klasifikācija, darbs ar zinātnisko un analītisko literatūru, video materiālu skatīšanās un analīze, tēžu, prezentāciju un ziņojumu veidošana), kura laikā tiek risināti problēmu uzdevumi, kas skar sabiedrību, izglītību un tās problēmjautājumus, kā arī teorētiskos aspektus.

Pastāvīgie pārbaudes darbi, kas ietver teorētisku zināšanu pārbaudi par kursa saturu, iegūto prasmju un kompetences demonstrēšanu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Sekmīgi un noteiktajos termiņos nokārtoti semināri un sekmīgi novērtētas praktiskās nodarbības.

Nokārtots eksāmens.

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – 30%

Darbs semināros, tiek novērtēts ar procentpunktiem no 0 līdz 30.

Darbs gatavojoties semināriem – individuāls vai grupu darbs (informācijas vākšana un klasifikācija, literatūras izpēte par uzdoto tēmu, video materiālu skatīšanās un analīze, tēzu, prezentāciju un ziņojumu veidošana).

2. Starppārbaudījuma veids – 30%

Trīs pastāvīgi pārbaudes darbi par apgūto kursa saturā. Katrā pārbaudes darbā iespēja iegūt 0 līdz 10 procentpunktiem, kopā 30%.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai: socioloģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana pētnieciskās kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamās izglītības problēmu pētījumu variantus, kurus veic ar socioloģisko instrumentāriju.

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma pārbaudījuma veids – 40%

Integrētais eksāmens, kurā tiks apvienotas iegūtās teorētiskās atziņas un praktiskās iemaņas.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir iesniegti un prezentēti trīs starppārbaudījuma darbi.
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetences atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+	+	+						
2. starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
3. eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. TEMATS: Vēsturiskie priekšnosacījumi sabiedrības izglītības izaugsmei. Socioloģija kā zinātne, galvenās teorijas. (L2, S2, Pd4)

Sabiedrības vēsturiskā attīstība.. Sabiedrības formas. Izglītības loma sabiedrības attīstībā.. Socioloģijas kā zinātnes veidošanās un galvenās teorijas.

Gatavoties semināram: analizēt literatūras avotus par socioloģijas veidošanos par zinātni.

2. TEMATS: Stratifikācija, ranžēšana un deviance: izpausmes un ietekme uz individu un sabiedrības struktūru. (L2, S4, Pd8)

Sociālās grupas, to veidi Sociālā struktūra: lomas, statusi, aktori. Sociālās normas, normu veidi. Sociālā stratifikācija un nevienlīdzība. Sociālā mobilitāte. Ranžēšana. Deviance.

Uzdevums: Pastāvīgi noskatīties filmu un atbilstoši dotajiem kritērijiem, veikt filmas analīzi, norādot uz izglītības nozīmi un lomu filmā attēlotajos sabiedrības līmeņos. Seminārā – diskusija par filmā redzēto mūsdienu realitāti sabiedrībā.

3. TEMATS: Izglītības sociālo institūtu transformācija un loma sabiedrībā. (L2)

Izglītības vieta sociālās stratifikācijas struktūrā. Izglītības nozīme sabiedrībā. Elitārisms un egalitārisms. Sociālā institūta jēdziens, institūcijas un toveidi. Sociālo institūtu vieta sabiedrībā un tās attīstībā. Izglītības sociālais institūts, tā nozīme laika un telpas griezumā.

Seminārs: izglītības institūcijas vieta un loma sabiedrībā: mīti un realitāte. Studentiem tiek piedāvāts viens problēmjautājums.

Uzdevums: izsekot problēmas attīstībai no tās pirmsākumiem līdz problēmas atrisināšanai; problēmas atspoguļojums dažādos avotos; pasūtītāji un izpildītāji; labuma guvēji un zaudētāji. Semināra laikā notiek debates, kur viena no pusēm viedokli pauž noliedzošā, otra – apstiprinošā formā.

4. TEMATS: Izglītības un sabiedrības sinerģija. (L2, S2, Pd8)

Sinerģijas jēdziens. Sinerģija izglītībā. Izglītības un sabiedrības sinerģija: vājās un stiprās puses dažādās mūsdienu sabiedrībās (piem., tajā skaitā, demokrātija vs. autoritārisms, Rietumu vs. Austrumu kultūra). Izglītības ietekme uz sabiedrības domu un rīcību. Izglītības socioloģija, audzināšanas socioloģija, pedagogiskā socioloģija: kopīgais un atšķirīgais.

Seminārs: izglītības loma un vieta dažādās sabiedrībās: rietumu demokrātijas, postpadomju, hibrīd-demokrātijas, autoritāra režīma sabiedrību piemēri. Sociālo aģentu mijiedarbības lauks izglītībā. Sociālais aģents. Sociālo aģentu tipi. “Lauka” un “habitus” jēdzieni P.Burdjē teorijā.

Uzdevums: analizēt izglītības sinerģijas iespējas dažādās sabiedrības formās, noteikt stiprās un vājās puses, meklēt problēmas un to risinājumus. Analizēt dažādu sabiedriskās domas pētījumu rezultātus izglītības kontekstā. Pievērst uzmanību izmantotajām pētniecības metodēm.

5. TEMATS: Socioloģiskās izpētes iespējas izglītībā. Izglītības ietekme uz drošību. (L4, S4, Pd20)

Socioloģiskā pētījuma īpatnības. Socioloģiskā pētījuma metodes un instrumentārija izmantošanas iespējas izglītības izpētē. Drošības jēdziena izpratne. Drošība individuālā, nacionālā, globālā līmenī. Izglītības loma drošības veidošanā. Izglītības ideoloģija kā rīks drošības stiprināšanā vai vājināšanā. Seminārs: drošības jēdziena skaidrojumi dažādos laikos un sabiedrībās: fiziskā, emocionālā, kibernetiskā. Drošības institūciju loma un vieta sabiedrībā un izglītībā.

Uzdevums: darbs grupās: izveidot video materiālu (3-5 minūtes), kas skaidro kāda ir bijusi izglītības ietekme uz drošības jautājumiem.

Patstāvīgais darbs: izveidot pētījuma programmu un instrumentāriju konkrētas izglītības problēmas izpētei. Iesniegt to starppārbaudījuma izpildei.

6. TEMATS: Sociālās pārmaiņas mūsdienu sabiedrībā un izglītībā: problēmas un risinājumi. (L4, S4, Pd 12)

Mūsdienu sabiedrības raksturīgākās iezīmes – globālais un lokālais līmenis. Sociālo pārmaiņu cēloņi. Sociālo pārmaiņu sekas. Izglītības loma sociālo pārmaiņu procesos.

Seminārs: debate par sociālajām pārmaiņām mūsdienu sabiedrībā un izglītībā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Allen, A. (2017). *Education and Philosophy: An introduction*. CA: SAGE Publications.
2. Dworkin G. et al. (2013). The Sociology of Education. https://www.researchgate.net/publication/323953531_The_sociology_of_education vai DOI: 10.1177/2056846013122
3. Fadels, Č. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Lielvārde: Lielvārds.
4. Ostrovska, I. (2012). *Latvijas iedzīvotāju izglītība sociālās audzināšanas kontekstā*. Daugavpils: Saule.

Papildus informācijas avoti

1. Bourdieu, P. (1990). *Reproduction in Education, Society and Culture*. 2nd ed. London: SAGE. <https://carlos.public.iastate.edu/607/readings/bourdieu1.pdf> vai https://monoskop.org/images/8/82/Bourdieu_Pierre_Passeron_Jean_Claude_Reproduction_in_Education_Society_and_Culture_1990.pdf
2. Grīviņš, M. (2012). *Izglītības aģentu vienlīdzības interpretācija*: Promocijas darbs. Rīga: LU.

<ol style="list-style-type: none"> 3. <i>Introduction to Sociology – 1st Canadian Edition</i>. Adapted by William Little from the OpenStax College textbook, <i>Introduction to Sociology</i>. (2012) (skatīts 15.10.2018). Pieejams: https://open-textbc.ca/introductiontosociology/chapter/chapter1-an-introduction-to-sociology/ 4. Laķis, P. (2005). <i>Socioloģija. Ievads socioloģijā</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. <i>Socioloģija Socioloģijai Latvijā – 40. Latvijas Universitātes raksti 736. sējums</i> https://www.lu.lv/materiali/apgads/raksti/736.pdf 6. <i>Socioloģija. Latvijas Universitātes raksti 769. sējums</i> https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR-769-Sociologija.pdf 7. Waller, R. <i>Chapter Five the Sociology of Education</i> http://eprints.uwe.ac.uk/13671/2/Final edited Soc of E 22F8362.pdf
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>International Journal of Comparative Sociology</i>. https://journals.sagepub.com/loi/cos 2. <i>Sociology</i>. https://scholar.google.com/citations?view_op=search_authors&hl=en&mauthors=label:sociology 3. <i>Education and Urban Society</i>. https://journals.sagepub.com/loi/eusa 4. <i>International Journal of Comparative Sociology</i>. https://journals.sagepub.com/loi/cos
<i>Piezīmes</i>
Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Vērtības un cilvēka paštēls kultūras kontekstā
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5050
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Dr. sc. administr. LU doc. Andrejs Mūrnieks	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursā tiks analizēti: 1) teorētiskie uzskati par vērtību veidošanās procesiem sabiedrībā un cilvēkā; 2) pasaules izpratne un interpretācijas dažādās vērtību sistēmās; 3) izmaiņas vērtībās plurālistiskā daudz kultūru sabiedrībā un vērtību izglītības galvenās problēmas mūsdienu sabiedrības procesu kontekstā; 4) vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību; 5) cilvēka koncepcijas dažādās kultūrās; 6) rakstura audzināšanas, morāles un ētikas nozīme vērtību veidošanās procesā, 7) dialoga principa īstenošana vērtību izglītībā morālu problēmsituāciju risināšanā.</p> <p>Kursa mērķis – radīt izpratni par vērtību un vērtībizglītības nozīmi cilvēka un sabiedrības attīstībā, izkopt prasmi analizēt vērtību sistēmas kultūru dažādības kontekstā, attīstīt kompetenci piedāvāt un interpretēt vērtības izglītības procesos.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt interesi un izpratni par vērtībām, kultūras jēdzienu, eksistenciālajiem jautājumiem un vērtību sistēmu uzbūvi; 2. Trenēt prasmi analizēt dažādas vērtību sistēmas un cilvēka koncepcijas (paštēlus) tajās; 3. Dot iespējas un palīdzēt meklēt labākos veidus kā radoši piedāvāt un interpretēt vērtības izglītības procesā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zinās un izprātīs vērtību un kultūras jēdzienus un vērtību rašanās, pārmantošanās un pārveidošanās mehānismus, spēs atšķirt vērtības no normām, stereotipiem, aizspriedumiem, ticējumiem. 2. Izprātīs dažādu vērtību sistēmu analīzes pieejas, izdalot tajās galvenās idejas (ideālus), cilvēka koncepciju un attieksmi pret pasauli, spēs raksturot galvenās vērtības un to saknes Eiropas kultūrā un citās civilizācijās. 3. Zinās un spēs raksturot tradicionālās, modernās un postmodernās sabiedrības īpatnības. 4. Izprātīs vērtību pārdzīvojuma nozīmi personības tapšanā un tikumiskajā attīstībā. 5. Izprātīs izglītības lomu globalizācijas procesos un sabiedrības krīzes situācijās. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Prātīs diskutēt par vērtību izpratnes jautājumiem. 7. Atšķirs deklarētās vērtības no faktiskajām un saskatīs motīvus, kas liek slēpt patiesās vērtības. 	

<ol style="list-style-type: none"> Spēs salīdzināt atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem dažādās kultūrās un izprast to rezultātā veidojušās vērtības. Spēs patstāvīgi analizēt vērtību struktūras un izdalīt galvenās vērtības tajās. Spēs salīdzināt cilvēka koncepcijas (paštēlus) un izprātīs to nozīmi dažādās kultūrās. Spēs izvērtēt izglītības kā kultūras un vērtību pārmantošanas un socializācijas procesa īpatnības. Pratīs izstrādāt konkrētus paņēmienus, principus un metodes vērtību izglītībā. Pratīs izstrādāt praktiskus materiālus vērtību izglītības realizēšanai savā profesionālajā praksē. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> Spēs analizēt un izvērtēt robežsituācijas un eksistenciālās problēmas cilvēka dzīvē, to risināšanas veidus. Spēs izstrādāt pieejas, kā attīstīt skolēnu/studentu vērtības, analizējot dažādu kultūru, grupu subkultūru, kontrkultūru, ideoloģiju un reliģiju piedāvājumus. Būs gatavs iesaistīties vērtībizglītības procesos, radoši izmantojot apgūtās metodes, paņēmienus, pieejas un veidot jaunas.
<p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Vērtībizglītības procesa dalībnieki un to attiecības. Kultūras kā vērtību sistēmas analīze, tās veidi. (L2, S2, Pd6) Eksistenciālās problēmas un vērtību pārdzīvojums, tā nozīme cilvēka izaugsmē. Dažādu sabiedrību un personību atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem un to nozīme viņu personiskā izaugsmē. (L2, S2) Cilvēka koncepcija (paštēls) dažādās kultūrās. Varonis un sabiedrība. No varonības ideāliem pagātnē līdz līdera personai mūsdienās. (L2, S2, Pd6) Ceļš uz personības pilnību. Līderis un tikums. Aretoloģija. Rakstura audzināšana, temperaments un tikumi personības izaugsmē. Vērtību izglītība plurālistiskā, multikulturālā sabiedrībā, tās galvenās problēmas. Saksarsme, dialogs, spēle. (L2, S2, Pd6) Vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību. Socializācija, individuācija, kulturizācija personības tapšanā mūsdienīgas izglītības kontekstā. Kultūra un identitāte. Ievērojamas personības kultūrā un kultūra personības apziņā; interiorizācija. (L2, S2, Pd6) Tradicionāla, moderna (industriāla), postmoderna (postindustriāla) sabiedrība un attieksmes pret vērtībām tajās. Laime, mīlestība, jēgas un pilnības alkas cilvēka dzīvē dažādās kultūrās. Dialoga filozofija. Globalizācijas un lokalizācija antinomija. Nacionālais un vispārcilvēciskais. (L2, S2, Pd6) Kultūras vides nozīme un ietekme uz personību, uz izglītības procesu un tā rezultātiem. Morālās jebūtības teorijas. Vai morālē ir universālas struktūras? I. Kants un "kategoriskais imperatīvs" Antinomijas princips filozofijā un vērtībizglītībā, tā iespējas un robežas. (L2, S2, Pd6) Kursa dalībnieku veidoto un vadīto vērtībizglītojošu nodarbību prezentācijas un analīze (L2, S2, Pd6) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgs darbs</i></p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Semestra laikā ir plānoti astoņi semināri. Kredītpunktu iegūšanai ir aktīvi un sekmīgi jāpiedalās semināros Lekciju un semināru apmeklējums ir obligāts. Patstāvīgais darbs – sagatavošanās astoņiem semināriem un metodiskā materiāla izveide noslēguma eksāmenam.</p>
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p>

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – 2 rakstveida darbi semestra laikā – 25%
2. Starppārbaudījuma veids – piedalīšanās semināros – 25%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens (rakstveidā – metodiskā materiāla izveide kāda vērtību jautājuma atsegšanai veltītai nodarbībai un tā prezentācija) – 50%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Starppārbaudījums (2 rakstveida darbi)	+	+	+	+	+											
2. Starppārbaudījums (piedalīšanās semināros)						+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3. Eksāmens	+		+		+		+	+		+		+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Delors, J. (2017). *Learning to Live Together: Revisiting the humanism*. Paris: UNESCO. [https://www.academia.edu/14336153/Learning to Live Together Revisiting the Humanism of the Delors Report](https://www.academia.edu/14336153/Learning_to_Live_Together_Revisiting_the_Humanism_of_the_Delors_Report)
2. Dirba, M. (2006). *Mijkultūru izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa.
3. Hofstede, G., Hofstede, G.J. & Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations: Software of the mind*. New York: McGraw-Hill. Pieejams: [https://e-edu.nbu.bg/pluginfile.php/900222/mod_resource/content/1/G.Hofstede_G.J.Hofstede_M.Minkov%20-%20Cultures%20and%20Organizations%20-%20Software%20of%20the%20Mind%203rd edition%202010.pdf](https://e-edu.nbu.bg/pluginfile.php/900222/mod_resource/content/1/G.Hofstede_G.J.Hofstede_M.Minkov%20-%20Cultures%20and%20Organizations%20-%20Software%20of%20the%20Mind%203rd%20edition%202010.pdf)

1.

Papildus informācijas avoti

1. Beļickis, I. (2000). *Vērtīborientēta mācību stunda*. Rīga: RaKa.
2. Beļickis, I. (2001). *Izglītības alternatīvās teorijas*. Rīga: RaKa.
3. Gudjons, H. (2007). *Pedagoģijas pamatatziņas*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Kants, I. (2006). *Prolegomeni. Praktiskā prāta kritika*. Rīga: Zinātne.
5. Komenskis, J. A. (1992). *Lielā didaktika*. Rīga: Zvaigzne.
6. Kūle, M., & Kūlis, R. (1998). *Filosofija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Lapiņa L., & Rudiņa V. (1997). *Apgūsim demokrātiju*. Rīga, Zvaigzne ABC.
8. Šteinberga, I., & Tunne, I. (1999). *Jauniešu pašizjūta un vērtības*. Rīga: RaKa.
9. Gökçe, A. T. (2021). Core values in education from the perspective of future educators. *Sage Open*, 11(2). <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/21582440211014485>

<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ben-Shahar, T. <i>Bringing Happiness to Life</i>. http://www.talbenshahar.com/ 2. Vidnere, M. (1997). Vērtību veidošanās process, <i>Skolotājs</i>, 5. 3. Zubovs, A. (2008). <i>Eiropas identitātes garīguma, civilizācijas un kultūras pamati</i>. Sarunas X. Rīga: Jaunā akadēmija. http://www.atjaunotne.lv/articles/kas-ir-eiropas-kulturas-pamati 4. <i>Journal of Culture and Values in Education</i>. https://cultureandvalues.org/index.php/JCV 5. <i>Journal of Values Education</i>. https://dergipark.org.tr/en/pub/ded
<p>Kursa saturs</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vērtībizglītības procesa dalībnieki un to attiecības (mikro un makro līmenī). Kultūras kā vērtību sistēmas analīze, tās veidi (pēc G. Hofstede, F. Trompenāra, E. Banskovska, E. Kasīrera un A. Zubova). (L2, S2, Pd6) 2. Eksistenciālās problēmas un vērtību pārdzīvojums, tā nozīme cilvēka izaugsmei. Dažādu sabiedrību un personību atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem un to nozīme viņu personiskā izaugsmei. (L2, S2, Pd6) 3. Cilvēka koncepcija (paštēls) dažādās kultūrās (G. Hofstede, L. Gutpelca, A. Zubovs). Varonis un sabiedrība (pēc H. Tumana, A. Zubova pieejām). No varonības ideāliem pagātnē līdz līdera personai mūsdienās (pēc A. Havarda). (L2, S2, Pd6) 4. Ceļš uz personības pilnību (A. Dauge, M. Skots Peks). Līderis un tikums. Aretoloģija. Rakstura audzināšana, temperaments un tikumi personības izaugsmei. Vērtību izglītība plurālistiskā, multikulturālā sabiedrībā, tās galvenās problēmas. Saskarsme, dialogs, spēle (pēc M. Bubera, J. Huizinga, E. Bernes). (L2, S2, Pd6) 5. Vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību. Socializācija, individuācija, kulturizācija personības tapšanā mūsdienīgas izglītības kontekstā. Kultūra un identitāte. (M. Kūle, M. Šēlers) Ievērojamas personības kultūrā un kultūra personības apziņā; interiorizācija. (L2, S2, Pd6) 6. Tradicionāla, moderna (industriāla), postmoderna (postindustriāla) sabiedrība un attieksmes pret vērtībām tajās. Laime, mīlestība, jēgas un pilnības alkas cilvēka dzīvē dažādās kultūrā (M. Kūle, Ē. Fromms). Dialoga filozofija (M. Bubers). Globalizācijas un lokalizācija antinomija (S. Hantingtons, K. Gīrcs). Nacionālais un vispārcilvēciskais izglītībā (Ž. Delors). (L2, S2, Pd6) 7. Kultūras vides nozīme un ietekme uz personību, uz izglītības procesu un tā rezultātiem (OECD). Morālās jābūtības teorijas (A. Bergsons, M. Kūle). Vai morālē ir universālas struktūras? I. Kants un "kategoriskais imperatīvs" (I. Kants, <i>Praktiskā prāta kritika</i>). Antinomijas princips filosofijā un vērtībizglītībā, tā iespējas un robežas (L2, S2, Pd6). 8. Kursa dalībnieku veidoto un vadīto vērtībizglītojošu nodarbību prezentācijas un analīze. (L2, S2, Pd6)
<p>Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.</p>

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Starpkultūru dialogs izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5027
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	Dr.paed., asoc.prof. Ieva Margeviča-Grinberga
Kursa docētājs(-i)	Prof. Dzintars Iliško Lekt. Larisa Silova
Priekšzināšanas	Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.
Kursa anotācija	<p>Studiju kursa mērķis ir veicināt studentu starpkultūru kompetences un starpkultūru dialogam nepieciešamo kompetenču pilnveidi darbam iekļaujošas izglītības kontekstā.</p> <p>Studiju kursa laikā studentiem būs iespēja izvērtēt savu attieksmi pret dažādību, uzzināt un izprast atšķirīgus pasaules uzskatus, viedokļus un vērtības, kā arī izprast kultūras piederības nozīmi cilvēka uzvedībā; trenēties veidot un uzturēt efektīvu un savstarpēji bagātinošu dialogu; modelēt starpkultūru dialogu sekmējošu mācību procesu.</p> <p>Lai rosinātu interesi par citām kultūrām un veicinātu iegūto zināšanu izmantošanu praksē, studentiem tiks piedāvāta iespēja iepazīties ar nodarbībām izglītības iestādēs, kurās tiek ievēroti starpkultūru mācību principi; analizēt video materiālus par starpkultūru dialogu mācību procesā, kā arī reflektēt par to dažādības konsekvencēm pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt ar galvenajām teorijām un aktuālām tendencēm starpkultūru izglītības un komunikācijas pētījumos un praksē globalizācijas un glokalizācijas kontekstā; 2. Sekmēt prasmi izmantot starpkultūru dialoga veicinošas stratēģijas mūsdienīga mācību procesa īstenošanai; 3. Pilnveidot prasmi plānot un vadīt mācību procesu dažādības kontekstā.
Studiju rezultāti	
Zināšanas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apraksta galvenās teorijas un aktuālās tendences starpkultūru izglītības un komunikācijas pētījumos un praksē.

2. Apzināties savu kultūras identitāti un tās ietekmi uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās. 3. Atpazīst stereotipus, aizspriedumus un diskrimināciju. 4. Izskaidro starpkultūru dialoga nozīmi iekļaujošas izglītības un saliedētas sabiedrības veicināšanā.									
Prasmes 5. Analizē un novērtē situācijas mācību procesā no dažādu kultūru perspektīvām. 6. Analizē un nosaka diskriminācijas iemeslus un izpausmes mācību procesā. 7. Izmanto pedagoģiskās stratēģijas efektīva un savstarpēji bagātinoša starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā. 8. Atrod un izmanto risinājumus starpkultūru komunikācijas izaicinājumiem mācību procesā.									
Kompetence 9. Plāno un vada mācību procesu dažādības kontekstā, balstoties uz teorijām un labās prakses piemēriem.									
Studiju kursa kalendārais plāns									
1. Starpkultūru izglītības un komunikācijas būtība globalizācijas un glokalizācijas kontekstā. (L4, S2, Pd) 2. Dažādības pedagoģiskie risinājumi. (L6, S6, Pd16) 3. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana izglītības procesā. (L6, S8, Pd24)									
<i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgs darbs</i>									
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums									
Patstāvīgie darbi: 1) Savas kultūras identitātes izpēte. 2) Kultūrgenogrammas izpēte, analīze, veidošana un prezentēšana. 3) Dažādības jēdziena izpēte. 4) Pedagoģisko risinājumu identificēšana. 5) Skolēnu kultūras izpēte un izmantošana mācību procesā. 6) Pedagoģisko situāciju modelēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai.									
Prasības kredītpunktu iegūšanai									
Starppārbaudījumi: 1. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 10% (savas kultūras identitātes un tās ietekmes uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās analīze) 2. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 25% (pedagoģisko risinājumu identificēšana un radoša izmantošana konkrētu kultūru skolēnu veiksmīgai iekļaušanai mācību procesā) 3. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 25% (pedagoģisko situāciju modelēšana darbā ar dažādību un konkrētu stratēģiju piemeklēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā).									
Noslēguma pārbaudījums: 4. Kombinēts – 40% (kāda cilvēka/grupas iekļaušanās (no kultūras dažādības viedokļa) vajadzību novērtējums un pedagoģisko risinājumu piedāvājums. Prezentācija, diskusija.									
Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.									
Vērtējums 10 ballu sistēmā.									
Studiju rezultātu vērtēšana									
Pārbaudījumu veidi		Studiju rezultāti							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums		+	+						

	2. Starppārbaudījums	+	+	+		+	+			+
	3. Starppārbaudījums			+				+	+	+
	4. Eksāmens	+			+	+	+	+	+	+
Obligāti izmantojamie informācijas avoti										
1.	Cushner, K. H., McClelland, A., & Safford, P. (2019). <i>Human Diversity in Education: An intercultural approach</i> . McGraw Hill Education Publ.									
2.	Hanovs, D., Meņšikovs, V., & Mihailovs, J. (2012). <i>Iepazīsti Eiropu, iepazīsti Latviju! Ievads starpkultūru komunikācijā</i> . Daugavpils: Saule.									
3.	Lazda-Mazula, I., Ose, L., & Viša, K. (2015). <i>Starpkultūru komunikācija II</i> . Rīga: Sabiedrības integrācijas fonds.									
4.	Martin, J. N., & Nakayama, Th. (2010). <i>Intercultural Communication in Contexts</i> . McGraw-Hill Education. http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.696.3480&rep=rep1&type=pdf									
Obligāti izmantojamie informācijas avoti										
1.	Croucher, S. M. (2017). <i>Global Perspectives on Intercultural Communication</i> . NY: Routledge.									
2.	Denisa-Liepniece, S. <i>Mācību kursa „Starpkultūru komunikācija darbam ar klientiem „no trešajām valstīm”” metodiskās vadlīnijas</i> . Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, Rīga. http://www.vas.gov.lv/lv/box/files/par_mums_projekti/skkursametodiskasvadlinijasv2.pdf									
3.	Gay, G. (2018). <i>Culturally Responsive Teaching: Theory, research, and practice</i> (Multicultural Education Series). Teachers College, Colombia University.									
4.	Izglītības attīstības centrs. (2016). <i>Saliedēta skola – saliedēta sabiedrība</i> . Rīga. http://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Pieredzes-krajums-Saliedeta-skola-s.pdf									
5.	Priedītis, A. (2006). <i>Kultūru dialogs: interkulturālās komunikācijas vēsture un teorija</i> . Rīga: Pasaules kultūras fonds.									
6.	Vidnere, M. (2011). <i>Etnopsiholoģija. Etniskais cilvēkā un sabiedrībā</i> . RaKa.									
7.	Zaķe, D., Ose, L., Lazda-Mazula, I., & Viša, K. (2011). <i>Apmācību kursa „Starpkultūru komunikācija” rokasgrāmata</i> . Rīga: Sabiedrības integrācijas fonds. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/starpkulturu_kom/rokasgramata_starp_kulturu_komunikacija.pdf									
Periodika un citi informācijas avoti										
1.	Council of Europe. <i>Intercultural Education</i> . https://www.coe.int/en/web/platform-plurilingual-intercultural-language-education/intercultural-aspects									
2.	Informatīvie materiāli „Integrācija.lv” http://www.integration.lv/lv/informativie-materiali									
3.	Intercultural Education. https://www.tandfonline.com/toc/ceji20/current									
4.	Izglītības attīstības centrs. <i>Starpkultūru izglītība</i> . http://www.iac.edu.lv/programmas/starpkulturu-izglitiba/									
Kursa saturs										
1.	Starpkultūru izglītības un komunikācijas būtība globalizācijas un glokalizācijas kontekstā. (L4, S2, Pd8) Kultūras jēdziens. Kultūru dažādība, kultūru tipi. Kultūras modeļi (Aisberga kultūras modelis, Gērtas Hofsteda kultūras dimensiju modelis u.c.) Dažādības izpratnes attīstība mūsdienās. Globalizācijas ietekme uz sabiedrības daudzveidību. Sabiedrības daudzveidība Latvijā. Migrācijas procesi. Identitāti veidojošie faktori. Etniskā identitāte. Starpkultūru komunikācija. Starpkultūru komunikācijas process un tā elementi. Starpkultūru komunikācijas verbālie un neverbālie līdzekļi. Komunikācijas barjeras. Etniskie konflikti un to mazināšana un risināšana. Stereotipi, aizspriedumi, diskriminācija. Tolerance un empātija.									
Patstāvīgais darbs: Savas kultūras identitātes un tās ietekmes uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās analīze										

2. Dažādības pedagoģiskie risinājumi. (L6, S6, Pd16)

Pozitīva rīcība. Pozitīvas rīcības elementi. Dažādības pedagoģisko risinājumi – labās prakses piemēri. Kultūras daudzveidības pieņemšanas veicināšana izglītības iestādē. Starpkultūru kompetence. Starpkultūru kompetences attīstības veicināšana. Starpkultūru izglītība. Starpkultūru izglītības metodiskie aspekti. Dialogs – kā starpkultūru izglītības princips.

Patstāvīgais darbs: Pedagoģisko risinājumu identificēšana un radoša izmantošana konkrētu kultūru skolēnu veiksmīgai iekļaušanai mācību procesā.

3. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana izglītības procesā. (L6, S8, Pd24)

Starpkultūru dialoga jēdziens. Eiropas Padomes Baltā grāmata par starpkultūru dialogu. Plurālisms, iecietība un starpkultūru dialogs. Starpkultūru dialogs kā aktīvas pilsonības veicinātājs. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana mācību procesā. Starpkultūru dialoga veicināšanas stratēģijas.

Patstāvīgais darbs: Pedagoģisko situāciju modelēšana darbā ar dažādību un konkrētu stratēģiju piemeklēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā.

Piezīme

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vardarbība skolā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5022
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kreditpunkti	2
ECTS kreditpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	48
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., asoc. profesore Dita Nīmante	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., doc. Jeļena Badjanova	
Mg.paed., vieslekt. Jekaterīna Jankovska	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: ir pilnveidot studentu pedagoģiskās kompetences, attīstot izpratni par teorijās, starpdisciplinārās praksēs un metodikā pamatotas darbības īstenošanu vardarbības prevencijai, ar izpratni un efektīvi iesaistoties reālās dzīves situācijās, mazinot to bīstamību un nepieļaujot vardarbības eskalāciju, īstenojot pedagoģiskās intervences pasākumus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studentus kritiski izvērtēt daudzveidīgus ar vardarbību saistītus aspektus izglītībā; 2. Pilnveidot studentu prasmi izvērtēt vardarbības riskus izglītībā; 3. Attīstīt studentu spēju darboties preventīvi vardarbības risku mazināšanā, vardarbības intervences plāna izstrādē, ieviešanā, izvērtēšanā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Konflikts, vardarbība un kriminalitāte. (L4, S4, Pd16) 2. Vardarbības iemesli skolā, tās radītās sekas. (L4, S2) 3. Vardarbības veidi skolā un ārpus tās. (L4, S2) 4. Pedagoģiskās programmas un paņēmieni vardarbības novēršanai, to efektivitāte. (L4, S4, Pd16) 5. Pedagoģisko paņēmieni praktiskums vardarbības novēršanai. (S4, Pd16) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par vardarbības fenomenu, vardarbību skolā, vardarbību ietekmējošiem bioloģiskajiem, sociālajiem faktoriem un sekām izglītībā. 2. Izpratne par vardarbības veidiem izglītībā. 3. Zināšanas par daudzveidīgām vardarbības mazināšanas pedagoģiskajām iespējām skolā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Analizēt kompleksas vardarbības problēmas skolā un izvērtēt vardarbības riskus. 5. Izplānot pedagoģiskus risinājumus vardarbības prevencijai skolā, iesaistīties intervences pasākumos, samazinot vardarbību, izstrādājot plānu, ieviešot to praksē un izvērtējot. 	

KOMPETENCE:

6. Kritiski vērtēt skolu vardarbības riskus, analizējot praksi teorētiskos un starpdisciplināros kontekstos, pastāvīgi reflektējot par kursā apgūto.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir īstenot starppārbaudījumos noteiktās prasības, strādāt ar zinātniskajām datu bāzēm, apkopot informāciju par pētījumiem par vardarbību, sagatavot prezentāciju. Otrā starppārbaudījuma ietvaros analizēt teorijā, praksē definētos vardarbības riskus, identificēt tos skolā, analizēt un praksē piedāvāt pedagoģiskās stratēģijas vardarbības prevencijai, sagatavot pamatotu piedāvājumu, aizstāvēt to. Trešajā starppārbaudījumā apkopot informāciju par vardarbības intervences stratēģijām skolā, apkopot labākos piemērus, kritiski tos analizēt, izstrādāt plānu vardarbības mazināšanai skolā.

1. Starppārbaudījums “Zinātnisko rakstu analīze”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Atlasīt zinātniskus rakstus par vardarbības veidiem, kas ietekmē izglītojama veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.
- Izstrādāt un prezentēt grupā zinātnisko rakstu apkopojumu.

2. Starppārbaudījums “Vardarbības risku analīze izglītībā un pedagoģiskie risinājumi vardarbības prevencijai”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Izvēlēties konkrētu tēmu. Argumentēt savu izvēli.
- Atlasīt normatīvos aktus, kuros definēts tiesību aizsardzības mehānisms, kas būtu piemērojams arī vardarbības gadījumos.
- Izstrādāt vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus un prezentēt grupā.

3. Starppārbaudījums “Pedagoģiskā intervence vardarbības mazināšanai”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Vardarbības intervences stratēģijas skolā: labās prakses piemēri.
- Plāna izstrāde, ieviešana un izvērtēšana.
- Prezentācija par paveikto.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. Starppārbaudījums “Zinātnisko rakstu analīze”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%
2. Starppārbaudījums “Vardarbības risku analīze izglītībā un pedagoģiskie risinājumi vardarbības prevencijai”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%
3. Starppārbaudījums “Pedagoģiskā intervence vardarbības mazināšanai”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%

Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens:

4. Iesniegts “Pašvērtējums”, vērtējums 10 ballu skalā – 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Starppārbaudījums	+	+		+		
2. Starppārbaudījums			+	+	+	
3. Starppārbaudījums			+	+	+	
4. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens				+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Konflikts, vardarbība un kriminalitāte, vardarbības dažādie sabiedrības konteksti (L4, S4, Pd16)

LEKCIJA: Galveno jēdzienu kritisks izvērtējums, vardarbība sabiedrībā (izglītībā, ģimenē, institucionālās iestādēs, pret veciem ļaudīm, mēdijos, u.c.) dažādos kontekstos.

LEKCIJA: Vardarbība kā globāla parādība un izaicinājums.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībā kopā ar studentiem tiks analizēti videomateriāli: novārtā pamešana, emocionāla, fiziska un seksuāla vardarbība.

SEMINĀRS: Dati par vardarbības izplatību Latvijā un starptautiskajā mērogā, salīdzinošie pētījumi.

Semināra nodarbībā kopā ar studentiem tiks analizēti Centrālās statistikas pārvaldes dati par vardarbībā cietušajiem: <http://www.csb.gov.lv/>

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Zinātnisko rakstu analīze. Atlasīt, apkopot un prezentēt grupā zinātniskus rakstus par vardarbības veidiem, kas ietekmē izglītojama veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.

2. temats. Vardarbības iemesli skolā, tās radītās sekas. (L4, S2)

LEKCIJA: Vardarbības bioloģiskās un sociālās interpretācijas. Vardarbīgas izglītības vides ietekme uz bērnu sekmību un garīgās veselības aspektiem, skolēnu labizjūtu. Iespējamās vardarbības sekas- nesekmība, skolas neapmeklētība, garīgās veselības problēmas u.c.

LEKCIJA: Skolas kultūra un vardarbība. Bērni ar speciālajām vajadzībām un vardarbība.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībās studenti analizēs mobinga (fiziskais, verbālais, izstumšana jeb klusuma mobings) novēršanas labās prakses piemērus, kas veiksmīgi tiek īstenoti izglītības iestādēs.

3. temats. Vardarbības veidi skolā un ārpus tās. (L4, S2)

LEKCIJA: Fiziskā un emocionālā vardarbība. Vardarbība grupā. Vardarbība sociālajos tīklos. Skolotājs un vardarbība.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībās studenti analizēs vardarbības gadījumus iesaistīto dalībnieku un īstenoto lomu kontekstā. Kā arī atlasīs un apkopos vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus.

4. temats. Pedagoģiskās programmas un stratēģijas vardarbības novēršanai, to efektivitāte. (L4, S4, Pd16)

LEKCIJA: Vardarbības prevencija un korekcija. Normatīvais regulējums. Programma kā līdzeklis ilgtermiņa risinājumiem vardarbības mazināšanā.

LEKCIJA: Valsts iesaiste izglītībā vardarbības problēmu risināšanā skolās. Izglītojamo drošības izglītības iestādēs normatīvais regulējums.

SEMINĀRS: UNESCO atzītās efektīvās programmas vardarbības mazināšanai.

SEMINĀRS: KiVa programma Somijā, tās efektivitāte. Olweus programma ASV, tās efektivitāte.

SEMINĀRS: PBIS programma ASV un Atbalsts pozitīvai uzvedībai Latvijā, potenciāls vardarbības prevencijai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. starppārbaudījums): Atlasīt normatīvos aktus, kuros definēts tiesību aizsardzības mehānisms, kas būtu piemērojams arī vardarbības, mobinga, bosinga un cit. gadījumos. Izstrādāt vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus un prezentēt grupā.

5. temats. Pedagoģisko paņēmienu praktikums vardarbības novēršanai. (S4, Pd16)

SEMINĀRS: Praktisku stratēģiju atlase un īstenošana izvēlētajā prakses vietā, konsultēšana. Plāna izstrāde, ieviešana, izvērtēšana.

SEMINĀRS: Izstrādāt intervijas jautājumus par vardarbības riskiem un pedagoģiskajiem risinājumiem vardarbības prevencijai izglītības iestādēs. Diskusija grupā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3. starppārbaudījums): Vardarbības intervences stratēģijas skolā: labās prakses piemēri. Plāna vardarbības mazināšanai skolā izstrāde, ieviešana un izvērtēšana. Prezentācija par paveikto.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. European Union Agency for Fundamental Rights. (2015). *Violence Against Children with Disabilities: Legislation, Policies and Programs in the EU*. European Union Agency for Fundamental Rights. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://fra.europa.eu>
2. *Vardarbība jeb mobings Latvijas skolās*. (2009). file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009.pdf
3. Ruduša, V. (2012). *Emocionālā vardarbība: atpazīšana un intervences iespējas*. Rīga: RaKa.
4. World Health Organization, United Nations Office on Drugs and Crime, United Nations Development Programme. (2014). *Global Status Report on Violence Prevention 2014*. Geneva: World Health Organization. https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/status_report/2014/en/

Papildus informācijas avoti

1. Allen, M., & Perttu, S. (2010). *Sociālās un veselības aprūpes pasniedzēji pret vardarbību*. Helsinku Universitāte. http://www.lm.gov.lv/upload/sociala_aizsardziba/sociala_palidziba_pakalpojumi/hevi_handbook_latvian.pdf
2. Centrs Dardedze. (2010). *Vardarbība pret bērnu namos dzīvojošiem bērniem: Latvija: ziņojums par pētījuma rezultātiem*. Rīga: Dardedze. [http://www.centrsdardedze.lv/data/kampanas/S02_Research%20report_LV_lat%20\(1\).pdf](http://www.centrsdardedze.lv/data/kampanas/S02_Research%20report_LV_lat%20(1).pdf)
3. Gleizere, D., & Švekere, G. (Red.). (2013). *Vardarbība pret bērnu: ko varam mācīties no pētījumiem un labās prakses piemēriem*. Rīga: Centrs Dardedze. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/1387544384120_Vardarbiba_pret_bernu_web%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/1387544384120_Vardarbiba_pret_bernu_web%20(1).pdf)
4. Pirsko, L. (Red.). (2010). *Rokasgrāmata darbam ar vardarbībā cietušiem bērniem*. Rīga: OAK Foundation.
5. *Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai*. (2015). Latvijas bērnu fonds. <http://www.lbf.lv/content/2016/09/Metodika.pdf>
6. Rūsiņa, Z. (2009). *Vardarbība jeb mobings Latvijas skolās: pētījums*. Rīga: LR Tiesībsarga birojs. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009%20(1).pdf)

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Journal of School Violence*. <https://www.tandfonline.com/loi/wjsv20>
2. <https://www.bti.gov.lv/lv>
3. <https://likumi.lv>
4. <https://www.e-klase.lv/aktualitates/raksti/risinajumi-mobinga-mazinasanai-skolas-ir-tacu-tos-jalieto?id=12882>
5. <https://drosaberniba.lv/>
6. <https://centrsdardedze.lv/konferences/>
7. <https://enciklopedija.lv/skirklis/93089www.bti.gov.lv>
8. <https://www.e-klase.lv/aktualitates/raksti/risinajumi-mobinga-mazinasanai-skolas-ir-tacu-tos-jalieto?id=12882>
9. Elektroniskie žurnāli pirmsskolas un skolas vecuma bērnu vecākiem:
Skolas Vārds
Skolas Psiholoģija
Aktuālās normatīvo aktu izmaiņas izglītības jomā
Vecākiem

Piezīmes

Studiju kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagogijā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15023
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Prof. Rudīte Andersone	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Doc. Pāvels Pestovs Prof. Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – veidot studentu izpratni par vērtēšanu un izvērtēšanu mūsdienu pedagogijā, tās aktualitāti un daudzveidību izglītības pārmaiņu procesos, saistību ar rakstura izglītību un personības attīstību.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmes analizēt un izvērtēt vērtēšanas un izvērtēšanas būtību mūsdienu pedagogiskajā procesā; 2. Attīstīt prasmes izvēlēties vai izstrādāt teorētiski pamatotus kritērijus vērtēšanas un izvērtēšanas veikšanai pedagogiskajā procesā, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus; 3. Attīstīt prasmes reflektēt par daudzveidīgu vērtēšanas un izvērtēšanas kritēriju izmantojamību mūsdienu pedagogiskajā realitātē, ievērojot dažādas pedagogiskās pieejas. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība dažādās pedagogiskajās pieejās. (L2, S2, Pd8) 2. Vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijas un veidi mūsdienu pedagogiskajā procesā. (L6, S2, Pd8) 3. Vērtēšanas kritēriju problēma mūsdienu pedagogiskajā realitātē. Vērtēšanas paņēmieni. (L4, S6, Pd16) 4. Izvērtēšanas paņēmieni un kritēriji pedagogiskajā procesā. (L4, S6, Pd16) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot vērtēšanas un izvērtēšanas būtību, kopīgo un atšķirīgo dažādās pedagogiskajās pieejās. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 2. Prot izvēlēties vai izstrādāt vērtēšanas un izvērtēšanas kritērijus, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus. 	

Kompetence

3. Spēj reflektēt un izvērtēt daudzveidīgu vērtēšanas un izvērtēšanas kritēriju izmantojamību mūsdienu pedagoģiskajā realitātē.
4. Spēj modelēt pedagoģisko situāciju izvērtēšanu dažādās pedagoģiskajās pieejās.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

- Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;
- Gatavoties semināru nodarbībām;
- Izpētīt literatūru un modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju;
- Izpētīt atbilstošo literatūru un istrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Veidot pārskatu par vērtēšanas un izvērtēšanas veidiem mūsdienu pedagoģiskajā procesā dažādās pedagoģiskajās pieejās – 20%

Praktiskie darbi:

1. Izstrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses – 20%
2. Modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks eksāmens – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti			
	1.	2.	3.	4.
1. Starppārbaudījums	+			
1. Praktiskais darbs		+	+	+
2. Praktiskais darbs			+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība dažādās pedagoģiskajās pieejās.**

Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība, mērķi, to savstarpējās attiecības. Vērtēšana autoritatīvajā pedagoģijā un humānajā pedagoģijā, tās uzdevumi. Vērtēšana un izvērtēšana izglītības standartos pamatotā pieejā un kompetenču pieejā mūsdienu pedagoģijā.

Seminārs:

- Diskusija par kopīgo un atšķirīgo vērtēšanā un izvērtēšanā.
- Sagatavot un prezentēt pārskatu par vērtēšanu dažādās pedagoģiskajās pieejās

2. Vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijas un veidi mūsdienu pedagoģiskajā procesā.

Vērtēšanas funkcijas: mācību sasniegumu vērtēšana, mācīšanās vērtēšana, vērtēšana kā mācīšanās. Vērtēšanas veidi. Summatīvā un formatīvā vērtēšana. Kriteriālā un normatīvā vērtēšana. Formālā un neformālā vērtēšana. Starptautiskie salīdzinošie pētījumi mācību sasniegumu vērtēšanā.

Seminārs:

- Diskusija par vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijām.
- Sagatavot prezentāciju par starptautiskajiem pētījumiem mācību sasniegumu un kompetenču vērtēšanā.

Starppārbaudījums.

Veidot pārskatu par vērtēšanas un izvērtēšanas veidiem mūsdienu pedagoģiskajā procesā dažādās pedagoģiskajās pieejās.

3. Vērtēšanas kritēriju problēma mūsdienu pedagoģiskajā realitātē. Vērtēšanas paņēmieni.

Vērtēšanas kritēriji, to izvēles nosacījumi. Vērtēšanas process un izglītojamo iesaiste tajā. Kompetenču vērtēšana. Vērtēšanas paņēmieni, to saistība ar rakstura izglītību. Pašvērtējums.

Seminārs:

- Diskusija par vērtēšanas kritēriju izvēles nosacījumiem.
- Sagatavot un prezentēt pārskatus par kompetenču dažādās izglītības jomās vērtēšanu.
- Diskusija par pašvērtējuma nozīmi rakstura izglītībā.

Praktiskais darbs:

Izstrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses.

4. Izvērtēšanas paņēmieni un kritēriji pedagoģiskajā procesā.

Izvērtēšanas paņēmieni teorijā un mūsdienu praksē. Izvērtēšanas kritēriji, to izvēle un izglītojamo iesaiste izvērtēšanas procesā. Mācīšanas un mācīšanās izvērtēšana. Partneri izvērtēšanas procesā.

Seminārs:

- Veidot pārskatu par izvērtēšanas kritērijiem un paņēmieniem, prezentēt to.
- Diskusija par iespējamiem partneriem izvērtēšanas procesā.

Praktiskais darbs:

Modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Black, P. (2003). *The Nature and Value of Formative Assessment for Learning*. <http://www.kcl.ac.uk/content/1/c4/73/57/formative.pdf>
2. Hahele, R. (2006). *Pašnovērtējums mācību procesā*. Rīga: RaKa.
3. Krastiņa, E., & Pipere, A. (2004). *Mācību sasniegumu pašizvērtēšana*. Rīga: RaKa.
4. OECD. (2013). *Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes*. <http://www.oecd.org/education/school/49578470.pdf>
5. Patton, M. Q. (2017). *Pedagogical Principles of Evaluation: Interpreting Freire. Pedagogy of Evaluation*, 155, 49-77. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/ev.20260>

Papildus informācijas avoti

1. Airasian, P. W. (1997). *Classroom Assessment*. New York: ERIC. <https://eric.ed.gov/?id=ED423264>

2. Andersone, R. (2007). *Izglītības un mācību priekšmetu programmas*. Rīga: RaKa.
3. Bennett, R. (2011). Formative assessment: A critical review. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 18(1), 5–25. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/Free%20access--FA%20article.pdf>
4. Bennett, R. (2009). *A Critical Look at the Meaning and Basis of Formative Assessment*. USA: ETS.
5. Fadels, Č., Bialka, M., & Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Lielvārde: IU Lievārs.
6. Hattie, J., Clarke, S. (2019). *Visible Learning Feedback*. New York: Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780429485480/visible-learning-feedback-john-hattie-shirley-clarke>
7. Patton, M. Q. (2017). *Pedagogical Principles of Evaluation: Interpreting Freire*. <https://doi.org/10.1002/ev.20260>
8. Soare, E. (2013). A Pedagogical Model for Evaluation of Student's Competences. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 76,1-6. https://www.researchgate.net/publication/257718870_A_Pedagogical_Model_for_Evaluation_of_Students'_Competences
9. Stiggins, R. J. (2007). Assessment through the student's eyes. *Educational Leadership*, 64(8). <file:///C:/Users/Admin/Downloads/Rick+Stiggins,+Assessment+through+the+Student's+Eyes.pdf>
10. Stiggins, R. J., & Chappuis, J. (2006). What a difference a word makes: Assessment FOR learning rather than assessment OF learning helps students succeed. *Journal of Staff Development*, 27(1), 10–14. <https://eric.ed.gov/?id=EJ752252>
11. Surbhi, S. (2016). *Diference Between Assesment and Evaluation*. <https://keydifferences.com/difference-between-assessment-and-evaluation.html>

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Assessment in Education: Principles, policy & practice*. Tailor& Francis. www.tandfonline.com
2. *Evaluation*. Sage Journal. <https://journals.sagepub.com/home/evi>
3. *Review of Educational Research*. <https://journals.sagepub.com/home/rer>
4. *Valsts Izglītības satura centrs*. www.visc.gov.lv

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Komunikācija un pedagoģiskā sadarbība
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5029
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr.sc.admin. Ireta Čekse Dr.sc.admin. Gunta Kraģe	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Vieslekt. Andrejs Zagorskis Prof. Dzintars Iliško	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sniegt zināšanas komunikācijas procesā un pilnveidot studentu saziņas un pedagoģiskās sadarbības kompetences. Studiju kursā studenti pilnveidos izpratni par apzinātu un cieņpilnu komunikāciju, kas veido efektīvu, pilnvērtīgu un motivējošu pedagoģisko sadarbību.</p> <p>Studiju procesā tiks iegūtas zināšanas un praktiski pilnveidotas prasmes, izmantojot komunikācijas verbālos un neverbālos līdzekļus, praktizēs ideju un ziņojumu prezentēšanu, imidža komunikāciju analīzi un izvērtēšanu, pārrunas un mediāciju vadīšanu, atgriezeniskās saites nodrošināšanu un sekmīgu komunikāciju grupā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Attīstīt prasmi sistēmiski un kritiski analizēt un izvērtēt ar izglītību saistītus sabiedrības procesus, un reflektēt par savu mācīšanās pieredzi un profesionālo pilnveidi; 2. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos; 3. Veicināt dalībnieku savstarpējo komunikāciju izglītības procesā dažādās izglītības pakāpēs, komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs; 4. Pilnveidot izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību; 5. Attīstīt prasmi argumentēti izskaidrot savu ideju un diskutēt, kritiski izvērtēt un sintezēt izglītībā notiekošo, prezentēt dažādās mērķauditorijās. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikācija. (L2, S2, Pd8) 2. Komunikācija un informācijas resursi. (L4, S2, Pd8) 3. Komunikatīvais process. (L4, S2, Pd8) 4. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā. (L2, S4, Pd12) 5. Saskaņota pedagoģiska darbība. (L4, S6, Pd12) 	

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. Izprātis sabiedrības un izglītības procesu kopsakarības dažādos laika posmos un līmeņos, dalībnieku savstarpējo komunikāciju izglītības procesā dažādās izglītības pakāpēs, komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs.
2. Zinās komunikācijas verbālos un neverbālos līdzekļus, un imidža komunikāciju.
3. Izprātis dažādu faktoru nozīmi komunikācijas procesā.

Prasmes

4. Analizēs pētījumus par komunikāciju un pedagoģisko sadarbību.
5. Prātīs argumentēti izskaidrot un diskutēt, kritiski izvērtēt un sintezēt izglītībā un sabiedrībā notiekošo, prezentēt informāciju dažādās formās un mērķauditorijās.
6. Prātīs vadīt pārrunas un mediāciju, apzināti veikt komunikāciju.
7. Spēs kritiski izvērtēt situāciju un patstāvīgi sniegt atgriezenisko saiti.
8. Spēs sistēmiski un kritiski analizēt un izvērtēt ar izglītību saistītus sabiedrības procesus.
9. Spēs reflektēt par savu mācīšanās pieredzi un profesionālo pilnveidi.

Kompetence

10. Patstāvīgi izmanto teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu apzinīgu un cieņpilnu komunikāciju.
11. Patstāvīgi spēj īstenot efektīvu, pilnvērtīgu un motivējošu pedagoģisko sadarbību.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošie patstāvīgā darba ietvaros izstrādā četrus starppārbaudījumos noteiktos darbus.

Studējošie patstāvīgi:

- Pēta dažādus avotus (vārdnīcas, zinātniskos literatūras avotus, zinātniskos rakstus, informāciju dažādos medijos, sociālajos tīklos un Interneta resursos);
- Izstrādā dažādu formu un stilu prezentācijas;
- Gatavojas diskusijām un debatēm.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Komunikācija un tās informācijas resursi, prezentācija – 20%
2. Komunikatīvais process, praktikums – 20%
3. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā, eseja – 20%
4. Saskaņota pedagoģiska darbība, praktikums – 20%

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens: profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sasniedzamajiem rezultātiem, vērtējums 10 ballu skalā – 20%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+				+				+		
2. Starppārbaudījums		+				+				+	
3. Starppārbaudījums			+				+				+
4. Starppārbaudījums				+				+		+	
5. Noslēguma pārbaudījums – eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Komunikācija. (L2, S2, Pd8)

Komunikācijas veidi un funkcijas. Komunikācijas loma indivīda un sabiedrības dzīvē. Apzināta un cieņpilna komunikācija. Personiskā komunikācija: izpausmes, raksturojumi, efektivitāte. Pašattīstība un efektīva komunikācija. Instrumenti pozitīvam dialogam. Argumentācija un pretargumentācija. Verbāla un neverbālā komunikācija. Imidža komunikācija. Pozitīvu un negatīvu vēstījumu nodošana, pasniegšanas formas.

2. Komunikācija un informācijas resursi. (L4, S2, Pd8)

Mērķtiecīgi virzīta stratēģija komunikācijas procesā. Ārējie faktori un komunikācijas iespējas. Sinerģijas veidošana ar ārējiem faktoriem. Komunikācijas mērķauditorija. Medijpratība un komunikācija ar medijiem. Komunikācija ar sabiedrību. Komunikācija ar institūcijām. Iekšējā organizācijas komunikācija. Komunikācija sociālajos tīklos un Interneta portālos. Pozitīva organizācijas tēla veidošana. Komunikācijas veidošana izglītībā un izglītības procesā. Informācijas resursu izvērtēšana un atlase.

3. Komunikatīvais process. (L4, S2, Pd8)

Sekmīgas komunikācijas teorētiskie priekšnosacījumi un praktiskie ieteikumi tās īstenošanai. Pārrunu vadīšana. Mediācija. Atgriezeniskā saite. Pašizpratne. Pašrefleksija. Pašregulācija. Domāšanas un attieksmes apzināšanās. Klausīšanās. Uzmanības vadība, apzinātība, pašregulācija, impulsu vadība. Monologs. Dialogs. Vērīgums pret sevi un citiem, impulsu kontrole. Empātija.

4. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā. (L2, S4, Pd12)

Indivīdu spēju izvērtēšana. Komandas veidošana. Komandas loma mērķa sasniegšanā. Komandas faktoru atlase un cilvēkresursu piesaiste. Projektu darbs kā sadarbības forma. Lomu sadalījums komandā. Komandas darba veicināšana. Sinerģija komandas darbā.

5. Saskaņota pedagoģiska darbība. (L4, S6, Pd12)

Pedagogu vadības spēju apzināšana un paaugstināšana. Darba pieredze. Mācīšanās no kolēģiem un mācīšanās no pieredzes. Papildu atbalsts pedagogiem. Darba grupas. Vienota un saskaņota pedagoģiskā un sadarbības pieeja izglītības iestādē. Teorija, aktuāli pētījumi un prakse.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Apele, A. (2018). *Prasme runāt publiski*. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Briggs, A. R. J., Coleman, M., & Morrison, M. (2007). *Research Methods in Educational Leadership and Management*, 3rd edition. SAGE Publications Ltd. <https://eric.ed.gov/?id=ED478529>
3. Spensers, L., & Spensere, S. (2011). *Darba kompetences. Izcila darba snieguma veidošana*. Eiropersonāls, SIA.

Papildus informācijas avoti

1. Beard, C., & Wilson, J. P. (2013). *Experiential Learning: A handbook for education, training and coaching*. London: Kogan Page Limited. https://old.dawnclinic.org/experiential_learning_a_handbook_for_education_training_and_coaching.pdf
2. Doorley, J., & Garcia, H. (2007). *Reputation Management: The key to successful public relations and corporate communication*. New York & London: Routledge. DOI: [10.4324/9781351235020](https://doi.org/10.4324/9781351235020)
3. Katlips, S. M. (2002). *Sabiedriskās attiecības*. Rīga: Avots.
4. Reņģe, V. (2007). *Mūsdienu organizāciju psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. Replogle, R. (2016). Learning to COMMUNICATE With Your Team. *Mobility Forum: The Journal of the Air Mobility Command's Magazine*, 25(1), 22-23. <http://web.ebscohost.com>
6. Van Riel, C. B. M., & Fombrun, C.J. (2007). *Essentials of Corporate Communication: Implementing practices for Effective reputation management*. London & New York: Routledge.
7. Watson, T., & Noble, P. (2007). *Evaluating Public Relations*, 2nd ed. London & Philadelphia: Kogan Page. <http://www.vra.com/vralibrary/ebooks/Evaluating%20Public%20Relations.pdf>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Littlefield, R., & Farrell, L. (2015). *Risk and Crisis Communication: Navigating the Tensions Between Organizations and the Public*. Lexington Books. Pieejams: http://primolattvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=371KIS-CLU_SFX3710000000486473&context=L&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=lv_LV
2. Moustén, B., Vandepitte, S., Arno, E., & Maylath, B. (2018). *Multilingual Writing and Pedagogical Cooperation in Virtual Learning Environments*. North Dakota State University, USA. http://primolattvija.hosted.exlibrisgroup.com/primoexplore/fulldisplay?docid=371KISC_AlephLNC04000937164&context=L&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
3. Publikācijas masu medijos par komunikācijas vides problēmjaudājumiem, izaicinājumiem, attīstību. <http://periodika.lv/>

Piezīmes

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs II
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5033
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu stundu skaits	8
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed, prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa PhD., vad. pētn. Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Akadēmiskā prakse I	
Kursa anotācija	
<p>Kursa ietvaros studenti</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrēs praksē kursus apgūto teoriju, • reflektēs par pieredzi un mērķtiecīgi attīstīs pedagoģiskās līderības, pētnieciskās un pedagoģiskās prasmes un kompetences, • analizēs pedagoģiskās prakses dažādās situācijās; • attīstīs zināšanas, prasmes un kompetences zinātniskās komunikācijas jomā. <p>Kursa mērķis – attīstīt studentu kompetences pedagoģijas, izglītības vadības un pētniecības jomā, kā arī viņu spējas pielietot iegūtās zināšanas un kompetences reālās profesionālās darbības situācijās, mērķtiecīgi reflektējot par iegūto pieredzi, izvirzot tālākos profesionālās pilnveides mērķus.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iesaistīties zinātniskā komunikācijā, sagatavojot un publicējot vienu rakstu (zinātnisku vai publicistisku) par izglītībai aktuālu tēmu; 2. Uzņemties līderību zinātniskā pasākumā, īstenojot pasākuma plānošanu, īstenošanu, izvērtēšanu, iesaistīties mentordarbībā; 3. Mērķtiecīgi plānot, īstenot un izvērtēt mācīšanu un vērtēšanu izvēlētajā izglītības pakāpē; 4. Reflektēt un pilnveidot studējošo mācīšanās un pētnieciskās prasmes, veicinot turpināt studijas un izpēti autonomā vai pašvirzītā veidā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstrē zināšanas par labu akadēmisko praksi zinātniskajā komunikācijā, pedagoģiskajā līderībā, un izvērtēšanā; 2. Izprot kritēriju izstrādāšanas principus mācību/pētīšanas procesa, indivīda vai organizācijas darbības rezultātu izvērtēšanā. <p>Prasmes</p>	

3. Demonstrē zinātniskās komunikācijas prasmes, sagatavojot un publicējot vienu rakstu (zinātnisku vai publicistisku) par aktuālu tēmu izglītības jomā.
4. Demonstrē prasmes organizēt zinātnisku pasākumu un to izvērtēt;
5. Demonstrē prasmes mērķtiecīgi īstenot mentordarbību;
6. Reflektē par personīgo praktisko darbību profesionālās pilnveides kontekstā.

Kompetence

7. Integrēs studijās apgūtās zināšanas, prasmes, kompetences, lai mērķtiecīgi virzītu savu profesionālo un personisko pilnveidi
8. Izvirzīs tālākos profesionālās un personiskās pilnveides uzdevumus.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Zinātniskās komunikācijas praktikums. (S2, Pd10)
2. Līderības praktikums. (S2, Pd10)
3. Mācīšanas un vērtēšanas praktikums. (S2, Pd10)
4. Profesionālās un personiskās attīstības plānošana. (S2, Pd10)
5. Prakses uzdevumu izvērtēšana. (Pd8)

S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgs darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir īstenot starppārbaudījumos noteikto, izstrādāt rakstu par maģistra darbā aktualizētu izglītības jomai aktuālu tēmu, izvēlēties, noorganizēt un izvērtēt zinātnisku vai akadēmisku pasākumu, plānot, īstenot un izvērtēt mācīšanu un vērtēšanu. Studenti noslēgumā veic pašvērtējumu un izstrādā personiskās un profesionālās attīstības plānu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījums “Raksta sagatavošana publicēšanai” – 50%
2. Starppārbaudījums “Zinātniskā pasākuma organizācija” – 10%
3. Starppārbaudījums “Mācību procesa vadība un vērtēšana” – 20%

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens:

4. Iesniegts “Pašvērtējums un profesionālās un personiskās attīstības plāns” – 20 %

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			+	+	
2. Starppārbaudījums	+	+		+		+	+	
3. Starppārbaudījums	+	+			+	+	+	
4. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens						+	+	+

Kursa saturs

1. Zinātniskās komunikācijas praktikums. (S2, Pd10)

Zinātniskās komunikācijas veidi un līdzekļi praksē. Zinātniskā raksta sagatavošana par maģistra darba tēmu vai populārzinātniska viedokļa raksta sagatavošana publicēšanai presē vai sociālajos tīklos. Sadarbības praktikums ar DU pētniekiem, grupu vadītājiem, jaunu pētniecisko grupu organizēšana. Ievirze doktora studijās, doktorantūras skolā.

2. Līderības praktikums. (S2, Pd10)

Zinātniska vai akadēmiska pasākuma definēšana, plānošana, īstenošana, izvērtēšana. Komandas vai pāru darbs praksē. Projekta izstrāde un ieviešana, iesaiste pētnieku grupā, asistēšana pasākuma organizēšanā.

3. Mācīšanas un vērtēšanas praktikums. (S2, Pd10)

Pēc izvēles viena temata mācīšana, vērtēšana izvēlētajā izglītības posmā. Iekļaušanās mācīšanās organizācijās, savstarpējā sadarbība un mācīšanās. Kopāmācīšana.

4. Profesionālās un personiskās attīstības plānošana. (S2, Pd10)

Pašvērtējums personiskajā un profesionālajā jomā, tālākizglītības mērķu, personiskās un profesionālās attīstības plāna izveide. Pašvadītā un autonomā mācīšanās.

5. Prakses uzdevumu izvērtēšana. (Pd8)

Studējošais izvērtē savu pedagoģisko un pētniecisko darbību akadēmiskās prakses ietvaros, kā arī viņa/viņas spējas pielietot iegūtās zināšanas un kompetences atbilstoši reālai situācijai.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Campbell, F. (et.al.). (2003). *Essential tips for organizing conferences and events*. London and Sterling, VA: Kogan Page.
2. Kropļijs, A., & Raščevska, M. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs*. Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin.red.). (2011). *Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin.red.). (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU.
5. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: Teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
6. Mārtinsone, K., Pipere, A. (zin. red.). (2021). *Zinātniskās darbības metodoloģija: Starpdisciplināra perspektīva* (kollektīvā monogrāfija). Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.

Papildus informācijas avoti

1. 14 Actionable Steps to Organising a Conference. <https://billetto.co.uk/1/how-to-organise-a-conference>
2. Cargill, M., & O'Connor P. (2009). *Writing Scientific Research Articles: Strategy and steps*. Wiley-Blackwell, Chichester. <http://www.idemployee.id.tue.nl/g.w.m.rauterberg/lecturenotes/2009-Writing Scientific Research Articles.pdf>
3. *International System of Units* (Le Systeme International d'Unites). <http://physics.nist.gov/cuu/Units/units.html>
4. Yin, R. K. (2009). *Case Study Research*, 4th edition. California: Sage Publications.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Contemporary Education Dialogue*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/contemporary-education-dialogue/journal202038>
2. *Contemporary Issues in Early Childhood*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/contemporary-issues-early-childhood>
3. *Education and Urban Society*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/education-and-urban-society/journal200780>
4. *Educational Researcher*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/educational-researcher/journal201856>

5. *European Educational Research Journal*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/european-educational-research-journal>
6. *Journal of Transformative Education*. <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal-of-transformative-education/journal201653>
7. *Journal of Teacher Education for Sustainability*. <https://sciendo.com/journal/JTES>
8. *Discourse and Communication for Sustainable Education*. <https://sciendo.com/journal/dcse>

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Valsts, civilā un vides aizsardzība
Studiju kursa kods (DUIS)	VidZP021
Zinātnes nozare	Vides zinātne
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs	
Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Kursa docētājs(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs	
Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss nodrošina zināšanas par civilās aizsardzības organizācijas un kontroles pasākumiem, par vidē noritošajiem procesiem, cilvēku darbību ietekmi uz tiem un potenciālos risinājumus esošo vides problēmu risināšanai un preventīvas rīcības. Studiju kursa ietvaros studējošie saņem rekomendācijas, kā dzīves ekstremālos apstākļos, t.s. ārkārtējās situācijās iespējams pasargāt savu dzīvību un veselību, sniegt nepieciešamo palīdzību citiem cilvēkiem. Studiju kursā iegūtās zināšanas par vides zinātni un ilgtspējīgu attīstību veicinās studējošos pieņemt lēmumus un prognozēt rīcības, lai nodrošinātu tautsaimniecības attīstību, ilgtspējīgus resursu pārvaldības un ieguves principus, neradot negatīvu ietekmi uz vidi un tās kvalitāti.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīstināt studējošos ar LR likumdošanu civilajā aizsardzībā, aizsardzības un drošības politiku, visaptverošas valsts aizsardzības konceptu; radīt vispusīgu priekšstatu par civilo, vides un darba aizsardzību, par vidi un tās komponentiem, savstarpējām un organismu un vides attiecībām, cilvēka ietekmi uz vidi, mūsdienu vides problēmām un iespējamajiem to risinājuma ceļiem, vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām, kā arī attīstīt prasmes atpazīt bīstamas situācijas un rīkoties ārkārtējās situācijās.</p>	

STUDIJU KURSA UZDEVUMI:

1. Veicināt studējošo izpratni par civilo aizsardzību un tās tiesisko regulējumu.
2. Radīt priekšstatu par vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām.
3. Apskatīt vides elementus un to saistību, ekosistēmu funkcijas, nozīmi un dažādas aizsardzības stratēģijas.
4. Aplūkot patērētāju sabiedrības izraisīto vides degradāciju, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas mūsdienu pasaulē, kā arī ilgtspējīgas attīstības principus un piemērus.
5. Sniegt zināšanas par iespējamiem katastrofu veidiem, pazīmēm un praktiskās iemaņas katastrofu seku likvidēšanas pasākumos.
6. Iepazīties ar iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem civilajā aizsardzībā.
7. Iemācīt operatīvi rīkoties ārkārtas situācijās un sniegt pirmo palīdzību.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L2, Pd2
2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L2, Pd4
3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L2, Pd2
4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L2, Pd2
5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L2, Pd4
6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L2, Pd2
7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L2, Pd4
8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L2, Pd4
9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Viedu un enerģijas aprīte vidē. L2, Pd3
10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L2, Pd2
11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L2, Pd2
12. Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda. L2, Pd2
13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija. Ar šiem jautājumiem saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L2, Pd1
14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L2, Pd1
15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L2, Pd3
16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L2, Pd10

L – lekcija

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju, vadību un tiesisko regulējumu, Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu un iedzīvotāju tiesības un pienākumus civilajā aizsardzībā.
2. Apzinās valsts apdraudējuma specifiku, valstī iespējamās katastrofas un to sekas, kā arī preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas neatliekamos pasākumus un atjaunošanas pasākumus katastrofu un dažādu krīžu gadījumos.

3. Pārzina vides aizsardzību, tās saturu un nepieciešamību mūsdienu sabiedrības un cilvēces attīstības kontekstā; izprot vides un sabiedrības mijiedarbību, galvenās vides problēmas, to cēloņus un risinājumus; ilgtspējīgas attīstības koncepciju un principus, ilgtspējīgas attīstības indikatorus un to nozīmi vides aizsardzībā; izprot Zemi kā vienotu sistēmu, tās komponentus, vielu un enerģijas apriti dabā.

PRASMES:

4. Spēj analītiski novērtēt valsts apdraudējuma specifiku, īpaši hibrīdapdraudējuma gadījumā (informācijas telpas un kiberapdraudējums) un adekvāti rīkoties valsts apdraudējuma, katastrofu un ārkārtas situāciju gadījumos.
5. Spēj patstāvīgi analizēt un sistematizēt informāciju par vides stāvokli un to ietekmējošajiem faktoriem, darboties komandā dažāda mēroga vides problēmu un situāciju analizē un vides aizsardzības jautājumu risināšanā; spēj analizēt ilgtspējīgas attīstības indikatorus.
6. Prot orientēties katastrofu veidos un atpazīt katastrofas pazīmes; orientēties dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos; sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

KOMPETENCE:

7. Spēj profesionāli un efektīvi pielietot teorētiskās zināšanas praksē; patstāvīgi orientēties civilās aizsardzības tiesiskā regulējumā; orientēties katastrofu veidos un dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos.
8. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas cilvēka un dabas mijiedarbības procesos; izvērtēt savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.
9. Spēj strādāt un komunicēt grupā, izpratni un toleranci attiecībā uz citu cilvēku pausto viedokli un viņu izteiktajām domām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic starppārbaudījumu.

Patstāvīgie praktiskie darbi:

1. Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.
2. Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.
3. Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.
4. Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.
5. Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
6. Kursa apguves laikā veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā tiek fiksēti jēdzieni un to skaidrojumi; lai nodrošinātu regulāru saziņu ar studējošajiem un atgriezenisko saiti, studējošie pēc katras lekcijas nosūta docētājam jēdzienus, kuri, viņuprāt, būtu jāiekļauj "Kursa terminu glosārijā"; kursa apguves beigās docētājs kontrolē pierakstu pareizību.
7. Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"); piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas, uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.
8. Interneta vidē atrast trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.); atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki), rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.
9. Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi; atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvu/pārstrādi u.tml., ko ražo vai pārstrādā, kā ietekmē vidi.
10. Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums"; izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu, ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

11. Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu; uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitoringa.
12. Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē, īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.
13. Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem: kur atrodas; kāda ir darbības teritorija; kāda veida atkritumus apsaimnieko; kā notiek apsaimniekošana; kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.
14. Novērtēt dabas resursus un vides stāvokli X pagastā/ pilsētā Latvijā, iekļaujot informāciju par: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas no starppārbaudījuma un noslēguma eksāmena par kursa ietvaros apgūto informāciju. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja ir nokārtots starppārbaudījums.

1. Obligātais lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās tajās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstisks pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 60%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījums	+	+		+		+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.

2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L2, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.

3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.

4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.

5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L2, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pašvaldību civilās aizsardzības komisiju sastāvs, uzdevumi, tiesības un pienākumi jūsu reģionā.

6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.

7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L2, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.

8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L2, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā fiksēt kursa ietvaros apgūtos jēdzienus un to skaidrojumus.

STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi.

9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprite vidē. L2, Pd3

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"). Piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas. Uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.

10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast Interneta vidē trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.). Atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki). Rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.

11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi. Atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvu/pārstrādi u.tml. Ko ražo vai pārstrādā? Kā ietekmē vidi?

12. Jēdziens "ilgtspējīga attīstība". Ekoloģiskā pēda. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums". Izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu. Ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija un ar to saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L2, Pd1

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu. Uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.

14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L2, Pd1

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē. Īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.

15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L2, Pd3

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem. Kur atrodas? Kāda ir darbības teritorija? Kāda veida atkritumus apsaimnieko? Kā notiek apsaimniekošana? Kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.

16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L2, Pd10

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabas resursu un vides stāvokļa novērtējums X pagastā/ pilsētā Latvijā. Jāiekļauj informācija: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Kļava, G. & Kusiņš, J. (2011). *Civilā aizsardzība*. Rīga: Izdevniecība Drukātava.
2. Kļaviņš, M., Nikodemuss, O., Segliņš, V., Melecis, V., Vircavs, M., & Āboliņa, K. (2008). *Vides zinātne*. Rīga: Latvijas Universitāte, 599 pp.
3. Kļaviņš M., & Zaļoksnis J. (red.). (2011). *Vide un ilgtspējīga attīstība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 334 lpp.
4. Nikodemuss O., & Brūmelis G. (2015). (red. un sast.). *Dabas aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 288 lpp.

Papildus informācijas avoti

1. *Eiropas Savienības Ārkārtējo un krīžu situāciju koordinācijas rokasgrāmata*. Brisele, 2006.gada 22.maijā, 9552/2/06 REV 2.
2. Kļaviņš, M. (2012). *Vides piesārņojums*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 200 lpp.
3. Kļaviņš, M., & Cimdiņš, P. (2004). *Ūdeņu kvalitāte un tās aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 204 lpp.
4. Ozoliņš, R.A. (2004). *Civilās un darba aizsardzības pamati*. Mācību līdzeklis. Rīga: Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte. Pieejams: https://fizmati.lv/faili/macibu_materiali/r.a.ozolinnss_civilas_un_darba_aizsardzibas_pamati.pdf
5. *Par Valsts civilās aizsardzības plānu*. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317006>
6. Porteous, A. (2003). *Dictionary of environmental science and technology*. 3rd edition. Willey, 705 p.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Darba aizsardzības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26020>
2. Nacionālās drošības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14011>
3. Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/255713>
4. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/68293>

5. Valsts materiālo rezervju likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/302995>
6. MK 2017.gada 26.septembra noteikumi Nr.582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/293820>
7. MK 2017.gada 7.novembra noteikumi Nr.658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/294938>
8. MK 2017.gada 5.decembra noteikumi Nr.716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295896>
9. MK 2021.gada 21.janvāra noteikumi Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320469>
10. Journal of Environmental Management (e-version).
11. Journal of Environmental Sciences (e-version).
12. Journals "National Geographic", "Vides vēstis", "Ilustrētā zinātne" u.c.
13. Žurnāls "Jurista vārds". Pieejams: <https://juristavards.lv>
14. <http://earthobservatory.nasa.gov>
15. <http://www.balticuniv.uu.se>
16. <http://www.ccb.se/>
17. <http://www.infoplease.com/countries.html>
18. <http://www.nationalgeographic.com>
19. <http://www.norden.org>
20. <http://www.varam.gov.lv>
21. <http://www.vmd.gov.lv/>
22. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
23. <https://www.meteo.lv/>
24. <https://www.zm.gov.lv/>

Piezīmes

Kurss tiek docēts latviešu valodā.